سپین

ناول

Ketabton.com

نور محمد تره کی

(c) ketabton.com: The Digital Library

سپین

نور محمد تره کی

خپرونکی:

پښتو ادبي غورځنګ، کوټه پښتونخوا

کتابتون ټولنه (WWW.KITABTOON.COM)

(c) ketabton.com: The Digital Library

د کتاب پېژندنه:

د کتاب نوم	:: سپین
لیکوال	:: نور محمد تره کی
کمپوز، ډیزاین او خپرونکی	پښتو ادبي غورځنګ، کوټه
د چاپ لړ	:: (۱۸)
کمپوزر	:: حبیب الرحمن تاثیر
د چاپ شمېر	:: (۱۱۰۰) ټوکه
د ړومبي چاپ	:: ۲۰۰۹ م کال
د چاپ ځای	::

کتابتون ټولنه (WWW.KITABTOON.COM)

(c) ketabton.com: The Digital Library

بسم الله الرحمن الرحیم

کتابتون ټولنه (WWW.KITABTOON.COM)

(c) ketabton.com: The Digital Library

د غوړ خنک یادښت

نور محمد تره کی د پښتو ادب هغه خلانده ستوری دی چې په خپل وار سره یې پښتو ادب ته هغه رڼا وربخښلې ده. چې هر کله د پښتو کیسیز ادب ذکر راځي نو د نور محمد تره کي پنځوني به پاله پدره "هرو مرو" ذکر کېږي. هغه په دې چې نور محمد تره کي پښتو ادب ته دومره په لوړه کچه ناولونه وړاندې کړي دي چې تر اوسه پوري پر دې ناولونو باندې څو لسیزي تېرې شوې دي خو دوی خپل ارزښت له لاسه نه دی ورکړی او تر څو پوري چې زموږ په ټولنه کښې ناانصافي او د بل پر حقونو تېری روان وي نو د ځینو انسانانو په لاره کښې به دغه ناولونه د مشالونو په څېر خپلې رڼاوې خپروي او د انسانانو په ویښتابه کښې به له ژوندیو انسانانو سره سم خپل رول لوبوي. ډېر د افسوس ځای دی. لکه څنګه چې نور د پښتو په زړه پوري آثار د بېلا بېلو ټولنو له خوا څخه خپاره سول او لا خپرېږي. خو تر اوسه پوري چا د نور محمد تره کي د ناولونو و چاپولو ته زړه ښه نه کړ. په دې اړه ډېر څه لیکل کېدلای شي. دلته څني ډډه کوو. د طالب چې اصل نوم یې اختر محمد دی. د مور دي شیدې سې چې په کوته کښې یې یو وخت د کابل کتاب پلورنځي په نامه باندې دکان کاوه. هغه وخت د نیوي په لسیزه کښې یې د تره کي د ځلورو واړو ناولونو کاپي د افغانستان د علومو اکاډمي له چاپ څخه په هم هغه بڼه چاپ کړل.

(WWW.KITABTOON.COM) کتابتون ټولنه

(c) ketabton.com: The Digital Library

د طالب دغه ګام به د پښتو په تاريخ کښې ژوندى څکه پاته وي چې دا يوه داسې دوره وه چې دلته د افغانستان چاپ کتابونه د ځينو کړيو له خوا په شعوري ډول له منځه وړل کېدل. خو بيا را وروسته چا دا جرأت ونه کړ چې دغه کار يې په نوي بڼه کړى واى. پښتو ادبي غورځنګ په داسې وخت کښې دې کار ته اوږه ورکړه چې په اصطلاح اوبه لا تر ورخ نه دي تېرې سوې.

سپين په دوهم ځل په کال ۱۳۵۷ کښې د افغانستان د علومو اکاډمۍ لخوا د شل زره په تيراژ کښې چاپ سوى. چې زموږ په وړاندې پروت دى. د سپين په لومړي چاپي نسخه پسې مو ډېره هڅه وکړه خو و مو نه موندله. سپين د نور محمد تره کي له ناولونو څخه يو داسې ناول دى چې زموږ د ټولني ډېرې هغه ناخوالې چې له بده مرغه تر اوسه پورې زموږ په ټولنه کښې موجودې دي او زموږ خوار او خپلې اولس لا تر اوسه پورې ورسره لاس و ګرېوان دي. پکښې ځېړل سوي دي او تر څو پورې چې زموږ ټولنه د وېښتابه پړاو ته نه وي رسېدلې سپين به د پښتنو او نورو داسې ټولنو چې له دغه ډول ستونځو سره مخ دي ستر رول لوبوي.

پښتو ادبي غورځنګ وياړي چې د ستر ليکوال اروابناد نور محمد تره کي سپين ناول په نوي او ښکلي بڼه پښتني ټولني ته وړاندې کوي.

په درنښت

پښتو ادبي غورځنګ. کوټه

(WWW.KITABTOON.COM) کتابتون ټولنه

(c) ketabton.com: The Digital Library

سپین

په کلي کي خورالوی شخول دی. هري خوا ته ځوږ دی. ځوک یوې خواته په بیړه درومي او ځوک بلي خواته ځغلي. ځوک د چا په خبره ښه نه پوهېږي او هر یو سرګردانه ښکاري.

د یوه ښکلي چمبر له مخه چي له کلي ځخه لږ وتلی دی یوه لویه ډله خلک ناست دي. چا سر کښته اچولی دی، ځوک بیا د خپل اړخ له سړي سره ورو-ورو پسېږي او یو ځه ورته وایي. په دې ډله خلکو کي زیاتره سپین پګړي دي چي له نورو شاوخوا کلیو ځخه راغلي دي. د چا ږیري شناوې دي، د چا تکې سپیني او اوږدي دي، د چا ږیري بیا توري دي. دا یواځي د تورو ږیرو ځښتنان دي، چي سرونه یې ډېر نه دي ځړولي، او یو ځه په هسکه غاړه ګوري. په دې ډله خلکو کي چوپه چوپایي ده چي یواځي کله کله ښهاری اوږېدل کېږي او هم د خینو تسپو د ټکهاري په اثر آرامه فضا لږ ځه سره ووهله سي، او هم کله کله له ناستو کسانو ځخه کوم یو ارمېږي وکاږي او لږ ځه په زوره ووایي: "توبه خدایه! توبه".

دا چي سړی د کلي شخول او ځوږي ته ګوري او د دغه ځای سکوت او آرامی ته نظر وکړي حیرانېږي چي هلته ولي داسي حال دی او دلته ولي دومره په ادب سره خلک ناست دي او د یو شي لپاره انتظار باسي.

کتابتون ټولنه (WWW.KITABTOON.COM)

(c) ketabton.com: The Digital Library

کوم وخت چې څوک د چمبر لويه دروازه پرانېزي نو د ښځو او ورو د ژړاوو او کوکارو خورا لويه څپه راووځي او د حاضرينو سکوت او آرامي مختله کړي.

په کلي کي څوره له دې جهته ده چې د شاوخوا ديارو ځخه يو ګڼ شمېر رانده. خواران. ورې. تږې راټول سوي دي او د دې انتظار باسي چې د حاجي... مړي به څه وخت ښخېږي. چې دوی يې اسقاط واخلي او خېرات يې وخوري. د دغه خواران "نه په آسمان ستوری لري او نه په مځکه سيوری." دوی په رسم او رواج پروانه هم کوي. او لکه سپين پګړي او سپين کالي دومره مقيد نه دي.

په کوڅه کي خای په خای د دغو خورانو کوچني ډلي ناستي دي او يو بل ته کيسې او نکلونه کوي. د دوی زياتره نکلونه په دې برخه کي وي چې پلانکی سړی چې مړ سو نو خورا ښه خېرات او اسقاط يې پسې کړی و او يا دا چې پلانکی کنجوس و په خپل مړي پسې يې هيڅ ونه شندل.

په دغه وخت کي له چمبره د مرحوم يو سپين ږيری ورور چې په کلو کلو ورسره مرور و راووت او ستر ګي يې مبلې. داسي ښکارېده لکه چې خورا ډېر يې ژړلي دي او اوس لا هم ډېر غريب ورته ديږي او خپله ژړانه سي کنټرولولای. او پر خپله مرورتيا يې افسوس کاوه.

له حاضرينو څخه يو معمر سړي مخاطب کړ او پوښتنه يې ورځني وکړه چې:

"مړی خو لا پخوا پرېمنځل سو. نو ولي جنازه نه راباسي؟".

اخندزاده صاحب د دغه معمر سړي خبره پرې کړه او د مرحوم ژړغونکي ورور ته يې وويل:

(WWW.KITABTOON.COM) کتابتون ټولنه

(c) ketabton.com: The Digital Library

"کتاب وايي هر څومره چې مړی ژر ښخ سي ثوابونه يې ځغومره ډېر وي، نو که تلوار پرې ونه کړې د اباته د مرحوم د روح د آرامۍ لپاره خورا ښه کار وي".

"موږ خو د صاحبزاده صاحب راتګ ته انتظار باسو چې د جنازې لمونځ ورکړي. سړی مولا پخوا پسې استولی دی ګوندې اوس را ورسېږي".

ډېره موده لا نه سوه تېره چې له ليري يوه ډله را څرګند سول. يوه له حاضرينو څخه وويل:

دا ډله چې راځي د صاحبزاده صاحب ډله راته ايسي. راځئ چې موږ ورته تياری وکړو ځکه اودس نه لري هغه دي ژر اودسونه تازه کړي څکه چې لمونځ به سمدلاسه کېږي.

وروسته له هغه چې د ټولو حاضرينو مخونه د هغې ډلې وخوا ته وروا وښتل نو دغه کسان تقريباً په يوه پلا ولاړ سول. څوک د کارېز د اوبو وخواته د اودس د تازه کولو لپاره لاړل او څوک د صاحبزاده صاحب مخې ته ورو – ورو ورږهي سول چې د هغه هر کلي وکړي.

صاحبزاده صاحب پر يوه خورا ښه چاغ سره آس باندي سپور دی ده خورا لويه پنډه تکه سپينه پګړی داسې تړلې ده چې يو ول يې پر بل وله باندي دومره ښه نه دی راغلی خو د پګړی اخېري ولونو يې بيا انتظام مونډلی دی. د صاحبزاده صاحب کوچنی تک سور مخ په سور بخونه لويه ږيره او بيا په سپينه پګړی کي خورا کوچنی برېښي او سړی بايد د ده مخ دليدو لپاره ښه څير سي. ده پر خپله پګړی باندي سپين څادر هم غوړلی دی چې د ده سر يې ښه ګرد او مسطح غونډي کړی دی. دی په عمر ډېرش يا دوه ډېرش کلن برېښي. د صاحبزاده تر شا څو نور کسان چې څوک په پښو ځي او څوک پر خرو سپاره دي. څو څو

کتابتون ټولنه (WWW.KITABTOON.COM)

(c) ketabton.com: The Digital Library

تنه چي د هغوی پګړی هم سپيني دي د صاحبزاده صاحب د آس پر يوه او په بل اړخ روان دي او خپل قدمونه په خورا اوچت ډول د آس له قدمونو سره برابر اخلي. هغه خلک چي مخي ته يې ورغلي وو د صاحبزاده صاحب خورا تود هرکلي وکړ، او هر يوه د ده لاس ښکلاوه.

صاحبزاده صاحب بې له دې چي له آسه ځوړ سي خپل دواړه لاسونه يې يوې خواته او بلې خواته خلکو ته د مچېدو لپاره ځړولي وو او د آس ملونه يوه مريد نيولي وه.

صاجنراده صاحب پر آس سپور په ګڼو خلکو کي د چمبر مخي ته را ورسيده، او لومړی تر دې چي له آسه ځخه کښته سي يوه مريد ته يې وويل:

"ور ته ووايا ست چي جنازه را وباسي".

وروسته له هغه چي خپله يوه پښه يې د آس له رکابه را وکښله او د مريد پر اوږه يې کښېښودله او بيا په وقار سره له آس ځخه را کښته سو.

د مرحوم ورور د ده لاس ونيو او هغه يې مچ کړ او وروسته له هغه ځو قدمه پر شا ولاړ. بيا نو د چمبر د دروازې خواته رهي سو، ځو نور کسان هم ورپسي لاړل چي له هغه سره د جنازې په راايستلو کي مرسته وکړي.

صاحبزاده صاحب د ګڼو خلکو په منځ کي ولاړ و او ځو تنو ملا ډولو او معمرو کسانو چي د ده په خواکي په تعظيم سره ولاړ وو، د ده د ښه صحت او د ده د کاله او د تېر د ښه والي پوښتنه او ګرويږنه په خورا منيه سره کوله چي ده به ور ته وويل: "د الله فضل دی په هر حال شکر دی بې له کفره".

کتابتون ټولنه (WWW.KITABTOON.COM)

(c) ketabton.com: The Digital Library

په دغه حال کې جنازه را وايستله سوه. څرنګه چې د چمبر دروازه پرانستل سوه د ژړا او کوکو څپه په خورا شدت سره راووتله.

اديره له کلي څخه ډېره ليري نه ده. جنازه د مخه سوه او صاحبزاده صاحب او نور مشايعين په پسې روان دي.

د اديرې پر څنګ پر يوه پلن ځاى باندې چې شګې يې پرې اوارې کړې وې. جنازه په معمولي تشريفاتو سره کښېښودله سوه. سپين پګړي او سپين کالي ټول د جنازې سره نږدې شاو خوا ولاړ دي او سمدلاسه يې د لمانځه لپاره صفونه سم کړل. خواران او پښې لڅي لږ څه ارت ولاړ وو.

وروسته تر هغه چې د جنازې لمونځ د صاحبزاده صاحب په امامت ادا کړى سو نو ټول حاضرين د يوې حلقې په توګه د قبض لپاره کښېناستل او د قرآن کريم دوره شروع سوه.

د مرحوم ورور او څو زامن يې چې عمر يې ۱۰-۱۱ کلو ته رسېده صاحبزاده صاحب ته نږدې ناست دي. د مرحوم تر ټولو مشر زوى کوز ملک ته تللى دى او دلته حضور نه لري. د خداى بخښلي يو زوى لومړى د دورې د مراسمو تر ختمېدو ولاړ سو او د خپل اکا د هدايت سره سم کور ته په دغه مقصد ولاړ چې له کوره د اسقاط لپاره روپۍ راوړي. تقريباً نيم ساعت وروسته د مړي يو بل زوى ولاړ سو او د کور په لوري رهي سو.

يو څه وخت لا نه و تېر سوى چې يو بل زوى يې هم له دورې څخه جګ سو او د کور خواته روان سو.

د دورې مراسم له معمول وخت څخه زيات اوږده سول. دا ځکه چې د وېشلو لپاره پيسې نه وې رارسېدلې. صاحبزاده صاحب د مړي ورور ته سر ورنږدې کړ او ورته ويې ويل چې:

(WWW.KITABTOON.COM) کتابتون ټولنه

(c) ketabton.com: The Digital Library

"کوم شی د اسقاط لپاره حاضر دی او که یه؟ که وي نو ولي يې نه وېشئ چي مړی له خېره سره ښخ سي"

هغه ورته وويل:

"هلکان تللي دي چي پیسې راوړي، ګونډي اوس راورسېږي".

له پنځلسو دقیقو وروسته صاحبزاده صاحب بیا په یوه معنی داره کتنه ورته وکتل او دی سمدستي له حلقي څخه ولاړ سو چي په هلکانو پسې ولاړ سي او پیسې ژر راوړي.

کوم وخت چي د خلګو له نظره د کوڅو په دېوالو کي نهام سو نو یې خپل تګ شدید کړ او تقریباً په منډه د خپل ورور د چمبر خواته روان و. په سوې ساه په انګړ ورننووت او په وچ بړغ یې ناري کړي:

"کاني! سمته څه سواست؟ خدای مو خوار کړه، ژر سی چي د صاحبزاده صاحب طبیعت خته سو او نور خلګ هم ستړي سول راوځئ چي ځو".

خو د ده بړغ د ښځو په ژړا او د کوچنیانو په نارو او انګولاوو کي هیڅ اغېزه نه کوي. په یوه خونه کي چي هغه تشه وه ورننووت. څوک يې مونده نه کړل اوبلي خوني ته وراغی چي یوه ورېنداره يې د برج له زینو څخه په منډه او په نیولي او سوې ساه راکښته سوه او چي په خپل لېوره يې سترګي ولګېدلې نو لو یه چیغه يې وکړه او ویې ویل چي:

"کور خو مي سپېره سو هلکانو سره مړه کړل. هله ژر سه دوی ټول په برج کي دي تر سرو یې سره نیولي دي او سره څکوي".

میرامد (د مړي ورور) په بیړه او تعجب او خواشیني د برج په زینو کي وروخوت او په ډېر تعجب یې ولیدل چي ښځي او

(WWW.KITABTOON.COM) کتابتون ټولنه

(c) ketabton.com: The Digital Library

هلکان پرله کښې تو دي او يو بل سره کښېوي. (ميرامد) په زوره چيغه کړه او دوی يې له دغه ناوړه عمل څخه منع کړل او لاسونه يې يو د بل له څنو څخه وکښل. بيا ميرامد په قهر پوښتنه وکړه چي:

"دا د کور د ورانولو حرکات او جګړه د څه لپاره ده؟ ولي مو پيسې رانه وړې. چي خلګو ته سو وېشلې وای؟ ټول خلک زموږ په انتظار کي دي.

سمټ (۱۱) کلن په داسي حال کي چي خوله يې له وينو ډکه وه او د سر ښکېدلي وېښتان يې په مخ او پزه پراته وو. ورته وويل چي:

دا حرموني ګوره (کاني ته اشاره) د خپلي شريري مور په مرسته غواړي چي نغدي روپۍ وتروښوي او هم ځيني غمي او د سرو زرو شيان پټ وساتي. او وروسته له وېش څخه هغه د خپل ځان په ګټه استعمال کړي.

خو د کاني مور سمدلاسه خو ګامه پر مخ راغله او پر سمټ باندي يې تو کړل او ورته يې وويل چي:

"د دروغجن مخ تور دی. ستا خپلي مرداري مور دا کار کړی دی اوس غواړي چي د نورو سپين کالي ور مردار کړي. نازک (لېوره ته خطاب) چي د هلکانو د پلار رسالانه وه ختلې چي دغه پليته (خپلي بني ته اشاره) راولاړه سوه او د خپل مېړه په جېبونو کي په کيلي پسي ګرځېدله چي د کوچني خوني ور خلاص کړي او هلته نغدي او جنس د زوی په واسطه د خپلې پلار ګنې کره وباسي. خو زه په دې پوهه سوم او دا مي له دغه ناوړه کار څخه راو ګرځوله. خو اوس چي (کاني) په پيسو پسې راغی او ما غوښتل چي ده ته پيسې ورکړم تا ته يې دروړي نو

کتابتون ټولنه (WWW.KITABTOON.COM)

(c) ketabton.com: The Digital Library

سمدلاسه مور او زوی رابانـدې حمله وکړه او وې ویل چې مور غواړو د دوی حق پټ کړو.

میرامد د دغه خبرو په اورېدو نور خواشیني او غمجن سو او ترک - ترک یې وژړل او په ژړا کې یې وویل:

"لالاجان پر ډېره پروت دی او ترا وسه لا ښخ سوی نه دی چې زامنو او مـاینو یې دغه حال اچولی دی. ټول سیالان او ناسیاله پر ادیره ناست دي او ټولي ښځي په خونو او انګړ کې د ویر کولو لپاره ناستي دي او هري یوې په ژړا ستوني څیري کړي خو د خدای بخښلي مایني او زامن پر پیسو سره خوري. او خدایه دا څه حال دی؟ اوس که دوست او دښمن راخبر سي خو پزه به مي شل خایه پرې سي. د ټول عمر او ټول کاله نوم به مي برباد سي".

د مرحوم ټولي څلور مـایني وې. د دوو ماینو یې دلته دغه حال دی او دوې نوري مایني یې له پاتاخوانو سره ناستي دي خو دوی جسماً هلته ناستي دي او روحاً خورا په عذاب دي ځکه چې هره یوه دا تصور کوي چې هغو نورو دوو بنو یې خانونه ماړه کړل. او ډېر مال او جنس به یې ایستلی وي او دوی دواړه تش لاسونه پاته سوې.

میرامد په بیړه یو موټی پیسي راواخیستلې او په تاخت د ادیرې خواته راروان سو. په سوې ساه یې خان ور ورساوه او سمدلاسه یې د پیسو په وېشلو پیل وکړ.

هر کله چې د ده ټول معنویات خراب سوي وو نو ده د پیسو په وېشلو کې دومره دقت ونه کړای سو او د دې متل په مطابق یې رفتار ونه کړ چې وایي: (برخي وېشه مړ ونه ګوره).

د اسقاط په وروستی مرحله کې د ملایانو او طالبانو څـوړ پورته سو او دغه کلمات اورېدل کېدل چې:

(WWW.KITABTOON.COM) کتابتون ټولنه

(c) ketabton.com: The Digital Library

"په سپېدو کې راغلي يو تولـه ورځ مـو ورتـه تېره کـړه خـو اخـر يـې دومـره شی راکـړ چـې هيڅ مناسبت راسـره نـه لـري. ارمـان مـې هغـه سـر ګرداني وه چـې د مـړي پـه پر بمنځلـو او کـښته پورتـه کولو کې مو تېره کړه".

يو بل ملا ورباندې ږغ کړ چې:

"څـه وکـړو وروره داسـې بـده زمانـه ده چـې هـيڅ تـصور يـې نـه کېږي. د سـپين پګـړۍ او سـپين کـاليو قـدر لـه منځـه ولاړ اوس يـې څـوک د پيـاز لـه نرخـه نـه پوښـتي، عالمـانو تـه اوس چـې د انبيـاوو وارثـان دي څـوک دوه تو تـه اهميـت نـه ورکـوي. خـداي دي خبـر کړي بېربېرم چې پر دغو خلکو د خدای قهر نازل نه سي".

داسـې خرګنـدېږي کومـه برخـه چـې صـاحبزاده صـاحب تـه رسـېدلې وه هغـه د ده پـه طبيعـت سـمه نـه وه لګېـدلې او دغـه پيـسې يـې چـې ده تـه ورکـړې سـوې وې د خـان تـر حيثيـت او مقام او د مـړي تر بداېي توب ډېرې کښته ګڼلې.

د خپـل نارضـايت د خرګنـدولو لپـاره يـې فرصـت مونـده کـاوه، بيا ده خپل يو نژدې مريد ته وويل چې:

"ږري رابانـدې وهـي، دومـره يـې سـر ګردانه او لالهانـده کـړو اخـر ګـوره څـه يـې پـه لاس کـې راکـړې، دومـره انـدازه پيـسې خـو څـوک د حجـرې چـړي تـه ورکـوي او يـا يـوه بـل خپـر غوښـتونکي تـه يـې ورکـوي، داخـو د لنګـر د يـوې ورځـې خـرڅ هـم نـه کېـږي دغـو خـدای خـوار کـړو تـه دغـه حقيقـت پـه يـو چـل سـره ورسـوه او ښـه يـې پوه کړه چې څه بايد وکړي؟".

پـه دغـه حـال کـې د پيـسو وېشلو کـار چـې پـه خـواره ډلـه کـې توزيـع کېـده هـم پـای تـه ورسـېده او خلکـو دې تـه هځـه وکـړه چـې مړی قبـر تـه يوسـې. وروسـته تـر دې چـې مـړی ښـخ سـو د کلـي مـلا، صـاحبزاده صـاحب دې تـه راوبالـه چـې د مرحـوم د ژونـد پـه بـاره کـې

(WWW.KITABTOON.COM) کتابتون ټولنه

(c) ketabton.com: The Digital Library

څه ووايي او د ده ښه سړي توب ثابت کړي. ده لږ څه تندی تريو کړ او ورويې له ځانه سره وويل چې "څه خبر مې ځني وليد چې دغه خدمت هم ورته وکړم؟".

بيا يې خو ګامه وروسته ولاړ غاړي يې تازه کړې او په وينا يې پيل کړ:

مرحوم خورا ښه سړی و، خپل پنځه وخته لمونځ يې کاوه بدای سړی و دا خو څرګنده ده چې د خدای رضا او بيا جنت په بدايي ګټل کېږي ځکه چې بدايان کولای سي چې ښه خېراتونه ورکړي او په دې توګه د خلګو او د خدای تعالیٰ رضا حاصله کړي....

مرحوم دغه د خېر کار تر يوه حده پوري کړی و خو اوس د ده د وروسته پاته کسانو وظيفه ده چې دغه د خېر کارونو ته دوام ورکړي، او د هغه روح آرام وساتي".

بيا يې لاس پورته کړ او دعايې وکړه ټول حاضرين په خورا بيړه او شوق سره بېرته د کلي خواته رهي سول او د معمول سره سم دوی ته ښوروا، غوښې او ډوډۍ ورکول کېدله. د غوړې ډوډۍ او غوښو د خوړلو په اميد د هغو خوارانو زړونه چې په هفتو-هفتو يې څه نه وو ليدلي او تود او غوړ نګولی يې خوړلی نه و خوشحاله او تاوده وو.

عامو خلګو ته په کوڅه کې ډوډۍ ورکول کېدله، او خواصو ته داسې ترتيب نيول سوی و چې د مرحوم په کور کې ډوډۍ وخوري.

کوم وخت چې خلګ له اديرې څخه بېرته د کلي خواته راګرځېدل نو د مړي ورور مير امد د هغه مريد له خوا چې د صاحب زاده صاحب له پلوه ورته هدايت ورکړی سوی و پوه کړی سو چې د ده عطيه (اسقاط) لږ و او بايد د دې تلافي خورا په بيړه

(WWW.KITABTOON.COM) کتابتون ټولنه

(c) ketabton.com: The Digital Library

وسي. له دې جهته کوم وخت چې دوی وخوړله سوه نو میر امد یو موټی نوري پیسې هم ورکړې احمد اډول یې نور معتبر او مشهور ملایانو ته هم یو څه پیسې بیا ورکړې. دا چې صاحبزاده صاحب ته دوهمه پلا بیا لاس ونیول سو او هم نورو ملایانو ته تکرار یو څه ورکړی سول نو سمدلاسه یې د مرحوم نور ډېر صفتونه او خصایل رابرسېره کړل او هر یوه د ده د سخاوت او مېراني په یادولو پیل وکړ او په دغه باب کي یې یو زیات شمېر مثالونه راوړل او یوه ښاغلي وویل:

"صاحبزاده صاحب زما له ژبانه یې کوه چې یوه ورځ د جمعه خان د کلا لمر خریکي ته ښه ډېر خلک سره ناست وو. چې مشکوندی توری (یوه کونډه وه) راغله او ټول حاضرین یې مخاطب کړل چې ورته (۳۲) افغاني په پور ورکړي چې د یوه پوروړي غاړه په وباسي ځکه چې هغه عرض وربانديکړی دی او ماسلان یې په پسي کړي دي. د دې خوارکی اوبه په هیچانه پوري وتلې تر څو چې دغه مرحوم جېب ته لاس کړ او هغه روپۍ یې ورته ورکړې.

په دې کي شک نه شته چې دغې توری بیا درې چرګان او (۵۰) دانې هګۍ ده ته ورکړې او هم یې یو پاو کوچ ورووړل. خو دلته خبره د ده په دې مېړانه ده چې ده بې له کوم خنډ څخه دا خواره د ماسلانو له غمچیني څخه وژغورله او د ده مرسته د هغې د زړه ډاډ سو.

یو بل سړي را درسته کړه چې:

"خدای بخښلی خو د دغه ټول کلي او دیار پژه و. مور او تاسي ته خو داسي و د یو غره په شان اړ او درمانده یې هیڅ وخت نا امیده نه دی پرې ایښی. ده به هر چاته په پسرلي کي په سلم غنم ورکول. او په رشه به یې ورځني بېرته اخیستل. د ده سلم تر

کتابتون تولنه (WWW.KITABTOON.COM)

(c) ketabton.com: The Digital Library

نـورو ټولـو بـډایانو ګټـور و . سـوی سـړی هـم نـه و کـه بـه چاپـه خپلـه ټـاکلي نېټـه پـور ور ونـه رسـاوه نـو پـه پـوره زړه او وريـن تـندي بـه يـې تـر کالـه پـوري پرېـښود او يـواځي د سـلم تفـاوت بـه يـې يـوه پـه دوه وشـمېره چـي البتـه دغـه کـار يـې طبيعـي او د معمـول او رواج سـره سـم و" .

لـه دغـه ډول ويـنا ګـانو څخـه وروسـته حاضـرين ولاړ سـول د ټولو ناستو کسانو موچنې په وره کې ورسمې کړی سوې .

صـاحبزاده صـاحب دمخـه او نـور ټـول خلـګ ور پـسې سـول پـه داسـې حـال کـې چـې ټـول حاضـرين پـرې راټـول وودی پـه ډېـر وقـار د مريـدانو پـه مرسـتـه پـر آس بانـدې سـپور او ورو -ورولـه خپلـو مريدانو سره له ډلې څخه ليرې کېده

نـور خېـرات خـواره هـم سـره تيـت او پـرک سـول او سـبا تـه د پاتـا ټغرونـه وغـوړول سـول چـې لـه خلوېشتو شـپو ويـر او پاتـا څخـه وروسته ټغرونه بېرته ټول سول.

د پاتـا اخيـستلو پـه موده کـې د مړي زامـن. مـاينې او لـوني خـو پـه آرامـه نـه وې ناسـتې. دوی بـه هـره ورځ د يـو شـې او يـا بـل شـې پـه پلمـه پـه خپلو کـې سره وهـل او ټـل بـه خـوار او سـپين ږيـری (ميرامـد) له دوی سره په عذاب و.

کـوم وخـت چـې د ويـر ټغرونـه ټـول سـول نـو ميرامـد خپـل وړېرونـه وربـري او ورېنـدار ګـانې سـره راوغوښـتلې و دوی تـه يـې پـه نصيحتونو او وينا کولو شروع وکړه.

ميرامـد د دوی دغـه نـاوړه حرکتونـه او پـه خپلو کـې پرلـه پـسې جګړې خورا وغندلې او دوی ته يې وويل چې :

" پـلار مـو دومـره مـال او نغـدې پيـسې درتـه راټـولې کـړې دي چـې هغـه نـه يـواځې تاسـې نـسې تـمامولای. زه پـوره يقـين لـرم چـې ستاسـې لمـسيان يـې هـم نـه سـې خلاصولای نـو ستاسـې څـه بـې بختـې

(WWW.KITABTOON.COM) کتابتون ټولنه

(c) ketabton.com: The Digital Library

په وار ده چي په خپلو منخو کي سره خوري او ټول ديار پر خان باندي خندوي. تاسي خو زما او زما د ټول کاله او ټبر پزه هغه وخت راغوخه کړه چي مړي لا پر ده پروت و او تاسو د ميراث اخيستلو او د لويي بر خي لاس ته د راوړلو لپاره جګړي کولي.

ښځويوي د بلي کوخي وشکولي او هلکانو د يو او بل ځنې غونچه - غونچه وکښلي. خان دي وخوري دغه مرداره دنيا چي تاسي يې په سر ګرداني او خګرخونی اخته کړي ياست. په دي بايد ټول پوه شئ چي زه اوس د خپل مرحوم مشر ورور پر ځاي ناست يم بايد تاسي ټول اوس زما د وينا او توصيو احترام وکړئ. او وروسته له دي داسي کار ونه کړئ چي هغه ستاسي د ټول کاله په زيان تماميږي".

د مړي مشري ښځي يعني لومړنی مايني پرونی سره راټول کړ او په داسي حال کي چي د خپل تکري يو غوټ يې په خوله کي نيولي و په يوه لوړ خو ژړغونکي غوندي ږغ ورته وويل:

"د روپو د صندوق کلي د ګلالی (د مړي د کشري يا وروستي مايني) سره ده او هم د قبالو او نورو سند کلي د ښايستوګي (د مړي دريمه ماينه) سره ده موږ په ټبرو څوشپو کي وليدل چي دوی دواړو خپله چاره وکړه او هر څه چي يې زړه وو هغومره اندازه مال يې تر ګوندې لاندي کړ. هر څومره چي موږ لاس وپښي وهلي خو چا راته غوږ ونه نيو او زموږ دغه اظهارات يې سپين ستر ګي وبلله. خو اخر موږ هم د خداي بخښلي په نامه يو او زوزاد لرو او په دغه کور کي مو پوره حق شته. په دي زموږ بشپړ يقين دی چي که وضعيت هم دغسي پسي دوام وکړي نو موږ او کمکيان به مو سره لمر ته ووخيږو نو هغه وخت خو به بيا سيال اونا سيال په تاسي خاندي خداي مي دي خپل زوی (سپين) ژر راولي".

کتابتون ټولنه (WWW.KITABTOON.COM)

(c) ketabton.com: The Digital Library

دوهمي ورپنداري يې ورته وويل چي:

"ته بايد موږ ټولو ته په يوه ستر ګه وګوري. د خداى بخښلي اولاد ستا زامن او لوڼي بلل کېږي. داسي نه وي چي څوک دي د زړه ټوټه وي او څوک دي د پرين. تر ټولو ښه خبره دا ده چي زموږ لاسونه سره وکاږې ځکه چي هلکان ټول کمکيان دي او وينه يې توده ده زما هلکي خو تر ټولو کمکي هم دى موږ بني هم يوه د بلي خبره دومره نه سو سره زغملاى. خداى دي نه کړي چي يو ورخ ته راځي نو پر سرو کوپړيو به راشي".

په دغه مجلس او ياد کور او کاله په خبرو کي د مړي له (۱۴) زامنو چي يو يې هم له ۱۰-۱۱ کلونو څخه ډېر عمر نه درلود او د څلورو لوڼو څخه شپږ زامن او درې لوڼي حاضري وې. دوى به کله - کله په خبرو کي ورولوېدل او د خپلو ميندو په تاييد او د ميروګانو په ترديد به يې په عصبانيت سره خبري کولې. دا لس دوولس کلو هلکانو خو به لاسونه سوک کړل او پورته به يې ونيول او ناره به يې کړه چي:

"موږ به خپل حق چاته نه پرېږدو او که څوک د دې کار د کولو هڅه وکړي نو ماغزه به يې ورباندي توى کړو".

ميرامد وويل چي:

"اوس يو پر بل مه سره غورځئ زه به ستاسي چيته (پربکړه) ژر در وکړم. کوم وخت چي نور هلکان هم راسي نو زه به تاسو ټول يو ځاى سره کښېنوم او ستاسي حقيقي وضعيت به تثبيت کړم".

په دې وخت کي د بډاى کاله وضعيت ورخ په ورخ خرابېده او د دغه د اعضاوو تر منځ بې اعتمادي ډېرېده. د ښځو دعوې او د هلکانو د کور او صحرا جګړې او د ټول کلي په تېره بيا د خان او د کلي د ملا توجه خان ته راواړګرځوله. هغوى غوښتل چي د دوى له

(WWW.KITABTOON.COM) کتابتون ټولنه

(c) ketabton.com: The Digital Library

جګړو څخه ناوړه ګټې وکړي. او په دغه ډول نس او جیب ډک کړي.

د میرامد مشره ورېندار څلور زامن لري چې مشر یې (۲۳) کلن او کشر یې لس کلن دی. د مشر زوی نوم یې (سپین) دی چې د پلار د مړینې په وخت کې دلته نه و. دی خورا زړور، په زړه کلک او بې میني غوندې سړی بریښي. او په خپل ټول کاله کې هم په دغو خویونو مشهور دی. دغه زلمی که څه هم باید د زلمیتوب ټول صفتونه ولري خو خورا حریص او په دنیا مین دی. خورا تینګ هم دی او دغه یې عادت دی چې په هر څه او په هره توګه چې وي باید پیسه لاسته راوړي. د ده مور هم د ده په شان ده او د خپلو بنو او بنزیانو وجود یې خورا بد ایسي او دوی ټول د خپلې هوسایۍ لپاره یو لوی مانع ګڼي.

کوم وخت چې د (سپین) پلار لا ژوندی و ده او مور به تل داسې لارې چارې لټولې چې د هغوی په واسطه وکړای سي چې خپل دښمنان (بنزیان) او (بني) له منځه لیرې کړي او یا یې څه نا څه تر خپل کامل نفوذ لاندې راولي. د مور او مشر زوی دغه فکر په تېره بیا په هغه وخت کې خورا شدید سوی دی چې د سپین پلار مړ سوی دی. دوی خپل د زړه خواله د بل هیچا سره نه کوي او نه کوم بل زوی او لور په خپلو دغو خواهشاتو خبروي. دوی دواړه بې له دې چې یو ټاکلی پلان جوړ کړي. دې ته امیدواره دي چې یوه ورځ به خپل مقصد ته ورسېږي او یو خورا مسعود ژوند به یې په نصیب سي.

څکه چې سپین تر ټولو سکه او نا سکه ورڼو څخه مشر دی. نو څکه تر میرامد وروسته ټول ده ته یو څه په د ږنه سترګه ګوري. خو په دې هم مشهور دی چې که یې لاس ورسېږي خپلې

(WWW.KITABTOON.COM) کتابتون ټولنه

(c) ketabton.com: The Digital Library

تاسکه خوېندي. مېندي او وروڼه په الووی کړي او خولې ته به یې واچوي.

د دوی چمبر دوه انګړه لري. چې یو یې د ننه انګړ دی او بل یې د باندي او ښځې خواته یې د مېلمنو کوټه ده. د (مرحوم) دوي ماینې دننه په انګړ کې دي او دوې نوري یې په دباندي انګړ کې اوسي. هره ښځه جلا - جلا کوټه لري خو د دوی پخلی تول په یو ځای کې کېږي او وار په وار یې پخوي د کور او کاله شیان په دوی کې وېشلي سوي دي. مثلاً د اوړو د کوټې کیلي د یوې ښځې سره او د لاندي او نګوټي د شیانو کیلي د بلې ښځې سره همدا ډول چای او بوره له بلې سره او د شیدو او مستو واک او اختیار د بلې سره دی.

د دوی د پخلي په وار د ځای د جارو کېدلو په وار او د پسونو او غواوو د زېرمې کولو په وار باندي هره ورځ داسې جنجال، دعوې او حتی جنګونه وي چې یو قیامت جوړ کړي دا دعوې او جګړې اوس تر پخوا بېخي ډېرې سوې دي. او کوم وخت چې دوې ښې دعوې سره شروع کړي نو د هغوی لوڼې او زامن هم راټول سي او په خور انفرت او کینه د خپلې مېرې په مقابل کې دربرېږي او هغه ډول سپکې خولې ورته پرې کوي چې په هیڅ کتاب یې روانه وي کله - کله خو داسې وي چې د ښځو کوڅې وخېژي او د هلکانو سرونه سات سي او وینې پرې وبهېږي. ځکه چې د (مړي) دوهمه ښځه یواځې یو زوی او یوه لور لري چې هغه هم (۶) کلن او لور یې (۸) کلنه ده نو ځکه دا تل د خپلو بنزیانو او بنولوله لاسه وهلې رټلې وي. دا ښځه که یوه ورځ دعوې و کړي نو دوې درې شپې په خپله بېکسي ژاړي. او د انګړ په منځ کې ناسته وي او سوتونه کوي. او د دې په سوتو کې چې زوی او لور هم برخه واخلي نو یوه عجبه منظره جوړه سي.

کتابتون ټولنه (WWW.KITABTOON.COM)

(c) ketabton.com: The Digital Library

(سپین) د خپلې مور. او ورونو او خويندو سره په دننه انګړ کې استوګنه کوي. يوه ورځ يې مور ورته وويل چې:

"تر څو به دغه خوار او د شنه زړه ژوند تېروو. زما ډېري بدي طالع دي ځواني مي دي د پلار سره خاوري کړه. کوم وخت چې يې زه راودولم پلار دي هيڅ شی نه درلو. يو زوړ يابو يې و چې د منجاريتوب سودا به يې په شاوخوا کليو کې وربانلدي ګرځوله او خرڅوله به يې. يوڅه لږ ځمکه يې چې درلوده هغه يې زما د ولور داد کولو لپاره حرڅه کړه. ډېر تريخ ژوند او تنګيساوي رابانلدي تېري سوي. خدای پاک زما پلو او کوځي ستا په پلار پوري ښکمرغه کړو او يو وار يې ډېري وچلېدله او په څو کلو کې د ډوډۍ خاوند سو چې بيا البته خورا غټ بډای وګرځېده. د ده بډايي زما د بدبختي موجب سوه. هر څومره چې يې دنيا ډېرېدله هغومره د ده د ښځو کولو هوس زياتېده تر څو چې خبره دې اندازې ته ورسېدله چې زه يې اوس د داسي مشکل سره مخامخ کړي يمه. هر څه چې دي د لاسه کېږي ژر يې وکړه چې لږ څه مو غوړونه په آرام سي او پاته شپې ورځي مي په هوسايي تېري سي".

سپين په مينه خپلې مور ته وکتل او په يو خوږ او له ميني ډک ږغ يې ورته وويل:

"زه په دغه خصوص کي له خپلو خينو نېتيانو سره په صلاح او مشوره اخته يم. زما دغه دوستان او اشنايان ماته سمي لاري لټوي او غواړو چې دغسي يو چل جوړ کړو چې د شتمني ډېره برخه مور واخلو. دا ځکه چې ته په خپله وايې چې له پلار سره مي دي سختي او نا آرامه شپې تېري کړي دي او د اوسني شتمني بنسټ تا ايښي دی. نو تر ټولو مور زيات استحقاق لرو چي د ميراث لويه برخه مور واخلو".

(WWW.KITABTOON.COM) کتابتون ټولنه

(c) ketabton.com: The Digital Library

د سپين دغه خبره پر مور باندي ډېره ښه ولګېدله او په دې چي زوی يې هم له مور سره همفکره دی ډېره خوشحاله سوه. مور يې په داسي حال کي چي خپلي لور (تورپېکی) ته يې د چايو لپاره ږغ کاوه داسي وويل چي:

"رښتيا خبره خو دا ده زويه چي اوس نو له خدای پاک څخه دا غواړم چي خپل ځان ته کور ولرم او خپلواکي ژوند تېر کړم او له دا دومره کړپ او کړوپ څخه مي غوږونه په آرام سي خپلي نږندي راته ګرځي او زه د هغوی زېرمه کوم. دا مي په تينګه پتيلي ده زويه چي څرنګه له دغه مردار ډنډ څخه خلاصه سمه دستي به کوز ده در کوم چي خدای مي په لمسيانو پتمه کړي".

په دغه وخت کي تورپېکی رانوتله او دوې پيالې او يوه شنه پيتلي چاينکه يې د مور او مشر ورور په مخ کي کېښودلې او سمدلاسه يې په سوک-سوک پيل وکړ او په ژړغونکي ږغ يې مور ته وويل:

"(خر) په ځاپېړه ووهلم او په خپله يې منده کړه د باندي ووت. ماته په لاس رانه غی که نه نو ما به يې حق په لاس ورکړی وای. که لالاجان (مقصد يې سپين و) د ده غوږونه تاو نه کړي نو والله خو به يې کلک ووهم".

مور يې پر باړخو ښکل کړه او د هغې سر يې په خپل تمر پوري ونيو او په مينه يې ورته وويل:

"د زړه سره مه ژاړه. هغه شيطان ـو زه پېژنم. کور ته چي راسي ستا کسات به ورځني واخلم ته چي زما غوندي مور کی لري څه غم يې ژاړې".

دوی په دغو خبرو کي وې چي د سپين يو کوچني ورور په منډه راغی او سپين ته يې وويل:

(WWW.KITABTOON.COM) کتابتون تولنه

(c) ketabton.com: The Digital Library

"خان صاحب په وره کي ولاړ دی او نا غواړي".

ده سمدلاسه د چایو پیاله کښېښودله او ژر ژر يې موچني په پښو کړې او په زغرده وره ته وراغی. له روغبړ او هر کلي څخه وروسته يې ورته وویل:

"راځه د ننه کورته لاړ سو. د مېلمنو خونه لږ څه ښه نه ښکاري خکه چي هره ګړی لوی او واړه په وخي او ننوځي. ادې ښه چای پوخ کړی دی او ځای هم بې غمه دی".

په داسې حال کي چي خان صاحب يې تر څنګ راروان دی دوی دواړه د خوني وره ته راغلل او (سپین) مور ته يې ږغ وکړ چي خان صاحب ورسره دی باید ژر نیالی او څنګوانبي برابر کړي.

بیا یې خان صاحب ته وویل چي "بسم الله در ننوځئ" هغه هم چي ور ټیټ و سر کښته کړ او په خونه ورننووت. لومړی تر دې چي پر تازه اچول سوې نیالی باندې کښېني. خان صاحب نوک ونیو او د سپین مور ته يې وویل چي:

"سپین سرې ستړې مشې! له رنګه خو اوس ښه راته ابسې. ګوندې د مړي له غمونو او خواشينيو څخه اوس خلاصه سوې يې. خدای دې زامن لره. ته باید د دوی په وجود ژوندی پاته سې. او هم خوشحاله اوسې چي زامن دې خيني زلمیان دي او خيني د غویو له پښو څخه وتلي دي".

له دغه وینا وروسته یې لومړی د اوږې څادر پر څنګوانبي واچاوه او بیا پر نیالی باندې کښېنوست. خپله مشهدی لونګی يې چي پر یوه کلکه چکني خولی باندې یې تړلې وه له سره راکښته کړه پر خپله ګونډه باندې یې کښېښودله. لومړی تر هغه چي خان صاحب بیا په وینا خوله پرانيزي د سپین مور ورته وویل چي:

(WWW.KITABTOON.COM) کتابتون ټولنه

(c) ketabton.com: The Digital Library

"خدای دي دا ستا غوندي ننګيالي خانان د دغو خلکو له سره نه کموي. په تاسو مو اب خوندي دی. د قوم د عزت لمن تاسي پاکه ساتئ. ستا هغه نیکی او ښې مرستې چي د سپین له پلار سره دي کړي دي زموږ نه هېرېږي. د سپین پلار (خدای تعالی دې وبخښي) په محکمو کي دومره لاس او پښې نه سوای کولای او تل به يې له تاسي څخه مرسته غوښتله. اوسنی زمانه خو خورا خرابه زمانه ده. که دي چاته پور ورکړ نو داسي یې وګڼه لکه په خره سپره بدي چي رانیسي".

بیا یې زوی ته مخ راواړاوه او په یو ډېر غوندي اواز یې ورته وویل

"دغه لخ لېږ. پښې لڅي چي ګدلي یې په شلو لارو سره تللي او د ګدلي په هر کوټ کي یې په زرهاوو سپږي دي داسي ساده او سازي شیان مه ګڼه. دوی هیڅ وخت زموږ په شان له خلکو سره چي یو څه ګوله ډوډۍ خدای ورکړې ده دوستان نه دي که زموږ مال په لاس ورسي هغه بیا په اساني بېرته نه ورکوي. کومه ورځ چي اړ سي او کوچنیان یې له لوږي ناري ورته وهي او په خپله هم په نس نو کاري لګوي نو د شپې ننواتي راسي او یو څه په سود وسلم غواړي خو هغه وخت چي د سلم د ادا کولو او یا د سود ورکولو نېټه یې راسي نو خان یوې خوا او بلې خواته کوي. او په زور پلمي جوړي کړي. هیڅ وربانديي نه شته. نو په دغسي حال کي هم دغه خانان صاحبان دي چي زموږ سره مرسته کوي او دغه ډول خدای خوار کړي خلک محکمې ته سپاري او هلته یې په یوه ګړۍ ور څخه واخلي. ځکه چي په شریعت او اصولو دواړو موږ ته پړه وي. او هم د خپل حاکم په خوله کي یو څه ورواچوو.

کتابتون ټولنه (WWW.KITABTOON.COM)

(c) ketabton.com: The Digital Library

نو د دغه خان صاحب هغه ښېګڼې او مرستې چې په سوو پلا يې ستا له پلار سره کړې دي موږ نه سو هېرولای. که دوی نه وای او حکومت (چې د خدای د عدالت سیوری دی) نه وای نو دا لوګړانو او مزدورانو به زموږ بډایه طبقه بېخي ورکه کړې وای، او نن ورځ به موږ دغه مخکې، باغونه، نغدې پیسې او جنس نه درلودی".

دې ستاینې او نرمو او پستو خبرو خان صاحب ډېر خوشحاله کړ او ده ته یې زړه ورټول کړ او په خورا خوشحالی یې وویل:

"خو ستا پلار دې خدای وبخښي په دې ښه پوهېده چې خپل غنم څه وخت باید خرڅ کړي او په چا یې باید وپلوري. ده خدای بخښلي هیڅ وخت په مني چې ریشې په واخیستلی سوې غنم به چا که څه هم په سرو زرو به یې غوښتل نه خرڅول. ځکه چې به د (بچه ګرو) وخت سو د کندوانو خولې به یې ایله کړې هره ورځ به د ده د کور مخ ته خورا لويه ډله ښځې او نر ناست وو. او دا ټول به ده تر له تېر کړو. که څه هم په دغو معاملو کې موږ هم تر ده وروسته نه پاته کېدو خو ده ته خدای عجبه ستاره ور کړې وه. خو چې د دنیا له کارو دې را ایستلی وای نو داسې یې وبوله چې د علاقداری د لیکوونکي په مخ نه سو ورتلای او خپله خبره یې نه سوای ادا کولی، نو په دغه وخت کې به یې له ما څخه مرسته وغوښتله او ما به په دغه نسبت چې یو آبداره سړی او د دونه دنیا څښتن و. ملا ورسره وتړله او هر چا چې به لږ څه مزغې کړاوه او یا به یې د خپل سلم په اداکولو کې خان دوري –دوري کاوه نو سمدستي به مې د ماسلانو په لاس ور کړ او تر هغه به یې ډباوه چې د ده سره به یې سمه لاره ونیوله او دا به یې ومنله چې په هره توګه چې وي د ده پور ور کړي. نو دلته چې کوم شی ستا مور و وایه هغه

(WWW.KITABTOON.COM) کتابتون ټولنه

(c) ketabton.com: The Digital Library

مازي وينانه وه بلكي دغه ټولي ربښتيا دي. كه موږ يو پر بل ځنګ سره ونه لګوونو دغه خداى خوار كړي بزګران به مو ژوند تريخ كړي. ځكه چي دوى ډېر دي او موږ لږ. د يوه او د سلو خونه سره كېږي، خو د دوى په خوله كي خورا ښه ملونه زما او د ماسل غمچينه ده او بس...".

بيا وروسته له هغه چي د نسوارو يوه لويه كپه يې خولې ته اچول غوښتل، و يې ويل چي:

"هو زما خو د چايو پياله سړه سوه په خبرو كي مي هر څه هېر سول". نسوار يې بېرته په ډبلي كي واچول او بيا يې وروسته له هغه چي د چايو غړپ يې وكړ او پياله يې بېرته پر مخكه كښېښودله و يې ويل:

"دا چاى خو سوړ سوى دى، ښه ما و تا څو پلا د مخه يو څو خبري سره كړي دي او په دې برخه كي مو خبري كړې وې چي اوس ستاسي د كورني جنجالونه چي تر پخوا ډېر سوي دي څه ډول ورک كړو. او ستا د ميندو او ميرېزو ورونو چيتېه څه ډول وكړو. بيا زه ولاړم محلي حكومت ته ځكه چي د هغو خلكو په فقره خو به خبر يې چي هغوى څه وخت لومړى يو څو مړي كړي وو. فرصت مي ونه موند چي بيا له تا سره په دغه خصوص كي مفصل و ږغېږم".

سپين چي د مړو د فقرې خبر واورېده نو په مينه يې پوښتنه ور څخه وكړه چي:

"ربښتيا هغه مو څرنګه كړه؟ خلكو ويل چي خورا لويه فقره وه او بېخي درنه سوې وه، خورا ډېر خلګ په كي نيول سوي وو".

خان صاحب په يوه داسي ږغ ورته وويل چي له هغه څخه د ده او د ده په شان د نورو خانانو فتح او برى ښكارېده:

(WWW.KITABTOON.COM) كتابتون ټولنه

(c) ketabton.com: The Digital Library

"سپینه! دا خبره بېخي رښتیا ده چي رمه تل شپه په کار لري. که شپانه په منځ کي نه وي نو ومنه چي د پسه ساه به د نړی له مخ څخه واخیستله سي. همدا ډول که موږ خانان او خانزاده ګان په منځ کي نه یو نو د دغو خلکو حال او احوال به خورا راته پرېشان ښکاره سي او ماسلان به یې داسي سره ځیري لکه لېوان، چي مېږي سره ځيري. تر ټولو لا عجبه دا ده چي موږ دغه خلګ له دومره لویو بارو او له دومره لویو مسولیتونو څخه خلاص کړو. بیا هم د مصرفو جلاوې نه پرې کوي. او هر څوک لا وایي هله خانه کور دي خراب سه. هه خانه چي (ستاارتینه...) نو د دغو مړو فقره خورا لویه او درنه فقره وه. ډېر غټ غټ مامورین د یو پیاوړي هیت په توګه راغلي وو، خو د خدای په فضل او د مېړو په برکت دا لویه قضیه مو داسي فیصله کړه. چي والله که هیچاته چا داویلي وای چي له دغه ځای څخه ولاړ سه هلته کښېنه، هو! دا ټول د مړو برکت دی که نه موږ څه شی یو. خو البته په دې کي شک نه شته چي لګښت او مصرف نو هم ښه بې دریغه وسو، ته پوهېږې چي داسي فقرې خو بې له لوی او درانه مصرف څخه د ډېرو خلکو په ښو کي زولنې وراچوي. موږ د خدای په فضل داسي سوک تر ویوست چي والله که یې بیا څوک نوم واخلي".

سپین په داسي حال کي چي مور ته یې ویل چي لږ څه تود چای راوړي خان صاحب په مینه مخاطب کړ او ویې ویل:

"فتح او بری. دا خو جوته خبره ده چي خوله او ژبه خورا لوی کارونه کوي. تور سپین او سپین تور ښودلای سي. خو دا باید ومنله سي چي پیسه هر څه کولای سي. کله - کله به زما پلار ویل چي پیسه د سړي هر عیب پټولای سي".

دا په ښه ډول څرګنده سوه چي د خان صاحب په دغه بري باندي د سپین اعتماد نور هم ډېر او ټینګ سو او دغه یې د خپل

(WWW.KITABTOON.COM) کتابتون ټولنه

(c) ketabton.com: The Digital Library

کار او مقصد د لاس ته راوړلو لپاره یوه ښه نمونه وبلله او په ډېر ښه زړه یې مور ته وویل:

"ادې جانې! زه د خان صاحب سره لږ څه د زړه خواله کوم. دا به ډېره ښه سي چې نجوني او هلکان دې خوني ته رانه سي او زموږ په مجلس کي راونه لوېږي. نو که تا ته زحمت نه وي نو د باندي انګړ ته ورووزه که ځوک دلته زموږ کوټې ته راتلل مه یې را پرېږده".

د مور ښه یې سره سوه او په داسي حال کي چي لږ څه پرله و اېشېده ورته ویې ویل چي:

"هماغه د پلار خویونه درسره دي. د هغه دا قاعده وه چي تل به یې اوبه تر پروړو لاندي بېولې او هیڅکله یې په موږ باندي باور نه درلود. هر څه کار یې په نهامه کاوه. که د خان صاحب مخ ته مي نه کتلای نو وپوهېږه چي خورا ستره جګړه به مي درسره کړې وای".

دا خبري چي یې خلاصولې نو د خان صاحب پیاله یې بیا ورډکه کړه. او ولاړېدو هڅه یې وکړه. زوی یې په مینه ورته وکتل او ویې ویل:

"سړه سینه ښه ده. موږ ټول ستا یو. خو ته فکر کوې چي موږ له تا څخه کوم پټ پټاني لرو. یه. داسي نه ده. زه به د خپلو ټولو خبرو لنډیز او مقصد تاسي ته سمدلاسه ووایم".

"خان صاحب خو زموږ دوست او خواخوږی دی. هر څه چي ده په لاس راکړل هغسي به کوو. ځکه چي دی په هره سوړه بلد دی".

مور یې په دغه ډول دلاسا سوه او په ښه زړه دباندي ووتله او خپلو دوو لوڼو ته یې د چرګانو د زېرمي دا وویل:

کتابتون ټولنه (WWW.KITABTOON.COM)

(c) ketabton.com: The Digital Library

سپين د خان صاحب څنګوانښي ته ښه نږدې سو. او په داسي حال کي چي د خپلې خولې ناړې يې غړچ تېرې کړې ورته وويل:

"ښه خان صاحب! دا متل به دې اورېدلی وي چي "څراغ يواځې خپله شاوخوا رڼا کوي". خو تر خان لاندې خاوندانه يې هماغسې تياره پاته وي. په دې کي مو شک نه لرو چي ستا خير خو ټولو ته رسېږي خو مونږ لږ څه در څخه هېر سوي غونډي يو. که ستا په ياد وي څه موده پخوا دې راته ويلي وو چي زمونږ د کور کاله جنجالونه به ژر رافيصله کړې. خو بيا ته په نورو خبرو کښېوتې او مونږ ته دې هيڅ پام نه سو. اوس دغه درته وايم چي د پلار دنيا مي هر چېري ويره غوږېدلې پرته ده. او د رسد وخت هم راغلی دی. داسي ګومان کېږي چي څلورمه برخه حاصل به يې په لاس رانه سي. ځکه چي زما مېرې ګاني او د دوی زامن او لوڼي خورا په زړه تور دي. سپي ته يې اچوي خو پر ما او زما پر ورونو يې نه ده پيرزو، زه يې وينم او په غوږو يې اورم چي هره يوه خان ته ګوډانه ږکوي. د خپلو پلرو کره نغدي او جنس لېږي چي بيا يې په درد وخوري. سږ کال به د پالېزو عايدات څلورمه برخه په لاس رانه سي. او نه مو د باغونو حاصلات په پوره اندازه وليدل. نو داسي يو چل به جوړوې چي زمونږ برخه درنه او غونډه سي ځکه چي ته دغه کارونه په اسانۍ کولای سې.".

خان د سپين خبره پرې کړه او په يوه صميمانه ږغ يې ورته وويل:

"په دې کي خو څه شک نه لرې چي زه هر څه کولای سم. د خدای په فضل هرې خواته چي مخه کړم يوه لاره په کي وباسم. دلته خبره په تا او ستا په څواني پورې اړه لري. زه يقين لرم چي پلار به درته ويلي وي چي ماله ده سره څومره نېکۍ کړې وې، ده

کتابتون پولنه (WWW.KITABTOON.COM)

(c) ketabton.com: The Digital Library

چي دا دومره شتمني سره راټوله کړه دا يې زما په اوږه راټوله کړه. اوس تاسي د کلي د کارېز له څلورو برخو څخه درې برخې خوري دا زما په همت. په دغه کارېز باندي پخوا شپاړس شلو کسو ژوند کاوه. خو کوم وخت چي خداى پاک ستا پلار ته وکتل نو له هر يوه څخه يې ټوټه - ټوټه مځکه ورو - ورو راونيوله تر څو چي اوس د زمري برخه ستاسي ده.

دا کارېز لا څه کوې د خداى په فضل مانور کارېزونه هم ستا پلار ته رانيولي دي. که به چا خوله سره خلاصوله او يا به يې ستا د پلار سره کومه لاندي باندي کوله نو سمدلاسه به مي داسي بېزوګان د اوږو لپوان ور ته جوړ کړل چي دستي به يې لکۍ مړه سوه. دا ځکه چي زه خو ستا د دعاله بر کته په محکمو کي مخ لرم او مامورين مي هيڅ خبره په مځکه نه اچوي".

خان صاحب ساه واچوله او غوښت يې چي بيا خپلي خبري ته پسې دوام ورکړي خو سپين د ده په خبره کي ولوېدى:

"تا دلته زما خواني ته اشاره وکړه نو خان صاحب تا ته دي دا معلومه وي چي زه خو خان ستا ډېر مخلص ګنم. ستا مقصد له (لاس سره) څخه دى. هغه خو مالا تاسي ته پخوا ويلي وو چي په دې باره کي تاسو فکر مه کوئ. هر څه لنګۍ او (لاس سره) چي ته غواړې زه حاضر يم. چي در ته در يې کړم. خو دومره ډاډ راته راکړه چي که زمونږ خبره محکمې ته لاړه او له نور کاله سره مي خبره جګه کړه نو ته به مي په څنګ دربېږې. لومړى خو زه فکر کوم چي دلته به ستا د صاحبزاده صاحب او ملا صاحب په مرسته مقصد لاس ته راسي او که چېري ونه سو او دوى د نورو په لمسون زمونږ د مقصد په لاره کي خنډونه اچول نو هلته به البته... ".

په دغه وخت کي د انګړ د وره ټکهاري د دوى تر غوږو سو او دواړه يې له دې چي څه ووايي يوه ګړى پټه خوله پاته سول، او

(WWW.KITABTOON.COM) کتابتون ټولنه

(c) ketabton.com: The Digital Library

هر یوه دا فکر کاوه چې دا به څوک وي چې ور ټکوي. خو خان سمدلاسه وویل چې:

"ها! هاها! ومې پېژانده چې دا ور څوک ټکوي دا به ملا صاحب وي. زه خو وایم چې زه تل ستا خبر غواړم او ستا د ګټې لپاره هر ډول فکر کوم. نن غرمه ما ملا صاحب ته ویلي وو چې ماپښین به دلته دواړه راځو. ملا صاحب راسره وعده کړې وه چې د ماپښین له لمانځه وروسته به راسي... خان لا دا ویناه اخر ته نه وه رسولې چې د سپین مور رانوتله او لږ څه په اضطراب یې وویل:

"په وره کې ملا صاحب ولاړ دی. نجونو ور خلاص کړ او هغه رانووت چې دغه دی اوس دستي به راورسېږي. که ستاسې خوښه وي زه به هغه بلې خونې ته بوځم".

خان سر وښوراوه او هغه یې په دې پوهه کړه چې دی د خان په غوښتنه راغلی دی، په دغه حال کې ملا صاحب په وره رانووت. د رانوتلو په وخت کې یې په لوړ ږغ وویل: "بسم الله...".

ملا صاحب سپین کالي اغوستي دي او سپینه پګړۍ یې تړلې ده او هم یې د سپین ماغوت یوه سدرۍ اغوستې ده، چې په هغې کې ژېړې تنۍ له ورایه برېښي. یو سپین څادر یې هم پر اوږو پروت دی په دې کې شک نه شته چې دغه سیان ټول سپین دي خو خورا خیرن دي په تېره د پګړۍ ولونه یې ځینې ځایونه خیرن او ځینې ځای بیا سپین کوتان لري.

ملا صاحب ته سمدلاسه بلېه نیالي او څنګوانښي کېښېښودل سول او لومړی تر هغه چې کښېني جېب ته یې لاس کړ او یو خیرن نسواري دسمال د تورو نسوارو یوه کوچنی ښیښه یې راو ایستله او هغه یې د نیالي پر ژۍ باندې واچول او بیا یې د خپل

کتابتون تولنه (WWW.KITABTOON.COM)

(c) ketabton.com: The Digital Library

ښادر یوه ښنده کش کړه او کښېناست او هغه یې پر خپلو پښو او ځنګنو باندې خپور کړ.

په داسې حال کې چې د کوچنۍ ښېښې څخه یې په خپل ورغوي کې تور نسوار رااچول دغه کار یې په خورا خوند او پوره زړه کاوه. خان ته یې وویل:

"و بخښنه لږ څه ناوخته سو. خلک خورا سپین سترګي سوي دي، رښتیا چې زمانه اخره ده. خدای مو دې ایمان ته خبر پېښ کړي. قضیه داوه چې د لمانځه څخه وروسته یوه ښیلي (لاټون) دماجت د یوې برخې د جوړېدو مسله راپور ته کړه. هغه ویل چې دغه مصرف باید د کارېز په شواروزو (شبانه روز) جلا کړل سي او هغه دې د مځکو ښتنان ورکړي. ما ورته ویل چې "یه! دا جلا باید پر سرو سي. خو ده فریاد کاوه چې والله که د مانبام اتام په کور کې لري، له کومه به یې پرې کړي. نو ما ورته ویل چې تر دې دې لا خوله په خاورو سه، نیت دې ښه نه دی. په دین کې دومره چرت نه وهې. نو هر څومره چې منډې وهې هغومره دې خدای پسې خواروي تا نه دې اورېدلي چې وایي:

"پر پرېږده شر و شور د دنیا
ولې یې په دې غمګین
تېنګه کړه رسۍ د دین"

خو د هغه خدای خوار کړي خوله په واک نه ده او نه یې خان په واک دی هیڅ نه قانع کېده. د غو نورو د ده په شان خدای وهلو پښې لڅو هم دده لوري ونیو او بغاري یې وهلې چې شی ورپوري نه شته. اخر مو خبره تاته پرېښودله که د دغو خدای خوار کړیو غوږونه یو ځل تاو نه کړې نو یقین وکړه چې سبا به پر

کتابتون ټولنه (WWW.KITABTOON.COM)

(c) ketabton.com: The Digital Library

اوړو راسپاره سي او د سپين پګړيو او سپين کاليو قدر به نور هم کم سي. دالا څه کوې چي يو سپين سترګي خو لا داسي خبري کولې چي د سړي وېښتان ورته جګ درېدل او هغه زموږ پر خوله نه راځي".

توبه خدايه توبه! ستاله بدوکو څخه مو وژغوري.

مثلاً ده وويل چي "موږ بزګران به له دغو سپين پګړيو او سپين کاليو مفت خورو څخه ځانونه خلاص کړو".

خېر عفوه غواړم خبره را څخه اوږده شانتي سوه...

په دغه آن کي سپين ولاړ سو او دوی ته يې وويل:

"زه پوهېږم چي زموږ او ستاسي خبري به اوږدې سي نو زه به ادې ته ووايم چي يو دوه چرګان وغځوي او لږ څه وريژي هم پخې کړي. مانښام ډوډی به هم دلې وخورو. ملاصاحب که د مازيګر او مانښام د لمانځه ورکولو لپاره تګ غوښت البته ولاړ به سي خو بېرته به ډوډی خوړلو ته ځان راورسوي....

خان صاحب په ناز سترګي ورواړولې او لومړی تر هغه چي دی څه ووايي، ملاصاحب ورته وويل:

"خدای دي برکتونه درکړي. دغسي د ښه سړي کارونه وکړئ چي اجر به يې خدای هم په دې جهان درکړي او هم به يې په هغه جهان...".

خان د ملا صاحب خبره غوڅه کړه او ويې ويل:

"دی خو قدردانه سړی دی. د هر چا اندازه پېژني که څه هم موږ په دغه کور کي څه لږه ډوډی نه ده خوړلې او تل يې پر کوندري (دسترخوان) باندي ښه خورولي يو خو نن به خکه ډېر خوند وکړي چي کار هم د ده کوو او د ده د ګټي او نفعي لپاره به دلته صلاح مشوره کوو. نن خو مو تر يوې اندازې پوري ډوډی هم ورباندي پور ده".

(WWW.KITABTOON.COM) کتابتون ټولنه

(c) ketabton.com: The Digital Library

سپین په منډه د باندي ووت او مور ته یې وویل چي:

"خان صاحب او ملا صاحب به ماښام دلته زموږ کره ډوډۍ وخوري ته یوه سرشته وکړه. ورته ووایه چي یو دوه چرګان حلال کړي او ښه پلاو (اصطلاحاً مرغ پلاو) ورته پوخ کړي خو دومره دي فکر اوسه چي دا نوري بلاوي در خبر نه سي. (مقصد یې میرې او د دوی اولادونه وو).

کوم وخت چي سپین بېر ته په خپل ځای باندي کښېناست نو خان صاحب ملا ته وویل:

"د سپین مقصد دا دی چي د ده د پلار دنیا سو په سو پر ته ده او د ده میرې ګاني او د هغوی خپلوان یې په چار ښاخو بادوي د ده هیله دا ده چي په هره توګه چي کېږي موږ ورسره مرسته وکړو او د هغو لاسونه ور ځني وکاږو".

ملا صاحب لږ څه په چرت کي سو او بیا یې سپین ته مخ راواړاوه او ورته یې وویل چي:

"داسي مي واورېدل چي د خدای بخښلي آس دي صاحبزاده صاحب ته وروبخښه. په دې کي هیڅ شک نه شته چي صاحبزاده خو ښه سړی دی او هر څوک ورته اخلاص او عقیده لري. خو موږ د انبیاوو وارثان بلل کېږو. د دین په مسله ناست یو. نو که ستاسي مقتدیانو یوه سترګه د خدای په دغه ډول دوستانو وي نو په دې وپوهېږه چي بله سترګه مو باید پر موږ هم وي. بیا په تېره د ماجت امام خو حقداره وي او دلته په جومات کي د خدای په هیله او ستاسي په هیله شپې او ورځي تېروي. زه دا نه وایم چي ګواکي تاسو له موږ سره مرسته نه ده کړې. حقیقت خو دا دی چي موږ ستاسو په زکاتو باندي پایو. دلته مي مقصد د مرحوم هغه کالي دي چي هغه به په خپله استعمالول...".

لومړی تر هغه چي سپین یو څه ووایي خان وویل چي:

(WWW.KITABTOON.COM) کتابتون ټولنه

(c) ketabton.com: The Digital Library

"هغه کالي يې لا نه دي درکړي؟ ما دا خيال کاوه چې د وخته به يې دربخښلي وي خو خبر دی اوس هم وخت نه دی تېر سوی، دوی خو سر ګردانه دي. يو وار د مړي غم او بيا د کور کاله جنجالونه ور په غاړه سول. دی هم نوی له سفر څخه راغلی، تر تاسي سپين پکړيو چي د دين ستني ياست څوک مستحق دي؟..." .

سپين په داسي حال کي چي سر يې کښته اچولی و وويل:

"له هغې ورځي څخه چي پلار مي وفات سوی دی ما والله که د مخکي سر ليدلی وي. تل په ولاړو ګرځم. هيڅ شي ته مي پام ته دی، که نه وي اصلي خو حقيقت دا دی چي هغه شيان خو په تاسو پوري اړه لري. بې غمه اوسه زه به دي په دغه برخه کي ناز واخلم".

"د دغو خبرو په اورېدلو ملا صاحب نور هم په پسي وغوړېده او داسي څرګندېدله چي تا به ويل په کاليو کي نه ځايېږي. بيا يې په ورغوي کي يو څه تور نسوار په خورا نزاکت سره واچول او هغه يې خان ته ونيول. خان په ډېره فاتحانه وضعيت ملا ته وکتل او د لاس په دوو ګوتو کي يې نسوار راواخيستل او مستقيماً يې پزي ته يو وړل. يوه. يوه نيمه دقيقه بېخي چوپه چوپايي وه. بيا دغه سکوت خان صاحب مات کړ او ويې ويل:

"زما په خپل فکر کي د مرحوم په کاله کي بل داسي په مالګه سړی نه شته لکه سپين. که د مړي آب او مېنه خوندي کېدله نو همدغ ه به يې خوندي کوي. نو زموږ هم کوښښ دغه دی چي د ده ملا وتړو او په هره توګه چي وي له دغو اوسنيو جنجالونو څخه به يې خلاص کړو".

(WWW.KITABTOON.COM) کتابتون ټولنه

(c) ketabton.com: The Digital Library

ملا صاحب خپل څنګوانې ر ابېر ته کړ او خان یې د خان په دې خبره ناګومانه واچاوه او ور ته ویې وویل چي:

"سپین خو شکر دی هر څه لري سره او سپین یې تر سر تېر دي. پلار ور ته هر څه ډېر کړي دي څه پروا یې لري. په لمنو - لمنو که یې باد کړي بیا هم نه تمامېږي. دی یې څه غم لري".

خان لږ څه تند سو او ویې ویل:

"مطلب بل شی دی. ملا صاحبه! د سپین داسي زړه دی چي له خپلو میرو ګانو سره وپش وکړي او له هغوی څخه خان جلا کړي، یو آرام او مستقل ژوند ولري. ته خو پوهېږې چي دغه کور نه دی بلکي د بنزو کور دی هر څوک یې کالخوای دي. دوهم تکی دا دی سپین وایي چي د مځکو ډېره برخه باید په ده پوري تکیه وکړي ځکه چي د ده مېریزي وروڼه خو ټول کمکیان دي او داسي خطر موجود دی چي د دوی د میندو دلاسه به دا مځکي وړیا او یا په نه څه ووځي".

"ښه - ښه! اوس په مطلب ور سېدلم د ده د دریمي میرې زوی خو هم اوس ښه لوی غوندي معلومېږي. زما په خیال پر خان به ګرځېدلی وي او یا به ژر و ګرځي".

خان لږ څه په جدي لهجه بیا ور ته وویل:

"ته هغه څه کوې ملا صاحب! زموږ مقصد خو دا دی چي سپین ته یو څه ګټه راوړو ځکه چي سپین لوی ځوان دی او په ښه او بد پوهېږي نو دی هم داسي سړی نه دی چي د چا ښه ور ونه ګرځوي".

ملا صاحب لږ څه شهید غوندي سو او په داسي بڼغ یې په وینا خوله پرانیستله چي په هغه کي د ده پښېماني او عذر غوښتل ښکاره معلومېدل.

(WWW.KITABTOON.COM) کتابتون ټولنه

(c) ketabton.com: The Digital Library

"صاحبه! حافظه مې نو کې خرابه سوې غونډي ده که کومه ناپېيته او داسي خبره وکړم چې نه سره لګېږي نو تاسي ما وبخښئ".

د دوی دغه مرکه هغه وخت لږ څه غځېدلې ده غونډي سوه چي د سپین خور پتنوس په لاس راننوتله. دغه چای د ملاصاحب لپاره دی. ملاصاحب غوښتل چې موضوع وځنډوي خو خان ورته وويل چې:

"دغه کوچنۍ نجلۍ د سپین خور ده. موږ باید خپلو خبرو ته پسي دوام ورکړو".

ملاصاحب بیا سر کښته واچاوه او ورويې د خان سره وويل چې:

"موږ خو د دې جانداری په کارونو کي دومره لاس نه لرو، خانِ صاحب ستاخو ښه ده هر ډول چي تا او سپین سره غوښته کړه زما خو ښه ده".

ملاصاحب چې دا خبره خلاصوله نويې پیاله ور پورته کړه څکه چي چای ډېر تود و د ده سونډان ژبه او تالو پرې وسوځېدل او هم په دغه سبب يې (سور) ټولو واورېده. په سترګو کي يې اوښکي وګرځېدلې. خان د دې لپاره چي ملاصاحب په خان پوه نه کړي چي د ده په سوځېدلو پوه سوی دی او هم د دې لپاره چي سپین ته د ده په کار کي د ملاصاحب د مرستي او رول اهمیت وښیي په يو آرام ږغ يې پوښتنه وکړه:

"هغه ورځ د کوز کلي څخه څو کسه راغلي وو او ستا پوښتنه يې کوله چا راته وويل چي د هغوی پر کومه کونډه باندي دعوه ده نو نه یم خبر چي هغه دي څرنګه کړه؟".

کتابتون ټولنه (WWW.KITABTOON.COM)

(c) ketabton.com: The Digital Library

ملاصاحب په داسي حال کي چي له جيبه يې ژېړي غټې تسپې چي د سدری په غوټه پوري ترلې هم وې راوايستلې او هغه يې يو دوه درې پلا کښته او پورته کړې او ويې ويل:

"هغه خو د (لالي) اکاچې په ځمکي کي مېرسو ښځه وه. ميراث خورو يې پسې اخيستې وه. ورته ويل به يې چي په خپل قوم کي مېړه وکړه. خو دا خورا سپين سترګې ښځه وه او دې خبري ته تن نه ږدي. ددې خيال دی چي په يو بل ځاي کي دخپلي خوښي مېړه وکړي. نو د (لالي) اکا تربرونه او د کونډي ورونه راغلي وو او يو ښتنه يې راځخه وکړه چي په دغه خصوص کي څه وکړي؟. شريعت څه وايي؟ ماهم په ډانګ پيلې ورته وويل چي شريعت خو وايي چي کونډه دخپل واک او خپل اختيار خاونده ده. هرچيري چي مېړه کوي کولای يې سي. خو دلته يوه خبره بله هم شته هغه داچي د قوم رسم ورواج هم يو شی دی. زموږ پلرونو او نيکونو داسي راتېره کړې ده چي بايد کونډه په خپل کاله کي خوندي سي او آب و پرده يې وساتله سي. خو خلګ اوس ډير سپين سترګي سوي دي. دعالمانو خبره نه مني. دښځي ورونه پر له غور ځارسول او په دې خبره خورا پرله واوښتل.

بيامو فيصله پر دې بانديي وکړه چي زه او (خان صاحب ته اشاره) به يوه ورځ سره کښېنو او ددوی تېره به وکړو".

خان صاحب بياور ځني پوښتنه وکړه:

"څه پوري شته او که لځ لغړ دي؟. ما چي اوريدلي دي دښځي پلار ګنې په غوښه ده او شپه يې ښه تېرېږي. ته وايي څه به په جوړ سي؟. په خبره ارزي او که به خوسي موچنې په کي وشلوو او څه به لاسته رانه سي".

ملاصاحب يو څه و مسل او په يوه او بل کناتې سو او په يوه پاسته غوندي ږغ يې وويل:

(WWW.KITABTOON.COM) کتابتون ټولنه

(c) ketabton.com: The Digital Library

"دوی خو په خپله سپین هډوکي دي د ماښام تبې یې نه باندي کېږي او تر کورونو یې سپي په منډه او په غپ تېرېږي. زه حیران یم چي تا ولي دلته د دوی د شتمنی او یا نېستی پوښتنه وکړه. کونده په خپله هر شی دی او هر څه په جوړېدای سي. خو مور دي خدای وساتي چي په چابه په جبر او زور یو شی جوړوو. خو دا هم وایم که چا څه راکړل ایسته یې نه غورځوم او که یې رانه کړل پسي غورخم نه. خالق رازق دی. چي خولې یې راکړې دي رزق به هم راکوي. تر اوسه خو یې ښه رارسولې ده له دې څخه وروسته به هم الله یادوو".

بیا خان سپین ته خیر سو او ورته ویې ویل:

"ته ورسه ستا د مرحوم پلار کالي هر څونه جوړې چي یې وي د هغه کوټونه، اوږده کوټونه، پوستین، پګړی، خولی او نور هر څه چي ده استعمالول هغه راوړه چي ملا صاحب ته یې ورکړو ځکه چي د علماوو خوښي او رضایت د دین په لاره کي یوه غټه کامیابي ده. دا دي ښه کړي دي چي آس دې صاحبزاده صاحب ته ورکړی دی هغه هم دعاګوی دی او تل پر مور و تاسي نظر ساتي. زما مشوره هم دغه ډول وه".

ملا صاحب په دې وینا باندي د ګل غوندي وغوړېده او په داسي حال کي چي له خوشحالی او ښه زړه یې غاړي بوږېدې وویل:

"خدای تعالی ځکه تاسي ته په رحمت کتلي دي. او تاسي یې په ټولنه کي درانه کړي یاست چي تاسو علماوو ته په درنه او د قدر په ستر ګه ګورئ. که دغه تاسي خانزاده ګان او د لوی زړه خاوندان نه وای نو د علماوو د شپې تېر خو به خورا سخت و. عام خلک خو عام دي. په هیڅ نه پوهېږي او نه څه کوي. دوی په خپل ځان پوري پکو دي، نو د عالمانو سره به څه وکړي.

(WWW.KITABTOON.COM) کتابتون ټولنه

(c) ketabton.com: The Digital Library

زما ښه په یاد دي چې په دغه کلي کې نږدې لس دوولس کاله پخوا شپاړس شلي کسه اوسېدل. او هر چا به یوه کوچنۍ - کوچنۍ ټوټه مځکه درلوده کله چې به د ریشو وخت راغی نو ته باور وکړه (سپینه زویه!) چې د خپل زکات په راټولولو به مې نوکان ووتل او هر چا به خورا سپین سترګي راسره کوله خو ځکه چې د دوی نېتونه ښه نه وو. او پر علماوو باندې یې دومره نظر نه و. نو د هغوی مځکې خدای پاک ستا پلار ته ورکړې او هم خان صاحب په کې بې برخې نه سو. اوس خو په پوره زړه او آرامۍ سره خپل زکات په لاس راځي او له ډېرو خلکو سره لاس په ګرېوان نه یم".

کوم وخت چې یې د خپلې دغې وینا تاثیر په دوی دواړو کې په زړه پوري ولید نو ملا صاحب بیا خبره شروع کړه:

"پر وانه لري، اوس به د ښځو لاس اړ وي کالي به بیا مابشام چې ډوډۍ وخوړله سوه راوړې. ما داسې بلل لکه په خپل کور کې او اوس یې هم دغه ډول بولم".

په دغه وخت کې خان په یو ژور فکر کې ډوب و.

ملا صاحب چې کوم هوکې وانه وربېده نو یې بیا خبره غبرګه کړه او ویې ویل:

"وپوهېدې خان صاحب! کالي به وروسته له هغه چې د ماخستن ډوډۍ وخوړله سي رابه یې وړي. اوس به د ښځو لاس بند او اړ وي. څرنګه سپینه زویه! دغسې دي نه ده خوښه؟".

هو ملا صاحب! هر ډول چې ستا او د خان صاحب خوښه وي هغسي زما خوښه ده.

بیا ملا صاحب ناڅاپه له خپله ځایه تر وره دباندې نظر واچاوه او په مقصر غوندي بږغ یې وویل:

(WWW.KITABTOON.COM) کتابتون ټولنه

(c) ketabton.com: The Digital Library

"د دنیا په کارونو کې ورک یم. لمونځ او اودس خو مې هېر دي.

خان صاحب ته او سپین دلته کښېنئ، زه به لمانځه ته ولاړ شم. او مقتدیان به راته ګوري. ماچې د مازیګر او ماښام جمعه ورکړه نو به راسم او که ستا زړه غواړي او ماجت ته راځې نو ډېره به ښه وي بیا به دواړه ډوډۍ ته راسو".

"ملاصاحب ته ولاړ سه زه به همدلته لمونځ وکړم او یوه ګړی به له سپین سره نور هم وړغېږم تر څو چې ته راځې موږ به ښې لاري چاري در ته څارلې وي".

ملاصاحب سمدلاسه ولاړ سو او خپل څادر یې پر خان راتاو کړ او له بسم الله ویلو څخه وروسته له وره څخه ووت.

سپین له ده سره د انګېر تر وره پوري ملګري وکړه او بیا بیر ته راوګرځېده. خان پر نیالي باندي ستوني ستغ پروت او د خوني چت ته یې په خیر - خیر کتل. کوم وخت چې یې د سپین د رانوتلو کړپار واورېده نو سمدلاسه یې پښې راټولې کړې او لږ څه یې د خان وضعیت سم کړ.

"سپینه ته خو ډېر طالیمن یې. ستا لپاره مې خورا ښه او په زړه پوري لاره وسنجوله چې د هغې په اثر هیله کېږي چې فایده به وکړې او د کور او کاله له جنجالونو څخه به دې اوږې سپکي سي. که څه هم دا لاره لږ څه کړه وړه ده خو دومره در ته وایم چې څرنګه چې ستا زړه وي هغسې به دې چیټه وسي. اوس خدای پاک ښه موقع په لاس در کړې ده. نور ورونه دي کوچني دي. ته کولای سې چې اوس خپل موټ کول (ښکل) کړې او هغه مځکې چې ته یې غواړې خان ته کړې او بیا په بې غمه زړه واده وکړې او د یو خوږ ژوند څښتن سې".

(WWW.KITABTOON.COM) کتابتون ټولنه

(c) ketabton.com: The Digital Library

سپین په خورا مینه ورته رانږدې سو او په داسې حال کې چې د ده پر څنګوالې يې څنګلې ولګولې ورته وويل:

"ته خو زموږ مور او پلار يې. بابا به تل ستا صفتونه راته کول اخر چې په خپلو سترګو مو وليدل او هغه مرستې به يې تل يادولې تا به په محکمو کې له هغه سره کولې. نو زه پوره يقين لرم چې ته زما په خبر فکر کوې او زه به هم ستا لار ښودنه هېره نه کړم او هر څه چې مې له وسه وسې هغه به در څخه ونه سپموم. نو زه خو هم اخر پښتون يم او پښتنې زېږولی يم".

خان ورته وويل:

"په دې کې به د ملا صاحب صلاح او مشوره هم واخلو. فکر کوم چې هغه به هيڅ په کې ونه وايي.

سپينه! تا يو ښه کار په نظر کې نيولی دی چې هغه دا و چې ملا صاحب ته دې د خپل مرحوم پلار کالي ورکړل. زه لږ څه زړه اونازړه وم. ما ويل تا به بل چاته ورکړي وي او يا به پر ناګاره سې چې نه شته او هغه دې دلاسه ايستلې وي. اوس موږ کولای سو چې په دغه کاليو د ملا صاحب زړه راونيسو. ملا صاحب خو حقداره دی. بل دا چې ډېر عمر يې دلته تېر کړی دی تل په مړي او ژوندي، په غم او ښادۍ کې راسره شريک او حاضر دی. بل دا چې يو عالم سړی او د خدای د لارې څخه خبر او د نبي په مسند او مسله باندې ناست دی او زموږ او ستاسو دعاګانې بلل کېږي، که د ده لارښودنه. نه وي او د ده وعظونه او نصيحتونه، نه وي نو والله چې دغو خلګو خو به چې ټول له لوږې کېدې کوي په خپلو منځو کې خوړلي وای. زه چې خان يم په ياران يم ته چې بډای او شتمن يې او دا دومره ملکونه جايدادونه لرې خپل عبادت. لمونځ او اودس کوي چې په هغه جهان خدای ښه جنتونه درکړي نو ته دا ماته وايه چې ګواکې زه ستاسې په قدر نه پوهېږم؟ په هغه ورځ

کتابتون ټولنه (WWW.KITABTOON.COM)

(c) ketabton.com: The Digital Library

باندي مي ستا خبري هم پر زړه د کاڼي کرښې دي چې تا دوی ته وويل "د خدای امر خو دا دی چې ملا صاحب درته واوراوه ټول خان ته مسلمانان وایاست باید هغه د زړه په سترګو ووینئ او د زړه په غوږ و يې واورئ. که نه وي نو والله خو به د خپلو کوټو تنبې در پسې ټينګې کړم او ټول خو به په بنديخانو کې وراسته کړم. تاسو څه خيال کړی دی. شکر دی پاچايي شته. عدالت شته".
ټول د دې خبرو په اورېدلو غلي غونديسول او په هغه ورځ موږ د خلکو له ځپېړي څخه خلاص سو....

سپينه! خبره بلې خواته ولاړه خو په دې خوښ يم چې پر بده خوانه ده تللې په دې ډېر خوښ سوم چې ستا داشیان ټول ياد دي. دا به دي هم په ياد وي چې په هغه ورځ يوه کوچنی شانته نښته هم وسوه چې زما ناظر (ګنډ) هم په کې ژوبل غوندي سو او د هغه په عوض مو څومره کسان کش کړل او څومره مو بنديان کړل خو دا زښته سپين سترګي خلک دي، هر څومره چې يې په سر ټکوي هغومره دوی نور هم خپل شدت زياتوي. ته څه فکر کوې چې ګوندي خلک اوس په کراره دي؟ زه درته وايم چې دوی هماغه خلک دي کله ساړه سي خو مري نه او لږه موده وروسته بيا تاوده سي. خبر دي وي زموږ وستاسي ژوند دي وي په نړۍ کې خو هر څه پېښېږي. دغه ټول د همدغو يارانو په زور خوري. ته خو لا اوس هلک يې تجربه دي کمه ده. ستا پلار دي خدای وبخښي په دغو خبرو يې ښه سر خلاصېده".

صاحبه! ماته مې پلار ډېر څه رابښودلي دي. هغه لا څه کوې زما په خپله ډېري خبري په ياد دي اوس خو زياته کوچنی نه يم زما والله که هغه ورځ هېره سي چې څو کاله پخوا زموږ بزګرانو زموږ لنګي غواوي حلالې کړې او زموږ په چمبر يې يمان

کتابتون ټولنه (WWW.KITABTOON.COM)

(c) ketabton.com: The Digital Library

را اخیستي او غوښتل یې چې زموږ کور ته اور واچوي. د دوی ناري تر اوسه پورې زموږ په غوږو کې دي چې ویل به یې:

"زموږ مځکې دغه سوایې خور په نه څه را څخه تر لاسه کړې دي، موږ بېر ته خپلې مځکې غواړو او داسې نور..."

او دا مې هم نه هېرېږي چې کوم وخت چې ته او ملاصاحب په دغو خلکو راښکاره سوئ او یو څو خبرې مو ورته وکړې دوی داسې ساړه سول لکه چې په اور باندې یخې اوبه توی سي. او په هر یوه لکې وځړېده. په تېره بیا د ملاصاحب دا کلمات خو مې تر اوسه په غوږو کې ازانګه کوي چې او خلکو بر خې ازلې دي، ور کړه د خدای ده. تاسې ولې ناروا کوئ او پر دې سړي باندې راغور ځئ! نه مو دي اورېدلي چې: "باخداداد ګان ستیزه مکن". یعنې چاته چې خدای پاک ور کړې وي د هغه سره سیالي مه کوئ. تاسو ته به خدای په هغه جهان کې عوضونه در کړي. تاسې ولې په دې مرداري دنیا پسې دومره "ګر ځئ ځرنګه یې ښه ویلي دي چې: "له پېښنې تېښته نه شته". اوس هم دا در ته وایم چې داسې بې خبره خلک شته چې تل په دې فکر کې دي چې څه وخت زموږ او ستاسي بېړی واړوي".

له یو څه خنډ او مکث څخه وروسته خان خپله خبره پسې اوږده کړه او وې ویل:

"ما چې کومه لاره چاره ستا د ښېګڼې لپاره لټولې وه هغه دا ده چې تاسې سره وېش وکړئ.

دوې بنې دې یوې خواته سي او دوې بنې دې بلې خواته. ته په خپله هغه میره له ځان سره کړه چې د هغې یو زوی او یوه لور ده. په وېش کې به زه او ملاصاحب دواړه ناست یو. هغه مځکې چې ته یې خوښوې هغه لا اوس وټاکه چې موږ یې د دربمانو په توګه تاته در په برخه کړو. وروسته له څو مودې به دې میره یو

(WWW.KITABTOON.COM) کتابتون ټولنه

(c) ketabton.com: The Digital Library

چېرې خرڅه کړي. لور به يې هم يو چاته ور کړي. پاته سو يو زوی يې هغه به هم بیاپه یوه بلا وخوړو او په دغه ډول به د هغوی د ټولو برخه هم تاته درپاته سي. دا باید درته ووایم چي دا خو د دې لوبې یوه برخه وه. بله برخه به يې داوي چي داسي چلونه باید وسنجول سي چي د هغو نورو هلکانو مخکي هم تاته په لاس درسي. دا دوهمه برخه يې په تا پوري اړه لري. زموږ په مرسته ته اوس لومړنۍ برخه عملي کړه. دغه کار بیا اسانه دی. هیڅوک هم نه درپوهېږي. میره دي ناوې ده، هغه بې له مېړه ژوند نه سي کولای. مېړه به هم په داسي ځای کي ورپیدا کړو چي بیا د دغه ځای مخ ونه ويني. پلارګنی يې هم عاجزه او خواره ده څه نه سي کولای او نه ستا مخي ته درتلای سي. ته په دې خبره باندي ښه غور وکړه. که دي دا خبره خوښه سوه نو موږ به د دي د عملي کولو لپاره په تفصیل سره نقشه درجوړه کړو".

سپین یوه ګړی د ژور فکر په سیند کي لاهو سو. چي راپر سد کېده نو د خان د خولې څخه يې دا خبري بیا واورېدلې:

"هو یو شی به کوې هغه دا چي څوک ستا په دې خبره پوه نه سي، ځکه چي په دغه وختو کي خلګ دومره راته په ښه نظر نه ګوري لکه چي پخوا به يې کتل. په تېره بیا په دغو وختو کي خو یو څه بې لاري او بې سره پیدا سوي دي چي خورا ښو يېدلي دي او د هیچا حق نه پېژني، نه سپین کالي پرېږدي او نه د علم خاوند. دوی تل وايي چي هم دغه بد‌ایان، خانان او ملایان د خلګو دښمنان دي. که دي له مور سره صلاح کوله هم يې وکړه خو له دې کبله چي ښځي لږ څه ناقص العقله غوندي دي، نو زما په فکر ته په خپله چرت ووهه او بل څوک په ځان مه پوهوه په دغه خصوص کي ما د ملاصاحب سره هم تر یو حده پوري خواله کړي دي نو به يې هم سر په خلاص کړم".

(WWW.KITABTOON.COM) کتابتون ټولنه

(c) ketabton.com: The Digital Library

د سپین سترګي وبرېښېدلې او په خان نه پوهېده چي دغه تجویز د خوشحالي دی او که د غم. خو دې تکي یې له زړه څخه ښه ځکه وکړه چي میره او خور خو به واده کړي او د دوی د مځکو حق به هم ده ته ورپاته سي.

هو! د دوی برخه به هم ده ته ورپاته سي، هغه څه لږ او کوچني جایداد نه دی. دا چي د دانورو برخه به هم په یوه نه یوه چل سره ترلاسه کړي. د ده په مغزو کي یې خورا خوږې هیلې ورپیدا کولې، د دغو هیلو تر سر رسولو مسله خورا اسانه او تر لاس لاندي ورته ځلېدله. ځکه چي خان صاحب او ملاصاحب او هم غالب ګومان دی چي صاحبزاده صاحب به هم د ده هر ډول مرسته او ملاتړ وکړي. خو اوس به بیا په دغه چرت کي وي چي په خپله دوی به څومره او په څه ډول ځني وغواړي. کله به یې په زړه کي ویل چي په ښکاره او د که خوله پوښتنه ځني وکړي او هر څه چي لازم وي هغه به ورسره وټاکي چي بیا وروسته دومره غوښتنه ځني ونه کړي چي تر (مز یې شکرانه) ډېره سي. خو بیا به یې د خان سره ویل چي اوس یې پرېږده کوم وخت چي کار وسي او ټول خطرات تېر سي نو البته هغه وخت به یې خوشحاله کړي. یوه لوېشت مځکه که راوګټي نو هم تر هر څه ښه ده او هیڅ قیمت نه لري.

سپین بیا په یو احترام لرونکي بږغ ورځني پوښتنه وکړه:

"زما د دغه میړې پلار ګني که څه هم خواره ده او څه نه لري خو کلک خلګ معلومېږي. که یوه پلا په لاره کي راته ودرېدل او پښې یې ټینګي کړې نو بیا به څه کوو؟.

دوهمه خبره دا ده چي ته وایې هلک به په یوه بلا وخورو. که چېري خلګ او ماماګان یې راخبر سي نو څه خواب به وایو. دا

کتابتون ټولنه (WWW.KITABTOON.COM)

(c) ketabton.com: The Digital Library

سوالونه مې څکه دلته وکړل چې ښه ده د هر سي تري اوس لا وتړلي سي".

خان ورته وويل:

"زویه! ستا دا پوښتني او لاربښودني داسي دي (لکه لمسي چې انا ته...ورښيي) ما دغه ټول اړخونه څېړلي دي او د هر مشکل لپاره مې په زړه پوري لاره موندلې ده. هغه کورني څه کولای سي؟ که په دغو ټولو کارو سر تر پایه خبر سي نو بیا یې هم څه د لاسه نه کېږي څکه چې موږ په سړو کي پر بېښ یو. که لاړ سي عرض وکړي نو دا خو زما نسوار هم نه دي څکه چې شکر دی غرانونه شته چې ويې شيندو. یوه خبره به زه درته وکړم چې نن ورځ غران هر څه کولای سي، او هر ډول درنه ډېره او چتولای سي، زموږ پاړسي ویونکي ورونه خو اوس پیسه (مشکل کشا) بولي که چېري (خدای دي نه کړي) ډېره سخته راغله نو صاحبزاده صاحب او... صاحب خو شته، دوی چې مازي سترګي وښوروي هغه کار د خدای په فضل سره بیا سوی وي.

په زویه! په دغو خبرو پسې به نه ګرځې، که دي زړه غواړي چې ښې حاصل لرونکې مځکې او ښه باغونه ولرې او له دغه اړخه دي هم زړه نور ډاډه سي نو دغه کار وکړه، او بیا سوکه ورته کښېنه او خدای یادوه".

له لږ څه ځنډ څخه وروسته خان بیا پر برغ کړل:

"ته په خپله ملاصاحب ته څه مه وایه هغه به زه په خپله ژبه پوه کړم، څکه ته به په داسي ژبه ورته ووایې چې وبه ترهيږي".

په دغه وخت کي سپین ته خپل اکا میرامد ور په زړه سو او لکه نابیره چې یې د خپل مقصد په لاره کي یو لوی مانع لیدلی وي، برغ یې کړه چې "د میرامد کاکا څه تری تړې؟".

کتابتون تولنه (WWW.KITABTOON.COM)

(c) ketabton.com: The Digital Library

خان د سترګو په کونج کې ورته وکتل او وې ویل:

"هغه زما په زړه کې دومره اهمیت نه لري، په خپله دی خورا سپین ږیری دی. دا ګومان نه کېږي چې تر ډېره دې ژوندی وي، د داسې کارونو اجرا کول خو وخت غواړي، داسې نه ده چې نن موړ وویل او سبا یې سمدستي اجرا کړو. هر کار خپل یو ترتیب لري.

دوهم ټکی دا دی چې ته خبر یې چې میرامد او ستا پلار له شلو پنځه ویشتو کلو را ایسته هیڅ خبري نه سره کولې. دا لاڅه کوې چې یو د بل په مرګ خورا خوشحاله وه.

ګومان کوم چې کیسه به یې ستا ټوله په یاد وي، اوس هم میرامد وایي چې زما ټول حق ده وخوړ او زه یې لڅ لغړ وشړلم. له ما سره هم څه خبري نه کوي او کوږ مغزی را سره ګرځي. څکه چې دی دغه فکر کوي او هر چېري وایي چې ما د ده له ورور سره د ده په خلاف مرسته کوله. نو د میرامد زړه له تاسې ټولو څخه تور دی، ډېر ځلې یې ویلي دي چې که ټول اور واخلي زه به سترګې ور کېږې نه کړم.

په دې څو وروستیو ورځو کې چې ځې او راځي او یادي د پلار پر مړي باندې دومره هغې خوا او دې خواته غورځېده مقصد یې دا و چې دی هم کوم شواروز (شبانه روز) ځکه په لاس راوړي، او په دغه اړ دوړ کې دی هم یو شی تر زامه کړي".

خو دوی په دغو خبرو اترو بوخت وو چې ملاصاحب بېرته له ماجت څخه راغی، ځکه چې د انګړ ور تړلی نه و بې له کوم ټک او ټوک څخه سیخ هغې خوني ته روان دی چې هلته لومړی خان او سپین سره ناست وو.

کوم وخت چې ملا تر لومړي انګړ تېرېده نو لړ شان ته ځوړ یې تر غوږو سوا او پرېکړي پرېکړي ټکي یې تر غوږو ورځې چې

کتابتون ټولنه (WWW.KITABTOON.COM)

(c) ketabton.com: The Digital Library

ځيني يې اوري او ځيني نه. مثلاً يو ځل يې د يوې ښځې ږغ داسي واورېده چي ويل يې "سپين سرې (مقصد يې د سپين مور وه) خو لکه چي کوم چل يې جوړ کړی دی چي ځان ته يې لوګی راخېژي او څه پخوي، څوک يې مېلمانه دي؟".

يو بل ږغ: "د چرګانو کنعهاري و، خان ... مېلمه يا صاحب... ".

ملا صاحب چي په خونه ورننووت او په خپل ځای کښېناست نو په داسي حال کي چي له جېب څخه يې تسبېح را ايستلې سپين ته يې وويل:

"ته خو د کور او کاله مشر يې اوس د خپل پلار په ځای ناست يې، د ټولو خلګو ستر ګي تا ته دراوړي، ما څو ورځي پخوا اورېدلې وه او اوس مي هم تقريباً په خپله يقين راغی چي ستاسي په کور کي څه لږه بې انتظامي ښکاره کېږي. هلک. ښځه او کوچني ټول په خپل سر غونډي راته معلوم سول، که دغه وضعيت (خدای دي نه کړي) پسې اوږد سي نو ستاسي د کورني نوم به بدسي او تاسي ته به دنيا يې تاوانونه واوړي. دا خبري دلته ستا د خبر لپاره در ته کوم.

خان صاحب هم حاضر دی. که بد وايم دی دي راته ووايي".

خان صاحب په ښه مينه او توده لهجه ورغبرګه کړه:

"صاحبه! اوس زمانه تر خان تېره ده، څوک د چا خبري ته غوږ نه نيسي، هر څه سړی دباندي کولای سي، خو کور او کاله ته چي راسي هر څه ورځني هېر سي او دلته د کاله د غړو په لاس لوبېږي، د احمدشاه بابا دا خبره دي نه ده اورېدلې چي ويلي يې دي:

"ټوله دنيا مي ايله کړه بې د ننګري له غاړي نه".

کتابتون ټولنه (WWW.KITABTOON.COM)

(c) ketabton.com: The Digital Library

دلته زما مقصد دا نه دی چې ګواکي زه ستا د وینا طرفداري نه کوم او یا دا وایم چې خپل کهول په واک کې درلودل ښه کار نه دی، بلکي مقصد مي دا دی چې دغه کار که څه هم ډېر ګران دی خو بیا هم باید تر یوه حده پوري خو وسي او زه هم ستا د وینا ملاتړ کوم".

ملا د خپلوی او همدردی په لهجه خپله وینا پسې اوږده کړه او ویې ویل:

"ستا خبره خو په سلو کې سل رښتیا ده، خو څکه چې دا یو لوی کور یاد یږي او هر چاستر ګي ورته نیولي دي نو دوی ته ښځي ضروري ده چې خپله لمن تل تر خپلو پښو لاندي وساتي او پري نږدي چې خلک دوی په ناوړه خوله یاد کړي. شکر دی غنم یې په کندوانو کې نه ځایږي. په باغونو کې یې اسان ستړي کېږي. لویه ډله مزدوران او بزګران لري. په دینداری کې هم ښه دي خو که تر دې لا ښه وای نو ښه به وه.

"غوږي چې هر څومره غوږ وي هغومره ښه وي".

زه چې ده ته څه وایم له لوربیني یې وایم. که دوی یعني دغسي شتمن خلک په آب و عزت کې وي او ډوډی یې پنډه وي نو څرګنده ده چې زموږ هم عزت دی او ډوډی به مو پنډه وي. خو که دوی خدای دي نه کوي داسي نه وي او یا خوار وي نو توبه له دې لوچګانو یعني اوپره خلګو، اوپره خلک خو په هیڅ بند نه وي".

سپین لږ څه سور او شین سو او بیا یې په یوه لاپوکه غوندي بږغ ورته وویل:

"زه پوهېږم چې ستا نصیحتونه تل زموږ د فایدې لپاره وي. له دې کبله چې ستا پر موږ زړه خوږېږي او زموږ د هوسایي او نېکمرغی سره مینه لرې، نو څکه دا راته وایاست. خو زه دا له زړه درته وایم چې ما تل په دغه برخه کې ډېر کوښښ کړی دی او دا

کتابتون ټولنه (WWW.KITABTOON.COM)

(c) ketabton.com: The Digital Library

مي هیله ده چي ږغ مو دبانـدي ونـه وځـي خـو څـه وکـړم هیڅ خواتـه مـي مخ نـه اوړي، دا ښـځي یعنـي میـرې ګـانـي مـي وهلـې او تـر تیلـې هـم دي خـو سـره لـه هغـه بیـا هـم دوی یـوه پـر بلـي بانـدي دا ډول سـره غورځي لکه پیشیاني. زه خولـه همدې جهتـه دا غـواړم چـي ژر ځـان لـه دغـه ډول نـاوړو جنجـالونو څخـه خـلاص کـړم او هـره یـوه پـر ځـای کښېنوم، او پـه خپلـه خپلـې غریبـي تـه د خپـل پـلار پـه شـان دوام ورکړم، دغـه کارونـه بـه هـم انشاءالله تعـالیٰ سـتا او د خـان صـاحب پـه برکت اجرا کړم".

دا خبـره چـي یـې خلاصـوله سمدلاسـه یـې د خپـل پـلار کـالي چـي بایـد لـه ډوډۍ خوړلـو څخـه وروسـته یـې مـلا تـه ورکـړي ور پـه یـاد سـول، او لـه خپـل ځـای څخـه اوچـت جـګ سـو. دواړو (ملاصاحب او خـان صـاحب) تـه یـې مـخ راسـتون کـړ چـي د یـو څـو دقیقـو لپـاره اجـازه ورکـړي، د اجـازې اخیـستلو څخـه وروسـته چټـک مـور تـه چـي پـه ځالـه (اشـپزخانه) کـي یـې د مېلمنـو لپـاره ډوډۍ تیاروله راغی او ور ته ویې ویل:

"ادې جـانې! زمـا خـو بېخـي هېـر سـوي وو، د بابـا کـالي بایـد خونـدي یـو ځـای سـره ایـښي وي هغـه تیـار کـښېږده چـي د ډوډۍ خوړلـو څخـه وروسـته سمدلاسـه یـې مـلا تـه ورکـړو او هـم درباتـدي زېـري کـوم چـي خـان صـاحب او ملاصـاحب دواړه زمـوږ د ګټـې او فایـدې لپـاره فکـر او کـار کـوي. وایـي چـي د نـورو میـر وګـانو او میرېـزو زامنـو او لوڼـو لاس بـه داسـي وکـاږي چـي د پـای لـوی بـاغ او د کـڅ ښـي پستې خاوري مځکي به موږ ته په وېش کي راولي".

پـه دغـه آن کـي مـور یـې پـه خولـه لاس کښېښود او پـه اشـاره یې یوه کړ چي د ځالي په هغه بله برخه کي چي هلتـه لوی تنور هـم ایـښی دی د دې دوهمـه بـن ناسـته ده او کټـو اېـشوي. یـوه اووه کلنـه

(WWW.KITABTOON.COM) کتابتون ټولنه

(c) ketabton.com: The Digital Library

لوري يې هم ورسره ده. ده بېرته په عادي ږغ خولې ته څه سوکه ورته وويل چي:

"پروانه لري هغه خو په غوږو درنه ده څه به اوري. نجلۍ يې په دې خبرو نه پوهېږي".

د دې وينا وروستى ټکى يې تماماوه چي د ځالي هغې بلې برخي ته ورننووت او ميرې ته يې وويل:

"دلته څه غواړې؟ څه ورکه شه په هر ځاى کي ستاناپاکه ارواح ګرځي، يو چېري به درڅخه خلاص نه سم بلادي په دا پلن مخ سه".

لومړى تر هغه چي دا څه وواېي د هغې کوچنى لور وېرېدله او په ژړا سوه او د مور په څنګ ورننوتله دا ځکه چي دوې ورځي پخوا يې په څپېړه دا ډول وهلې وه چي خوله يې په خاورو تللې وه بيا يې مېړې په قهر ورته وويل:

"زړه دي وچ سه بابايي هم ته رابانـدي کوې؟ نن خو د کتـوي د پخوانو وار زما و، ډوډۍ مي هم د (جانان) په مايني پخه کړه (جانان د دوى بزګرو). په خپله خو تاسي د ځان لپاره چرګان غځولي دي او وريجي پخوئ، برېزى او غوړميي لا پر مالري؟ دابه وکړ دي خاوري شه".

د سپين مور سمدلاسه ورته وراغله او بې له دې چي لږ څه د ادب مراعات وکړي په ښکنځلو يې خوله پوري کړه. نږدې وه چي خورا لويه ماره ښيني جوړه سي. خو سپين دوى سره پوري وهلې او خپله مور يې بېرته د ځالي دابلې برخي ته راو ايستله. بيا يې مور ورته وويل:

"کالي له ماسره نه شته هغه خو دي د کشري مېرې سره دي. زه په خبره يم چي کالي يې ټول يو ځاى کړي دي او په (ګوګو) کي يې ايښي دي.

(WWW.KITABTOON.COM) کتابتون ټولنه

(c) ketabton.com: The Digital Library

یوه ورځ یې ماته هم وویل چې کالي یې نغښتي دي او که سپین هغه چاته ورکول نو له ما څخه دې یوسي خو په دې څو وروستیو ورځو کې دا له ما سره یو څه پرسکه ده. او که یې نه درکول نو نیغ د (ګوګو) خواته ور تېر سه او په خپله یې راواخله".

سپین په دې وویرېده چې د آب مبلمانه یې یواځې په کوټه کې پرې ایښي دي او په خپله د ښځو د دعوو او جګړو په جال کښېوتلی دی نو هغه په بیړه د هغې مېرې د خونې خواته ور تېر سو. او دا یې د ځان سره غوټه کړې وه چې که یې په سمه درنه کړل نو سمدلاسه به په کې لوېږي، او داسې به یې وهې لکه....

خو د سپین ستوری لوړ و. کوم وخت چې دی ورته د هغې مېرې په خونه کې یې یوه کوچنۍ اته کلنه میرېزی خور ناسته وه او سپین ته یې وویل:

"ادې اوس دستي د دلو ادې کره ورغله راځي".

سپین لږ څه په تریو تندي ورته وویل:

"د بابا کالي یې چېرې ایښي دي؟".

نجلۍ له واره د (ګوګو) خواته ورغله او هغه کمبله یې پورته کول غوښتل چې پر ګوګو کې یې ویړ راخړولي وو. خو وس یې پرې ونه رسېده او ورور ته یې وویل: "دلته لالا!".

سپین سمدلاسه ټول کالي له ګوګو څخه راوایستل او د خونې پر غولي باندې یې واچول. بیا یې نو په خورا خوشحالۍ او د بریالیتوب په ږغ وویل:

"زرغونه شې خورجانې!".

هر کله چې کالي ډېر وو نو هغه یې په دوه پلا یووړل.

ملا صاحب چې سپین تر کالیو لاندې بار ولید خورا خوشحاله سو او تندی یې ویړ سره ولاړ او له ډېرې خوشحالۍ څخه یې تقریباً غاړه سره مښتې وه. خو په زحمت یې ورته وویل:

(WWW.KITABTOON.COM) کتابتون ټولنه

(c) ketabton.com: The Digital Library

"سپینه زویه! پوري ستړی سوی به یې؟، تا خو به کشرانو ته ویل چي دغه کار وکړي".

خان صاحب باندي را ږغ کړل:

"ملاصاحب خو دي اوس وغتیاوه. سپینه! د اسقاط د ورځي کسات دي ورو کیښږ. ملاصاحب ما خو درته وویل چي د مرحوم په مینه خلک پاته سوي دي او داسي هم نه ده چي ته به واسپیره ړاک دی".

سپین بیا د باندي راوتل غوښتل چي ملا ورته وویل:

"له خبره؟ راسه کښېنه".

"نور لا هم شته چي هغه راوړم نو به بیا کښېنم".

په دې چي ملاصاحب له ډېري خوشحالۍ په کالیو کي نه ځایېږي خان صاحب وپوهېده او په یوه احسان اچوونکي لهجه يې وویل:

"صاحبه! پرېږده چي هغه هم راوړي. زما هم دغه اټکل و چي نور کالي به هم وي. ځکه مرحوم خو یو اوپره مزدور او یا بزګر نه و چي خلک باید د دوی د غاړي کالي سمدلاسه سوځي چي له سیرو. خیرو او ناروغیو څخه خلاص سي".

د خان دا پور ته وینا چي تمامېدله سپین بیا په کالیو بار راننووت او په هغو پخوانیو کالو باندي يې واچول.

ملاصاحب دي منظري خورا خان ته جذب کړ او بې له ارادې يې وویل:

"شکر دی خدایه چي په دین د اسلام یو. خدای خو موږ او تاسي ته هر څه راکړي دي خو مازي موږ یې د لیدو سترګي نه لرو. الله تعالی...".

په دې ځای کي خان صاحب د ده خبره غوڅه کړه او ورته يې وویل چي:

(WWW.KITABTOON.COM) کتابتون ټولنه

(c) ketabton.com: The Digital Library

"که دي خوښه وي لومړی تر ډوډۍ به کالي وګورو. خو که سپین وایي چي ډوډۍ ښخي نژدې او تیاره ده نو البته وروسته له ډوډۍ به یې وګورو".

سپین ومسل: "ډوډۍ هم نژدې ده".

ملا صاحب وویل:

"په کتاب کي یې راوړي دي چي (لومړی طعام او بیا کلام) د کالو کوټه خو درنه ده او لویه برېښي. که اوس یې له لیدو پیل وسي داسي ژر به یې خلاصه نه کړو خو په مړه ګېډه چي دغه کار وسي خورا به خوندور وي. خو بیا هم که ستاسي خوښه وي".

خان صاحب غوښتل چي څه ووایي خو ملا صاحب بیا خپله خبره پسي اوږده کړه او ویې ویل:

"موږ او تاسي باید په هر حال شکر وکاږو چپ له کفره. خان صاحب که مي له زړه پوښتي د پښتو متل دی چي (په ګاځر یې نه یم په خرپ یې یم).

صاحبزاده صاحب خو زموږ او ستاسي د سر ستر ګي دی او لوی روحاني سړی دی، خو دا هم باید ووایم چي موږ هم د نبي په مسله ناست یو.

هغه بله ورځ چا په خبرو کي یاده کړه چي سپین د خپل پلار آس سره دټولو اسبابو هغه مبارک ته ورولېږه. په دې خو خورا خوشحاله سوم چي بې ځایه ګام نه دی اخیست سوی او زما او د ده به منځ کي هیڅ توپیر نه سته خو لږ څه مي دا زړه راته لږ سو چي زه خو به یې هم یادولم. بې له دنیایي او مادي مرستو چي ماله مرحوم سره کړې دي، ټول عمر یې امام هم وم. په کور او کاله کي هم خان داسي لږ غوندي بې سبکه راته ښکاربده. خو اوس تاسي او سپین د زړه پر پرهار باندي پند کی راکښېښوده.

کتابتون ټولنه (WWW.KITABTOON.COM)

(c) ketabton.com: The Digital Library

خـدای دي تاسـو تـه پـه درنـه سـترګه وګـوري. خـدای مـو جنتونـه ځای کړه.

مـوږ سـپين ږګـړي خـو ستاسـي دعاګويـان يـو. تـل ستاسـي ښـه او بري غواړو".

ملا صـاحب خپلـه خبـره پـه مـشکل سـره خلاصـه کـړې وه. چـي د سپين خور ګډوه او چلمچي راوړل.

خـان صـاحب دواړه وزرونـه اوچـت کـړل او پـه داسـي حـال کـي چي ستړيا يې کښله وويل:

"يـو ځـړي لـه مـلا څخـه پوښـتنه وکـړه چـي پـه نـړۍ کـي کـوم سـاز خونـد کـوي؟ ده ورتـه وويـل چـي د چلمچـي او ګـډوې سـاز تـر هـر څـه ښـه خونـد کـوي. ځکـه دغـه سـاز د نعمتونـو د راوړلـو ځـرک وي نـو اوس هم د ګډوې او چلمچي شرنګهاري خورا خوند وکړ".

ملاصـاحب پـه داسـي حـال کـي چـي د خپـل لاس تـسپې يـې سره غونډولې او جيب ته کولې يې وويل:

"تـه ښـه وايـې پـه کتـابو کـي يـې د خوړلـو او څـښلو دشـيانو تعريـف خـورا ډيـر راوړی دی. خـو اوس کـه رښـتيا درتـه ووايـم زمانـه اخـره سـوې ده پـه هـيڅ شـي کـي خونـد پاتـه نـه دی. لـه هـر شـي څخـه بر کـت تللـی دی. لـه انـسانانو هـم سـبک ختلـی دی خـدای مـو دي ايمان ته خير کړي".

ده چـي دا خبـره تمامولـه د سـپين خـور لـه مخـه چلمچـی ورتـه کنښېښود. ملاصـاحب اشـاره ورتـه وکـړه چـي لـومړی خـان صـاحب ته اوبه ور واچوي. خو خان صاحب لږ څه په جدي لهجه وويل:

"پـه داسـي ځـايو کـي خـو لـومړی حـق د علمـاوو وي. علمـا خـو زمـوږ د سـترګو تـور دي. کـه دوی نـه وي نـو نـړۍ نـه شـته هـر څـه بـه وران ويجـاړ سـي. پـه تېـره بيـا زمـوږ د خـانانو لپـاره خـو خـورا مرسـتيال بلل کېږي. ورواچوه نجلي ملاصاحب ته اوبه ورواچوه".

کتابتون ټولنه (WWW.KITABTOON.COM)

(c) ketabton.com: The Digital Library

ملا په داسي حال کي چي لاسونه يې اوبو ته ونيول غاړي يې تازه کړي او په خواږه بږغ يې وويل:

"سپينه! ما تاته د کور او د کاله د ښه انتظام په خصوص کي څه وويل خو بيا زموږ په خبرو کي نوري خبري راکښېوتې. نو مقصد مي دا و چي زه اوس دلته راتلم د ښځو بږغ مي تر غوږو سو چي ما ګومان وکړ چي دوی له شنه زړه خبري کوي نو ما هغه وخت له خان سره فکر وکړ چي کاشکي له دغسي لويو کورو د ښځو بږغ په زوره نه اورېدل کېدای او هر کار يې په پټه خوله اجرا کېدای".

کوم چي کوندري وغوړول سو او ډوډۍ پر کښېښودل سوه او ملاصاحب ډوډۍ ته رابېرته کېده نو يې بيا خپلو دواړو ملګرو (خان او سپين) ته وويل:

"لومړی تر دې چي په ډوډۍ پيل وسي (بسم الله) ويل. د ډوډۍ برکت زياتوي او کوم وخت چي ډوډۍ وخوړله سي نو (شکر) ويل د نعمتونو د ډېر والي سبب کېږي، که څه هم دغه ټکي ما تاسو ته څو-څو خله ويلي دي خو دلته مي څکه بيا در ته په ياد کړ چي ډوډۍ راوړله سوه".

د ډوډۍ له خوړلو څخه وروسته ملاصاحب د لاسو د پرېمنځلو څخه وروسته د کالو خواته چي سپين د خوني په يوه ګوټ کي کوټه کړي وو ورغی او لومړی يې پوستين راپورته کړ. دغه پوستين د ګيدړو او خورا ښه خړ، وربښمين پوښ يې درلوده. د ګيدړو په وړيو يې لاس وواهه او دا چي تارونه يې خورا پاسته او په زړه پوري وو خوشحالهسو. بيا يې د کاليو هره ټوټه را اخيستله او بلې خواته يې کښېښودله.

خان صاحب هم ورغی او د پوستين او د اوږده کوټ صفت يې خورا ډېر وکړ او وې ويل:

کتابتون تولنه (WWW.KITABTOON.COM)

(c) ketabton.com: The Digital Library

"ملا صاحب اوس نو له هري خواري ووتلې، خدای داسي سيان در کړل چي په خوب کي دي نه وو ليدلي. خدای دې دپلار برکت په سپين باندي کښيږدي، او توفيق دي ورکړي چي هغه رويه چي د ده پلار له ماو تا سره درلوده پسي تعقيب کړي. زه دا نه وايم چي ښه رويه او ښه کړه وړه يواځي له يوې خوا کېدای سي زما مقصد دادی چي تک خوله يو لاس نه خېژي. نو موږ ته دي هم خدای وس راکړي چي هغه څه چي د سپين خوښه وي هغسي وکړو. په تېره بيا څرنګه چي ماورته وويل. زموږ د داسي ښو کولو او مرستي وخت خورا نژدې دی".

په دې آن کي د سپين مور او دوه نور کوچني وروڼه رانوتل. او لوښو او کونډري د ټولو هڅه يې وکړه. خان صاحب دا پورته خبري چي د دعا رنګ يې هم درلود د سپين په مور باندي خورا ښې ولګېدې او خان صاجب ته يې وويل:

"سپين خو لا اوس هلک دی په ټولو چارو او کارو دومره پوه نه دی. که څه هم د ده پلار ډېر کوښښ کاوه چي دی ښه (باولي) کړي او د دنيا په هره چاره يې پوه کړي خو له يوې خوا ژوند مهلت ورنه کړ او له بلې خوا دا نورو ښځو نه پرېښود او تل به يې په غوږو کي ډول-ډول ناوړه او بې حقيقته خبري ورپو کړې. چي پرده باندي به يې يو راز يا بل راز اغېزه کوله.

خان صاحب ستا قدر خو پر موږ دی او تل تا موږ له بيابانه ښه ساتلي يو. په يوه شي مي انديښنه خورا زياته ده، خان صاحب خدای به يې کوي او ته به يې کوې مقصد مي د سپين پچه ده چي راغورځېدونکې ده. که سږ راغله او که له کاله. خدای دي نه کړي که د ده پچه راغله نو ټول کور به سرې غرمې ته ووځي. زما نور زامن واړه دي او بنزيان مي اومه خوري. که څه هم يوه ورځ د سپين پلار هم تا ته په دې باره کي څه ويلي وو، او تا ورسره

(WWW.KITABTOON.COM) کتابتون ټولنه

(c) ketabton.com: The Digital Library

(هوكې) كړې وه چې له دې سر گرداني څخه به يې خلاصوې خو بيا په دې برخه كې څه نه دي ويلي سوي".

خان صاحب د واره پر را درسته كړه:

"ادې دا څه كار دی؟ مورږ خو ستا د دعا له بركته پيلان په كنډه منډو. والله كه يې څوک پته موندلای سي او ته داسي په خواره خوله كي راته وايي. تا ته زړی دركوم چې هغه مي د وخته له جدول څخه غور خولي دی هيڅ پچه يې نه غورځي. خو كه چېري يې پچه راغلې هم وای نو ما او د ده پلار دې ته بنه او په زړه پوري لاره سنجولې وه. هغه دا چې سمدلاسه به مو د... صاحب په مدرسه كي څهره كړی وای او په دغه ډول به د علم دين د تحصيل په نامه سرې ستر گي گرځېدای، والله كه چا چپ ورته كتلي وای. خو دا درته واږم دركوم چې دې ته هم حاجت پاته نه سو او كار مو دې سره جوړ كړی دی، كه دا هم فرضاً نه وای سوی شكر د سپين دنيا خولړه نه ده، دا متل خو به دي اورېدلی وي "پيسه د زوی سر وهي". نو ستا حلق په څه وچ دی".

د دوی د دې خبرو په وخت كې ملا صاحب (پوستين) اغوستی و او هغه يې په خان برابر اوه او هره گړی يې خپلو پښو ته كتل چې پر جوړ دی او كه اوږد؟.

خان صاحب چې خپله لومړی خبره خلاصوله نو يې پر ږغ كړه:

"ستا او د خدای بخښلي ونه خو سره برابره غوندي ښكارېده خو پوستين يې لږ څه اوږد ښكارېږي. زه د دې تكي پر خوا يم چې لږ څه اوږد وي ښه دی، څكه عالمان تل اوږده شيان اغوندي او سر تر پښو پوري پټ خوښ دي".

په دې حال كي د سپين د مور اوښكي د لالټين تر رڼا وځلېدلې او يوه دقيقه وروسته كوم چې ملا صاحب پر خان باندي

كتابتون تولنه (WWW.KITABTOON.COM)

(c) ketabton.com: The Digital Library

د مړي بالا پوښ سماوه د دې سوک سو. خان صاحب په ملا باندې لږ څه په منت لېږلي وو او د ورغ ناري كړل:

"دا شيان اوس پرېږده هر كار خپل وخت لري".

د ملاصاحب اصل تكي ته پام سو او په بيړه يې هغه له خانه لري كړ، خو د نورو كالو په ترتيب بوخت سو او په دغه فكر كې و چي دا به په څه ډول په يوه پلا يوسي. لومړى تر دې چي سپين ته ووايي چي يو بزگر ته ږغ كړي چي دغه شيان بيا له ده سره ورسوي، د خان صاحب ږغ يې تر غوږ سو چي د سپين مور يې دلاسا كوله او ورته يې ويل:

"مرگ خو حقه پياله ده چي هر څوك يې څكي. خداى بخښلي خورا طالېمن سړى و چي د خپل مشر زوى او نورو خپلو خپلوانو په يامه پټ سو او هم په دې بختور دى چي سترگي يې تر شا كړې نه دي، ځكه چي كامل يقين يې و چي دنيا يې دومره ډېره كړې ده چي لمسيان به يې تمامه نه كړى سي. نو ته بايد په دې سر لوړې سي چي نن ورځ ستا د مېړه داسي ښه شيان پاته سوي دي چي هغه تاسو ملا ته وركوئ او يا يې خيراتوئ، په دې باندي بايد تاسو شكر وكاږئ، كه خداى بخښلي څه نه درلوداى او لكه دا نور اوپره اولځ لغړ خلگ (خداى دي نه كړي) مړ واى نو هم به ناسته وې. په ادې ته بايد تر هر چا ډېره خوشحالي وكړي بلكه خبره خو دا ده چي تا دا كالي كه څه هم د خداى په نامه وركړل خو داسي ځاى او داسي سړي ته دي وركړل چي هغه ستاسي په دنيايي درد هم خوږلي دي او خوري يې".

"كه مي له زړه پوښتې نو وروسته له هغه چي د سپين پلار دوهمه ښځه وكړه ماته يې بيا د زړه خواږه نه دي راكړي او سم ږغ يې راباندې كړى نه دى، زما او د ده عمر ټول په خواشيني كي تېر سو نو اوس هيڅ دليل نه شته چي زه دې پر ده باندي وژاړم او يا

كتابتون ټولنه (WWW.KITABTOON.COM)

(c) ketabton.com: The Digital Library

دي په دې باندې وژاړم چې د ده کالي ولې بل څوک اغوندي. هسې مازې غريب راته و درېد او بې واکه مې اوښکې له سترګو توی سوې، خوله يوه جهته مې په ده خوار هم زړه سوځې هغه دا چې په دغه دومره دنيا کې ده د آرامې نفس و نه کېښ او ټول عمر يې په خواشينۍ او غم کې تېر کړ. که به دباندې لاړ. نو له خپلو بزګرانو او پوروړو سره به په سر وتلی و او کورته به شين زړه راغی، او کښېناستلی به لا نه و چې د ښځو او هلکانو له جنجاله نو سره به يې مشغولاوه. په يو سبب خو ښه سو چې خدای يې خوله پټه کړه او لږ څه آرام سو".

له لږ څه ساه اچولو څخه وروسته يې بيا وويل:

"خان صاحب په دې زړه راپوره کړ چې د هلک (سپين) د پچې تری دې تړلې دي، ما څو ځله په دې بر څه کې له سپين څخه پوښتنه کړې وه. څو هغه ما ته کوم په زړه پوري ځواب راکړی نه و، خو اوس دې (خېر يوسې) زړه پر ښېنتی کړ".

لومړی تر هغه چې خان صاحب يو څه ووايي سپين مور ته لږ څه تر يو سو او تر شونډانو لاندې يې ووېل:

"ادې ته خو بيا باندې سوې. کله به له ايشه کښېنې؟ بس دی پرې مور ده چې مور يو څه خبري سره وکړو".

ملا:

"سپينه د مور په خوله پوري ډېر مه مښله! په کتابونويي کې يې راوړي دي چې جنت د مور او پلار تر پښو لاندي دی"

خان صاحب:

"ادې! مور چې اوس له دوډۍ خوړلو څخه بې غمه سو نو غواړو چې ستاسې د کور و کاله په شاوخوا کې يو څه سره ووايو. او په دې بر څه کې ځانونه سره پوه کړو. نو که ته مور يوه ګړی

(WWW.KITABTOON.COM) کتابتون ټولنه

(c) ketabton.com: The Digital Library

پرېږدي ښه به وي ځکه چي بيا ملا صاحب د ماخوستن لمانځه ته درومي".

د سپين مور سره له خپله کوچني زويه سمدلاسه ووتله بيا ملا سپين ته وويل:

"لومړی تر هغه چي بزګران ځملي او ويده سي که دي چا ته وويل چي بيا له ما سره دغه کالي تر کوره پوري ورسوي. ځکه چي تياره ده زه ټول يواځي نه شم وړلای تا ته دي خدای بر کتونه در کړي. ښه دي لاندي باندي پټ کړم. اوس مي نو مظلمه په خپله غاړه".

خان صاحب:

"ښه وايي سپينيه اوس لا يو بزګر خبر کړه. دوی خو چي لمر لا په متي لوېدلی وي په خپلو غارو ننوځي".

"ملاصاحب تر څو چي سپين بېر ته راګرځي ماوتا به يو څه سره وګړېږو".

سپين چي تر وره ووت نو ملاصاحب په داسي حال کي چي د خپلو سپينو زرو په غاښتومبني يې د غابښ په ټومبلو پيل کاوه خان صاحب ته يې وويل چي:

"ستا يو شی تر زامه سو. او که تر اوسه پوري لا دغسي ناست يې؟ موږ ملايان يو ښه خوی لرو چي په لږ شي هم غاړه باسو خو ستاسي زړونه لوی دي او په دغو سپکو شيانو مو ښه نه کېږي".

خان:

"زما غم مه خوره ملاصاحب! موږ ته به هم خپل نصيب راورسېږي صبر ښه دی. نه دي دي اورېدلي چي د (صبر ونه په مراد پخېږي).

کتابتون ټولنه (WWW.KITABTOON.COM)

(c) ketabton.com: The Digital Library

ته غوږ ونيسه اوس يې ځرنګه کوي. چې د دوی لاس سره وخېژي. ما خو په خپله داسې اټکل وهلی دی چې بايد لومړی دوی سره جلا سي. يعني وېش وکړي، بيا هره ښځه پوهېږي او کار يې مګر په دې ترتيب به د دوی ګزاره لږ څه مشکله غوندې سي، له دې کبله چې دغه مشکلات ايسته کړل سي نو ښه دا ده چې دوې ښځي سره له خپلو اولادونو يوې خواته سي او دوې نوري بلي خواته.

د سپين مور او هغه ښځه چې يو زوی او يوه لور لري سره يو ځای سي او نوري دوې دي يو ځای بلي خواته خپله لاره وهي.

سپين دې ته خورا په تلوسه دی چې ژر تر ژره هغه کښته لوی باغ د ځان کړي. ځکه چې په کلي کي بل داسې څوک د خولې د پرېکړي سړی نه شته. نو ځرګنده ده چې زه او ته به په دغه کار کي ناست يو او دريم توب (منځګړتوب) به کوو. زما خو ځکه دغه باغ په سپين باندي لورېږي چې دی يو سړی بربښي او د سپين کاليو او سپين پګړي يو قدر ورسره دی. يوه ورځ که سړی په کوم ځای کي اړ او محتاج سي نو د ده له دنيا څخه به ګټه واخلي، دغه نور ورونه خو يې کوچنيان دي شپې او ورځې نه دي پرې تېري سوې. نو له دې کبله دوی د هيڅ ښې نه سي کېدلای. نو ما غوښتل چې له تا څخه پوښتنه وکړم چې څه وخت به د دوی لاسونه سره کاږو او سپين ته د دغه لوی باغ ورکولو ته د شريعت غابني څه ډول برابروې؟".

خدای دې خبر کړي دا خبري خو په سر کي اسانه دي، دومره ډېر کونجان نه لري که دې خو ښه وي صاحبزاده صاحب به هم خبر کړو او د هغه په مخ کي به کار په خپل زړه سره پرې کړو. نو وينې! څوک به څه ويلی هم نه سي، هر څوک به وايي چې وېش په سمه سوی دی. که څه هم زما کامل باور دی چې هيڅوک د

(WWW.KITABTOON.COM) کتابتون تولنه

(c) ketabton.com: The Digital Library

خدای په فضل موږ ته کاره کتلای نه سي، او هر څه چي موږ وکړو هغه عادلانه ګڼي. خو بیا هم د احتیاط لپاره زما په خیال دغه ټکی ښه دی، اوس خو زمانه بده ده په هره خبره کي خاشې ماتوي، که ته بل څه په کې وایې نو هم ووایه زه یې منلو ته تیار یم، خو په دې شرط چي له شریعت څخه مخالف نه وي".

خان:

"خدای مو دي له دې څخه وژغوري چي موږ به له شریعته مخالف ګام اخلو، شکر دی مسلمانان یو، الحمدالله په دین د اسلام یو. تا په خپل عمر کي داسي کار له ما څخه لیدلی دی چي هغه په شریعت برابر نه وي، هو! په دې کي شک نه شته چي ولسي رسم ته هم ګورو خو هیڅکله داسي نه کوو چي شریعت تر پښو لاندي کړو.

سبا به د لالي اکا د کونډي مسله فیصله کوو، ته وا هغه به له شریعته مخالف فیصله کوم؟. که څه هم ما د وخته په خپل زړه کي غوټه کړې ده چي ښځه به یو بل چېري خرڅوم خو دا درته وایم چي دغه کار به تر هغه وخته پوري ونه کړم چي د شریعت غابښي ورته برابر نه کړم، تاته معلومه ده چي ما لږ داسي کارونه کړي دي چي په هغه کي مي له تا څخه مسوره نه وي اخیستې او ته هم تر هغه پوري فتوی نه راکوې تر څو چي یوه لاره ورته برابره نه کړي. زه خو تل د شریعت سره مینه لرم، د همدې شریعت په برکت موږ ته یوه خوله مړی رارسېږي او بل څوک پر لاسونو راته اوبه اچوي".

ملاصاحب د ده ښه او د مېړاني کارونه وستایل:

"ستا په غیاب کي ما تل ویلي دي چي ته د شریعت سره خورا مینه لري. هیڅ وخت دي شریعت خوار کړی نه دی. بل خوی دي دا ښه دی چي پر خپل لمانځه او اوداسه باندي ښه ټینګ

(WWW.KITABTOON.COM) کتابتون ټولنه

(c) ketabton.com: The Digital Library

ولاړ يې. ستالمونځ ما قضانه دي ليدلي. هو! هر څه چي سړی وکړي او هر ډول ګناهونه چي د سړي څخه صادر سي، خو که پر خپل لمانځه او اوداسه باندي ټينګ ونو خدای تعالیٰ ورته تر هغو ګناهونو ورتېرېږي او عفوه ورته کوي".

دا چي په ولس کي ستا شا مخکي ته نه ځي او څوک دي راپر خولی نه سي علت يې همدا دی چي دين نيولی يې او د هغه په حمايت کي يې. بندګان خو تل ګناهکار وي، درواغ ورځني وويل سي، د بل حق ورځني خوړل کېږي، ظلم ور څخه وسي او په سوونو نور کارونه يې له لاسه وسي، خو چي کليمه شريفه ووايي او خپل لمونځ او اودس وکړي نو ډېر اميد شته چي خدای تعالیٰ به يې بېرته سپين سپېځلی کړي".

ملاصاحب لا خپل دغه تقرير خلاص کړی نه و چي سپين په پټنوس کي د چايو لوښي په لاس په خونه راننووت او ملا ته يې داړ ورکړ چي دوه تنه بزګران يې د دغه کار لپاره موظف کړل، يوه ګړی وروسته به راسي او مرسته به درسره وکړي.

بيا خان صاحب وويل چي:

"شکر دی خدايه زه راضي يم خو ته مه سې ناراضه! ملاصاحب! دا د سرکاري دفترو کارونه خو زما نسوار نه دي خو دغه په شرعي مسايلو کي يو څه مات وګوډ کېږم، اوس د سپين کار څه وخت او په څه ډول خلاصوي؟".

ملاصاحب:

"څرنګه چي د خدای لاره او شريعت مقتضي وي، هغسي به کوو".

خان:

"ملاصاحب د پښتو دغه متل به نه هېروې چي وايي (برخي وېشه مړونه ګوره).

(WWW.KITABTOON.COM) كتابتون ټولنه

(c) ketabton.com: The Digital Library

د ده لپاره بايد يوه په زړه پوري لاره وسنجول سي".

ملاصاحب:

"څرنګه چي مالومړی درته وويل "دغه کار خو په سر کي اسان دی".

په دغه ترڅ کي څو ورځي تېري سوې او په دغه ضمن کي به خان صاحب او ملاصاحب سره ليدل کتل او په دې به يې بحث کاوه چي د دغه بډای د کاله مشکلات په څه ډول حل کړي.

يعني په دې ډول يې حل کړي چي (هم خرما او هم ثواب).

يوه ورځ ملاصاحب د سهار له لمانځه وروسته د خان کره ولاړی، او هغه ته يې وويل:

"زه پوهېږم چي ته د دغه کاله دوست يې او پر دوی باندي هر ډول پيرزوينه لرې. نو راسره داسي وکړو چي سپين خو زلمی دی او د خان په خبر و شر ښه پوهېږي هغه ته به خپله برخه ورمعلومه کړو. د دې نورو صغيرانو لپاره به شرعاً يو وصي وټاکو، او هغه وصي به د دوی زړ مه تر هغه وخته پوري کوي تر څو چي دوی لويېږي نو زما په خيال د دوی وصايت هم ته په غاړه واخله. په دغه صورت کي ته له سپين سره هر ډول ښه کولای سې، او څرنګه چي دي زړه وي هغسي معامله کولای سې. خو دا هم څو شرطونه لري.

لومړی دا چي دا دري ښځي پلار ګني لري. يعني د يتيمانو ماماخېل دي هغوی بايد په دغه راضي کړل سي او يا په يو ډول د دوی زړونه په لاس راوړل سي چي په دغه کار کي خاشې ماتي نه کړي.

دوهم دا چي د صاحبزاده صاحب تر غوږ هم دا خبره ورتېره کړله سي، ځکه چي هغه مبارک هم د دې کاله د هوسايي او ښه

(WWW.KITABTOON.COM) کتابتون ټولنه

(c) ketabton.com: The Digital Library

والـي سـره مينـه لـري او تـل د مرحـوم پـه آس سـپور د دوی کـره راځي.

دريـم داچـي پـه خپلـه کونـډي بايـد رضـا کـړی سـي. پـه دې ډول کوم وخت چي ته وصي سوې نو ومنه چي د ټولو به په کي خبر وي، يعني هم تا ته ښه دی هم سپين ته او هم کونډو يتيمانو تـه. د ميرامـد پـه خـصوص کـي بايـد ووايـم چـي د هغـه زړه سـوړ دی او د خپـل مـړه وروړ لـه کـور سـره دومـره علاقـه نـه لـري صـرف يـو څـو ورځـي دوري دوري وځغاسـت خـو بيـا چـي يـې وضـعيتونه وليـدل او پـه دې پـوه سـو چـي کـوم شـی نـه سـي ترېنـه جـوړولای نـو يـې ببخـي لاس ورځني واخيست. لـه دې کبلـه ميرامـد پـه هيـڅ وشـمېره. پر تـه لـه دغـه پـه ميرامـد هيـڅ اعتمـاد هـم نـه لـري ځکـه چـي ټـول عمـر يـې لـه خپـل مـړه وروړ سـره پـه دعـوو او دنګلـو کـي تېـر کـړ او هـر چېـري بـه يـې نـاري سـورې وهلـې چـي د ده حـق يـې خـوړلی دی. نـو ګومـان نـه کوم چي هغه ته دي څوک مخه ور کړي".

خـان پـه داسـي حـال کـي چـي لـه ډېـري خوشـحالي پـه کـالو کـي نه ځايېده ملا ته وويل:

"دغـه کـار بـه شـرعي مـشکلات لـري، نور خپـل خپلـوان يـې ډېـر دي".

"سـتا صـداقت، ښـه سـړيتوب او دا چـي د خلکـو لـه حـق خوړلـو ځـخـه دي بـد راځـي سـتا دوسـتانو تـه بـه معلوم وي. نـو کـه هغـه سـتا پـه (امانـت داري) بانـدي شـهادت ور کـړي، نـو البتـه شـريعت خـو تـل پـه دغـه ډول صـادق وصـي پـسي ګرځـي. کـه لـه مـا ځخـه څـوک پوښـتنه وکـړي نـو زه بـه وروسـته لـه هغـه چـي شـاهدان تېـر سـي فتـوی ور کـړم. شاهدان مي ځکه وويل چي خبره شريعت برابره سي".

خان صاحب:

(WWW.KITABTOON.COM) کتابتون ټولنه

(c) ketabton.com: The Digital Library

"شاهدان خو به د یوې روپۍ شل تنه در ته راولم، د دوی څه کمی دی خو چې خپلو بزگرانو ته ووایم د شریعت لار خو به رابرابره کړي، راغلو دې ته چې د کونډو رضایت په کار دی، دا هم دومره گران کار نه بریښي که د خدای تعالی او ستاسو او د صاحبزاده صاحب نظر وي نو باور وکړه چې هغه هم په یو چړوک کیږي".

خان لومړی دې مسلې ته خیر نه و، خو چې وروسته یې ښه چرت په کې وواهه نو یې د خپل وصایت د امکاناتو موضوع ښه ترا تر سترگو رونه و بریښېدله او له خان سره یې فیصله وکړه چې لومړی تر هر څه یو څو پورورې ورته پور ته کړي او بیا هغه په خپله ور فیصله کړي او پای کې د ده له مقصد سره مرسته وکړي سي.

سمدلاسه یې خپل ناظر یو دوو داسې کسانو ته ور واستاوه چې د هغوی مځکه او باغونه له عمرو-عمرو را ایسته د سپین پر کاله گرو وه، او هم یې ښې ډېرې پیسې په (سلم) تر ښه اخیستې وې، دغه دواړه کسان ښه د خولې د پر ېکړې سړي وو، پخوا یې هم د سپین د پلار په مقابل کې سر پورته کړی و او د خپلو مځکو حاصلات یې ورځنې گرځولي وو، ځکه چې د دوی له بدې خولې څخه وېریده او ډېر یې ورسره ځېږلای نه سوای، مگر بیا په خپله دغه خان په کې مداخله وکړه او دوی دواړو ته یې خورا درانه تاوانونه ورواړول او شپېړ اووه میاشتې یې په محکمو کې سرگردانه وگرځول او له خپلې خوارۍ او غریبۍ څخه یې اچولي وو، او په اصطلاح ښه یې (د سر په کاسه کې اوبه ورکړې وې). نو له هغه وخت څخه را ایسته دوی دواړه د خان صاحب تابع بلبل کېدل او هیڅکله یې د بډای د مځکو حاصلات بیا نه وو گرځولي،

کتابتون ټولنه (WWW.KITABTOON.COM)

(c) ketabton.com: The Digital Library

کوم وخت چې د خان صاحب سترګي په دوی باندي ومبښتې نو سمدلاسه يې ورته وويل چې:

"هلکانو ستړي مه سئ خدای مو هر کله راوله! د زړه خواله په هغه وخت درسره کوم چې تاسي کښېنئ او شلومبې او ډوډوی وخورئ".

وروسته له هغه خان صاحب ناظر ته امر وکړ چې ژر ورته ډوډۍ او شلومبې راوړي او په خپله د باندي د دې لپاره ووت چې دوی ته د ډوډۍ خوړلو موقع ورکړي او هم د خپل نابېره شفقت موثرات په کي ډېر کړي.

يو تن چې (تور) نومېده دغه بل (سکاڼ) ته وويل:

"خان صاحب نن خورا مهربانه دی، نور کله به يې زموږ سلام نه اخيست او زموږ مخونو ته به يې سم نه کتل. خو اوس دا دومره نرمه او پسته وضع چې ده له موږ سره را اخيستې ده د حيرانتيا وړ ده، ته وا د دې علت به څه وي؟ بيا خو به يې کوم کوهی راته کيندلی نه وي؟. ماته خو والله خپل زړه دا وايي چې په يوه ډوله کي به مو واچوي چې عمري زموږ له خبرو او جنجالونو څخه خلاص سي".

(سکاڼ) په داسي حال کي چې په ډوډۍ پسي يې د شلومبو غوړپ کاوه وويل:

"شل پلا مي تاته ويلي دي چې په خوله باندي لاس ونيسه او د خانانو په نسبت څه مه وايه، او مه هغه چاته څه وايه چې دوی يې درولي دي. خو ستا هيڅ آرام نه راځي او تل دي په بدمايانو، خانانو او ملايانو پسي پيلتې را اخيستي دي او د هغوی ناوړه کړه وړه خلکو ته ښودل غواړې. اوس خدای خبر چېري مو په کومه بندي خانه کي وراسته کړي".

(WWW.KITABTOON.COM) کتابتون ټولنه

(c) ketabton.com: The Digital Library

دوى دغه خبره په متي خلاصه کړې وه چې خان بيرته راوګرځېده او بيايې په خورا مينه ترينه پوښتنه وکړه چې هيله لري دوى دواړه هغه کار په ښه توګه وکړي کوم چې اوس دوى ته سپارل کيږي.

په دغه وخت کې د دوى په زړونو کې ډول - ډول فکرونه ورګرځېدل.

(سکاڼ) لومړى دغه فکر وکړ چې د خان صاحب چاته خواشنه سوې ده او اوس غواړي چې په دوى باندي يې پرې باسي. بيا به يې ويل چې د دې کار لپاره خو خپله د خان صاحب ښه غښتلي بزګران شته په هغوى به يې دغه کار کړى واى. خو د دوى دغه تلوسې ژر د خان په برغ مړاوي غونډي سوې:

"دومره ګران کار نه در ته سپارم. تن سبا راشه اخيستله کېږي. کوم وخت چې د سپين ناظر درسي نو ګورئ چې غنم ور ته ورنه کړئ. ورته وواياست چې زياته موږ نه غواړو چې د خپل موټ زحمت او ثمره بې انصافو بدايانو ته ورکړو. والله چې توټه - توټه مو کړې هم که شى درکړو. زما يقين دى چې ناظر يې درسره زور نه سي کولاى. کوم وخت که يې زور زياتى کاوه نو سمدلاسه يې په ډګر کې راغورځار کړئ او ښه يې ووهئ. خو ګورئ چې کوم هډ مډ يې ورمات نه کړئ. مقصد دا دى چې وې ډار کړئ.

(تور) ورته وويل:

"په دواړو سترګو" د مړو لا کله په قيامت نه وه رضا" خو صرف دومره تکى راته ووايه چې د دې معاملې پاى به څه وي؟. يعني په رښتيا ستا پر موږ زړه سوى دى او زموږ لورى کوې او که مو کوم بل مقصد په نظر کې دى. دا پوښتنه مې ځکه د صاحب نه وکړه چې موږ پوه کړې".

(WWW.KITABTOON.COM) کتابتون تولنه

(c) ketabton.com: The Digital Library

لومړی تر دې چې خان څه ووایي (سکاڼ) پر راټوپ وهل:

"ستا یې په نورو خبرو څه د خپر و شر ذمه وار په خپله خان صاحب دی زما خو سړي دومره ورته لنډ دي چې بلي خبري ته به ونه ګورم او بیا به یې درته وډبوم".

خان په یوه خورا پسته او خوږه لهجه وویل:

"ځار تر هغه چي یو کمیس یې تر تاډېر خیري کړی وي. وینې! سکاڼ چي په خبره پوه دی او تجربه یې ښه ده نو مطلب ته ژر ور ورسېږه. خو ته لکه (مونډی یوم) خاوره ډېروې او خبره نه شې سره وپشلای. څه چې ما درته وویل ته هغسې وکړه. کومه خطره او بد به نه په کې وینې. ته په ما باور ولره چې کوهي ته دي نه ورغورځوم پر ته له دغه دا ته ولي له خپله ژونده سره دومره مینه لرې. یو او پره سړی یې چي اوس نو هیڅ نه دي درپاته سوي. ته که دغه کار وکړې او د بډای په مخ کې ودرېږې نو ته به څه بایلې او څه درپوري شته؟.

په وروره! څه چې زه درته وایم هغسې کوه. بې خیري به له سره ونه وینې. تېر به هېر وې هر څه چې مو سره کړي دي هغه سوي دي. زموږ و ستاسي اوس بیاله سره شروع کېږي".

خان صاحب د سپین او ملا صاحب په مقابل کې خپل وضعیت نور هم پسې پوست کړ او تر پخوا لا ډېره تواضع ورته کوي او له دواړو سره د وېش په خصوص کي په تماس کې دی.

سربېره له دغو دوو کسانو ده د سپین له نورو میرو ګانو سره هم تګ راتګ ډېر و نښلاوه دوی ته به یې د راتلونکي ښه ژوند په باب کي غوړي او پستې خبري کولې او دا چې له دوی سره به په هره برخه کي ښه مرسته وکړای سي خوږې وعدې ور کولې.

خان صاحب په جمعه کې یو ځل یا دوه ځله د صاحبزاده صاحب ځای ته به هم ورته او له هغه سره به یې د دغه بډای د کاله

کتابتون تولنه (WWW.KITABTOON.COM)

(c) ketabton.com: The Digital Library

په خصوص کي کله له لیري او کله بیا له نژدي خبري اتري کولې، خو په خپله صاحبزاده صاحب په دغو وختو کي له ده څخه مانېچن غوندي دی. که څه هم په ظاهره چي خلک ډېر وي ده ته په درنه سترګه ګوري، خو چي سره یواځي سي وضعیتونه یې ساړه سي.

یوه ورځ خان صاحب په ډکه خوله ورته وویل:

"صاحبزاده صاحب! له څه مودې را ایسي خپه غوندي ښکارې. زه چې په زړه کي ګرځوم نو هیڅ داسي شی په یاد نه راځي چي هغه به ستا د خپګان موجب سوی وي. خو بیا هم نه ویل کېږي انسان له خطا څخه خالي نه دی، که ما کومه ګناه کړې وي هیله کوم چي راته ووایې، ځکه چي زما او ستا په منځ کي خو د زړه بدوالي او مانېچني ګنجایش نه لري. خدای دي نه کړي یوه ورځ به د دواړو لپاره ضررناکه ثابته سوې وي".

د دې وروستیو جملو په اداکولو سره صاحبزاده صاحب لږ څه سور وشین سو او طبیعت یې پرله واوښت او په یو وچ بږغ یې ورته وویل:

"ما ستا په سر باندي هغه بل خان له خاني څخه وایست چي له پلاره او له نیکه خان و. که دي په یاد وي همدا زه وم چي خلکو ته مي ستا د نیت خبري وکړې او دا مي ورته وویل چي تا ودروي. او هغه بل خوار کی مي په تورو تور کړ. دلته خو اوس څوک نه شته چي زما او ستا خبري واوري. نو ربښتیا در ته ووایم زما خینو مخلصانو او مریدانو راته وویل چي د غوبه یې له خاني سره څه؟ خو زما د اصرار په اثر خلکو تا ته د خاني پګړۍ دروتړله. په بله ژبه ته یواځي او یواځي ما درولی خان وې. او ما داسي ګڼله چي اوس به نو زما ډېره له دغه پلوه بې غمه وي. خو تا

(WWW.KITABTOON.COM) کتابتون ټولنه

(c) ketabton.com: The Digital Library

وروسته وروسته بنه ورو-ورو بدلوله او اوس دې اندازې ته خبره را رسېدلې ده چې په ما کې چرت نه وهې.

دا څو وخته چې داسې تود-تود راځې او د خلکو په مخ کې خان زما ډېر مخلص ښیې او لاسونه مې ښکلوې مقصد دې دا دی چې د سپین په فقره کې غونډه ګوله یواځې خپلې خولې ته کړې. که سپین هغه آس نه وای راالېږلی نو ما ستا مخالفت خورا کلک تصور کاوه او ژر به مې ستا د راپرې ایستلو لپاره اقدام کړی وای، سربېره په دې له څه مودې را ایسته دې وضعیت خورا سوړ سوی دی، یو څو فقرې مې درواستولې چې هغه فیصله کړه او له خلکو سره چې زما مخلصان دي وخغله خو تا په هغو فقرو کې خپل موټ ښه کول او خورا ډېر څه دې په جوړ کړي وو، او موږ ته دې والله که یوه پکړی هم راکړې وي، د پیرو فقیر حق نه پېژنې او هر څه دې پر خپله مخه پسې یوووړل، سړی خو داسې نه کوي او پنځه واړه ګوتې په خوله نه منډي، تا په پارسي ژبه کې د کار دارانو دغه متل نه دی اورېدلی چې وایي، (چیزی بخور چیزی بده و چیزی بنه).

نور به څه درته وایم که سړی یې خو همدغه درته کافي ده او ځان به سم کړې که نه وي نو...".

په دغه وخت کې د خان په هغو تورو هیلو کې سړې چړو کې ولاړې، چې ده د سپین او د هغه د کاله په نسبت یې درلودې، په زړه کې یې وویل چې که څه هم دا ګوله خو مې له خولې تللې غوندې ده خو باید خپل زړه لږ څه سوړ کړم، بیا نو هر څه چې پېښه سوه هغه به پېښېږي.

تر دغه وخته پورې دوی لږ څه لیرې سره ناست وو، خان صاحب سمدلاسه راولاړ سو او د صاحبزاده صاحب تر څنګ کښېناست او ورته یې وویل:

کتابتون تولنه (WWW.KITABTOON.COM)

(c) ketabton.com: The Digital Library

"ښه سو، چي په رښتيا ويل پيل وسو... په دغه وخت کي خان ته ناڅاپه په زړه کي څه وروګرځېدل او خپله وينا يې بې له کوم ترتيبه او يا تکميلولو نه ختم کړه او تقريباً يوه دقيقه پټه خوله پاته سو چي په دغه موده کي يې خپل تندی ورين کړ. او خوله يې سره وغوړوله او په يوه عاجزانه ږغ يې ورته وويل:

"ته خو زموږ مور او پلار يې، موږ اميان خلک يو، ډېري خطاګاني را څخه خېږي خو تاسي، هو! تاسي لوی خلک بايد زموږ په خطا باندي د عفوه او بخښش پښه راکش کاږئ. په پارسي کي دا څه ښه متل دی چي وايي، (از خوردها الخشيدن، از کلانها وبزرگان بخشيدن).

نو صاحبه! په دې کي خو څه شک نه شته چي له موږ څخه به سهوي سوې وي، خو خدای تعالی دي د شيطانانو کور او کرونده ورانه کړي چي هغه تاسو ته خورا غټ او ډېر څه ښيي، او زموږ سپيني او پاکي لمني رامرداروي. که نه وي زه به ولي د هغه چا بې خيري غواړم چي د هغه په برکت زه پر خلکو باندي دومره بابايي او خاني کوم.

بل دا چي دا خو څرګنده ده چي زموږ موجوديت ستاسي پيرانو او فقيرانو په ښه او نېک نظر پوري تړلی دی. دا تاسي مبارکان ياست چي موږ مو په ورغوي ايښي يو او له مخالفو عناصرو څخه مو ژغورئ.

يه.يه.يه! صاحبه تر ګناهو به راتېر ېږې او په دې خورا خوشحالهسوم چي هر څه دي سپين راته وويل. پيران او فقيران خو پر موږ باندي حق لري چي دغه حق موږ په مشکل اداکولای سو...".

د دې خبري وروستی تکی يې لا په خوله کي و چي د صاحبزاده صاحب پر لاس يې ورحمله کړه او هغه يې چي په بته

کتابتون ټولنه (WWW.KITABTOON.COM)

(c) ketabton.com: The Digital Library

ګوته يې اوږدې شامقصودي تسپې خړېدلې خپلې خولې ته يووړې او مچ يې کړې. بيا يې په سترګو کېښود.

د خان په دغه حرکت باندي دی خورا وغوړېده او د هغه سر يې خپلې خولې ته رانژدې کړ او په تندي يې کښل کړ او د دلاسايي څو خبري يې ورته وکړې چي په هغو سره خان نور هم وباتېده.

خان په خپل دغه حرکت چي په عين قهر او خواشيني کي يې خپل وضعيت سمدلاسه واړاوه، ډېر خوشحاله سو او هغه يې د خپل بريالېتوب لپاره خورا ښه په زړه پوري کار وګاڼه او بيا يې په يوه داسي لهجه چي د ده ژور او خورا ډېر اخلاص څرګنداوه ورته وويل:

"صاحبه! که درته تکليف نه وي نو يوه ښوروا ګي له موږ سره وخورئ. ما خو يو څو وري ساتلي دي چي اوس خورا ښه چاغ سوي او غوښه يې هم ډېره نازکه ده، دا څو شپې ما وتا په يوه کاسه نه يو سره کښېنستلي".

کور دي ودان، ډوډۍ دي پنده زما په دې وختو کي لږ څه پر لېنګو درد وي پر آس چنداني نه سم سپرېدلای که ډېر اصرار کوې نو کوم يو وري دلې راولېږه. مېله به پرې جوړه کړو.

خان په خپله وينا او د مقابل طرف په عکس العمل باندي نور هم خوشحالهسو او په داسي حال کي چي بيا يې د صاحب زاده صاحب لاسونه مچ کړل او رارخصت سو. څو لومړۍ تر دې چي د خوني له وره څخه راووځي صاحبزاده صاحب پسې راږغ کړل:

"خلګ د دې نوي کارېز د مځکو خورا ډېر تعريف کوي، وايي چي يو شواروز يې خورا ډېر څه کېږي او د کارېز اوبه هم وايي چي خورا ډېري او خوږې دي ته په دې کي رې ووهه که يو څه نيوکه سړی په کي وکړي څه بد و دي خو به نه لري".

(WWW.KITABTOON.COM) کتابتون ټولنه

(c) ketabton.com: The Digital Library

خان بېرته مخ ورته راواړاوه او ورته یې وویل:

"په دواړو سترګو هغه کارېز خو هر څه ښه-ښه دی. خو یو شی یې دی هغه دا چې د پنځو په لاس کې دی یعني ډېر بزګران په کې برخې لري، دا خو څرګنده ده چې کار چې د پنځو سي هغه خراب سي. مګر یوه خبره په کې شته هغه دا چې دوی نه سره پرې جوړېږي او ګذاره یې نه باندې کېږي هیله ده چې بې تکلیفه به په لاس راسي، ستا د دعا په برکت به هر څه اسانه سي".

"دغه ښه دی چې د پنځو سره ګډ وي که چېري د یوه او یا دوو وای نو په مشکله به نیو که په کې سوې وای. هلته زموږ و ستاسي مخلصان ډېر دي. زه چاته ډېر په ډکه خوله نه سم ویلای څکه زه د دې نورو فقیرانو غوندي نه یم، غوښت مي ډېر په خوله نه راځي څه مي کاوه، ملکونه خو مي شکر دی ډېر دي مګر خبره دا ده چې خلګ یې خورا ډېر صفت کوي".

خان په دې باندي نور هم خوشحاله سو، د رارخصتېدو په وخت کې صاحبزاده صاحب د راولاړېدو کوښښ وکړ خو د خان د اصرار په اثر صرف د نیالۍ څخه لږ شانتې پورته سو.

له دغو خبرو څخه څو شپې لا نه وې تېرې سوې چې یوه ورځ سپین د خان کره وراغی او نېغ د ده خوني ته ورننووت. خان د ده هر کلی وکړ او ژر تر ژره یې نیالۍ ورواچوله او ده ته یې پر هغه د کښېناستلو اشاره وکړه.

خان صاحب له دې لوري او له هغه لوري ورته په خبرو کې وچې سپین ورته وویل:

"نن بیا درته په ژړا راغلی یم او ښکي به مي راپا کوې یعني زه نن د (تور) او د (سکاڼ) له لاسه راغلی یم. پرون مي ناظر ورلېږلی و چې (راشه) ورځني راوړي خو دوی دواړو د راشي له ورکولو څخه سر غړولی و او وچ کلک ځواب یې ورکړی و چې

کتابتون ټولنه (WWW.KITABTOON.COM)

(c) ketabton.com: The Digital Library

وروسته له دې راشه نه سې درکولای او نوري سپکې سپورې یې هم ورته کړې وې. مثلاً ویل یې چې موږ بدایان د خلکو وینې څښو او تل مو د نورو په غوښو او وینو خوله سره وې، او داسې نورې ناپېرتې یې ورته کړې وې. که مې رښتیا پوښتې دغه دواړه ډېر سپین سترګې خلک دي. هیڅکله یې راشه په ښه نیت نه ده راکړې. ناظر یو څه لاس ور سره ښورولی و خو دوی او د دوی خپلوانو یو څه ترټلی هم و چې تر اوسه پورې ژړغونکې - ژړغونکې کېږي".

خان د دې خبرې په اورېدو سره خورا سره وغوړېده او په دې باندې چې د ده هر نقشه او چلونه د ده په زړه پورې ډول چلېږي خورا خوشحاله سو او سپین ته یې وویل:

"ته خوا مه بدوه، زه به یې کار و کړم. خو خلک په دې وختو کې لږ څه نه بلکې خورا ډېر سپین سترګې سوي دي، هغه پخواني مومنان چېرې دي چې د یوه مسلمان حق به یې خورا ژر ورکاوه او څوک به یې نه خوړل، خو که رښتیا در ته ووایم خلک هم تر یوه حده پورې ګرم نه دي ځکه اوس نو د ټولو له بدن څخه غوښه ولاړه او سپین هډوکي پاته دي. ته په خپله لږ څه فکر وکړه دغه (تور او سکاڼ) په خپل عمر کې په نس ماړه سوي نه دي، یواځې دوی څه کوې د دوی کور وکهول هم د مړې ګېډې شپه او ورځ لیدلې نه ده. کوم وخت چې دوی (۹) میاشتې وځغلي را وځغلي، پښې چاودي، لاسونه چاودي، ګرمي یې پر خانو باندې کلکې ولاړې وې کوم وخت چې راشه سره سوه نو موږ وتاسې جوالونه ورته واچوو او ټوله ورځنې راټوله کړو داسې بې انصافان لا هم سته چې (ګیزارې) لا هم ورځنې راټولې کړې او دوی پر وچ ډګر پرېږدي، نو لږ څه حوصله په کار ده زه به یې انشاءالله در ته سم کړم".

(WWW.KITABTOON.COM) کتابتون ټولنه

(c) ketabton.com: The Digital Library

په دغه ډول باندې د دغه کاله خونور پوروړي هم ورته پورته سول. او له ټاکلې ګټې ور کولو څخه یې غاړه وغړوله، د ځینو پالېزو او اجاره دارانو هم ځان یوې خوا بلې خواته کاوه خو خان به تل د سپین د خوښۍ لپاره هغه خلګ راغوښتل او په ظاهره به یې پېشرو ورته واهه او کله - کله خو به یې ښکنځل هم ورته کول چې ولې د سپین حق نه ورکوئ.

بله ورځ خان ملا صاحب ته وویل:

"هغه د وصي او وصایت خبري دې څه کړې؟، هغه دي لکه چې ټولې هېرې سوې. ته داسې وکړه کوم وخت چې د سپین کره ورځې نو د خبرو په ترڅ کې دا ورته ووایه چې څو یو سور سترګی او غښتلی سړی خپل وصي ونه دروي ګومان کېږي چې ډېر خلګ دې له پور او د هغه د ګټې له ورکولو څخه سر وغړوي او په دې توګه به د ټول کاله شتمني خاوري ایرې سي. نو داوینا به دوی ته یو څه احساس ورکړي چې په دې برخه کې یو څه غور وکړي او هغه څه چې موږ غواړو هغه لاس ته راسي، که رښتیا درته ووایم ملا صاحب په دې شپو ورځو کې یو څه بې میني غوندې سوی یې. پخوا به دې تل یوه نوې زړه راته کوله، لار او څا به دې راښودل او کله - کله به دې زموږ کارونه او عملونه د شریعت په جامه کې راخوندي کول. خو اوس هغه سړی نه راته ښکارې، او داسې موږ غوندې ګرځې ولې علت یې څه دی؟، کوم شی خو به ما کړی نه وي چې ستا طبیعت خته سوی وي".

ملا صاحب بیره وګروله او سترګې یې کوچنې غوندې کړې او وې ویل:

"که مې یوه ګړی هېر سوی یې نو خالق مې دې غاړه بنده کړي. ته ولې پر ما باندې داسې او داسې ګومان کوې. زه خو یو دعاګوی ملا سړی یم چې غیر له لمانځه او اوداسه نه بل څه کار نه

(WWW.KITABTOON.COM) کتابتون ټولنه

(c) ketabton.com: The Digital Library

لرم. خو سره له هغه هم ماستا په کار کي هیڅ ځان نه دی سپمولی. پرون لا ورغلم او ټولو ته مي صفت وکړ او دا چي ستا زړه سوی او ښه میړانه هر چیري مشهوره ده. دوی ته مي تر غوږ ور تېره کړه. په واژه خوله سړی چاته نه سي ویلای چي ته دغه کار وکړه او یا هغه وکړه. هر کار وخت غواړي.

هو! اوس را په یاد سو ماته دوی هم ژړلي وو چي ځیني اسامیان ورته په سپکه ستر ګه ګوري. او لکه د پخوا غونډي سر ورته نه ټیټوي. ما هغه وخت ورته وویل چي خدای دي خان صاحب ته بر کت ور کړي دغسي خلک به چي د مومنانو. یتیمانو او کونډو رنډو حق نه ور کوي ژر پر خپل ځای مېخ کښېنوي او خورا دروندو هیداد (سزا) به ور کړي. دوی ټول زما په دغه خبره یو څه زړور سول او داسي ځر ګند یده چي نور یې زړه درنزدې سو. موږ خو خپله سعیه بندګي کوو. خو هو یو څه درته وایم چي زه په خپله نه غواړم چي له شریعت مخالف کار وسي، هر څه باید په شرع برابر وي.

موږ خو له چا څخه غلا نه کوو چي دوی رضا کړو او د دوی په خوښه وصایت راکړل سي نو که څوک-څوک رضا کړي نو بیا به په هغه کي څه نقض وي، نه دي دي اوربدلي چي وایي (رضایي کړه ملا یې ماته کړه). دغه کار باید ژر سره ورسېږي خورا به خوشحاله شم که دغه کار لومړی تر هغه چي اوبه اوړي (یعني د مني غنم کرل کېږي) سر ته ورسیږي، نو ښیخي به ښه سي.

بله خبره داده چي دوی بله چاره هم نه لري بې له دې چي ما وصي کړي او یا مي د خان ملګری وساتي. که دوی په دغه کي خنډ کول غواړي نو (زه خو هم خوړلي سومه نه یم) داسي چلونه او ولونه به ورته جوړ سي چي په خپله به ورته ووایي. (شپاړس) خو زه هغه ستا خبره نه غواړم چي له شریعته مخالفت کار وکړم، که

کتابتون ټولنه (WWW.KITABTOON.COM)

(c) ketabton.com: The Digital Library

نه وي چېرې زما تندي ورته تريو سو نو د هيڅ چا تندي به غوږېدلي ونه ويني. له تا څخه صرف دومره هيله ده چې دوی په اصل حقيقت پوه کړې".

خان د صاحبزاده صاحب کره خپل تګ راتګ نور هم ډېر کړ او همدا ډول د بېدای کاله ته به هر وخت ورته او د هغوی وضعيت به يې له نږدې څخه کوت او تل به يې د دې لپاره خوږېږي او په زړه پورې هيلې په زړه کې روزلې چې يوه ورځ نه يوه ورځ به د دغه بېدای د يتيمانو وصي سي، بيا به هر څه اسانه وومي.

يوه ورځ ګهيځ دی د صاحبزاده صاحب په حضور کې په خورا ادب ناست و بلکې څادر يې تر خان دا ډول تاو کړی و چې تا به ويل (مراقبه) ناست دی. کوم وخت چې نور حاضرين او مخلصين رخصت سول، نو خان صاحب ورو خپل سر د څنګنو څخه راپورته کړ او صاحبزاده صاحب ته يې وويل:

"د سپين په کاله کې تل څوږه وي له کومه وخته چې يې پلار مړ سوی دی نو سپين خوار کی هم (د سر له بويه وتلی دی) تل يې په چمبر کې چغ و بوغ وي. ما و ملا صاحب ډېر کوښښ کاوه چې د دوی تر منځ يو څه جوړه او روغه سره راسي، خو دوی ځکه چې د ښځو کور دی په هيڅ ډول غاړه نه سره ږدي، او يو بل ته تن نه ورکوي، زموږ تجويز داسي و چې سپين او بل کوچنی ورور يې (ګېدی) سره يو ځای سي او د خپل انګړ اوسنی ور وتړي او بل لوري ته ور جوړ کړي او دغه نور يتيمان دې سره يوې خواته سي ځکه چې د دوی ميندي هم لږ څه سره څټې او دومره به يو د بل په غاړه کې نه سره لوېږي، خو ځکه چې دنيا يې ډېره ده نو بايد يو امين او صادق سړی د دوی وصي سي چې د دوی مال او شتمني خاوري نه سي، نو ما غوښتل چې په دغه باب کې له تاسي سره

کتابتون ټولنه (WWW.KITABTOON.COM)

(c) ketabton.com: The Digital Library

مصلحت وکړم او څرنګه چې ستا خوښه وي هغسي به وکړو چې لږ څه مو غوږونه په کرار سي".

څو ثانیې لا نه وې تېرې سوې چې خان (ها!) کړه او خپله خبره یې داسې پسې اوږده کړه:

"ما په نوي کارېز کي د هغو مځکو پوښتنه هم وکړه چې تا راته ویلې وو. په هغه کارېز کي د سپین د کاله مځکې ډېرې دي. داسي در ته ووایم چې څلورمه برخه یې د دوی وې. نوري هم پیدا کېږي مقصد دادی چې پوره امید شته چې په هغه ځای کي یو څه مځکي په ښه توګه بې له دې چې غوږ په غوږ خبر سي لاس ته درسي".

صاحبزاده صاحب وروسته له لږ فکر څخه ور ته وویل:

"تل ما تا ته نصیحت کړی دی چې د خان تر کار د نورو کارونه له مخه کوه ځکه چې په دغسي کارونو او په دغسي کولو کي ثوابونه دي. ته لومړی زموږ د مځکي موضوع چې په نوي کارېز کي به لاس ته راسي یا را نه سي، پرېږده، د هغو کونډو یتیمانو مسله وڅېړه چې رښتیا د دوی ږغ تل تر موږ ایسته تېرېږي په خپله له کونډو سره په تېره بیا د سپین د مور سره چې د ټولو څخه سپین سرې بلله کېږي. ما په دې برخه کي خبري کړې دي هغوی دغه چې ته وایې راته ویلي دي.

دا چې دوې ښځي سره له خپلو اولادونو یوې خواته سي او دوې بلې خواته څه ګټه دوی ته لري؟، اول و اخر خو بیا هم سره جلا کېدونکي دي نو اوس دې لا جلا سي، یعني څلور بنې دې په څلورو لارو لاړې سي. څوک چې مېړه کوي و دې کړي او څوک چې له خپسو اولادونو سره کښېني، نو دې کښېني، وصي باید په شریعت برابر سړی وي چې د یتیمانو مال ونه تروښي، زه خو ستاسي په ټول کلي کي بل داسي څوک نه وینم بې له تا یا ستاسي

کتابتون ټولنه (WWW.KITABTOON.COM)

(c) ketabton.com: The Digital Library

د کلي د ملاصاحب څخه نور خو ټول اوپره خلک دي او په ښه او بد نه پوهېږي. وخي ننوځي خو په هيڅ درک نه پوهيږي نو زما په عقيده تا او ملاصاحب سره کښېنئ او دغه مسله ښه وڅېړئ او بيا له سپين سره هم مصلحت وکړئ چي هغه څه وايي. ماته څو ورځي د مخه په خپله ملاصاحب ويلي و چي د خان زړه غواړي چي له دغي کورني سره مرسته وکړي يعني د دوی وصايت په غاړه واخلي. خو بيا هم په کلي کي يوه دوه درې په عمر پاخه بزګران سره راغونډ کړئ او يوه وړوکي غونډي جرګګی جوړه کړئ په هره خوا مو چي سره غوټه کړه هغسي وکړئ".

خان د دغو خبرو په اورېدلو په خپلو کاليو کي نه ځايېده او له ډېري خاشحالي يې غوښتل چي د ده په پښو کي ور ولوېږي. خو بيا يې بېرته خپل ځان اداره کړ او په داسي حال کي چي ناړې يې تېري کړې وويل:

"موږ تل کوښښ کړی دی چي ستاسي نصيحت په غوږ کي ونيسو خو کله- کله مو نفس و شيطان ډېر ظالم سي او له (صراط المستقيم) څخه مو اړول غواړي، خو همدا تاسي فقيران ياست چي په دغسي ګړي کي مو له ناوړې لاري څخه راوګرځوئ او په نېغه لاره مو روان کړئ. بله دا چي زه په خپله سپين درته را استوم هغه ته که تاسي يو څه لارښوونه وکړئ نو به ډېره ښه سي او کار به ژر فيصله سي، په دې کي چي دوې ښځي دي يوې خواته او دوې نوري دي بلي خواته سي.

موږ ډېر غور کړی او چرت وهلی دی. ما او ملاصاحب او سپين ډېره څېړنه کړې ده. هيله ده چي تاسي هم خپل رضايت په دې باره کي څرګند کړئ...".

صاحبزاده صاحب د ده خبره غوځه کړه او وې ويل:

کتابتون ټولنه (WWW.KITABTOON.COM)

(c) ketabton.com: The Digital Library

"رښتيا (ميرامد) خو مې هير و، ما له هغه نه پوښتنه کړې ده چې که غواړي د يتيمانو وصي سي. هغه ولوړل چې دغه کار ته به زړه ښه نه کړي ځکه چې ټول عمر يې له خپل ورور سره سنت سلام نه و اچولي او له شلو پنځه ويشتو کلونو نه را ايسته په يوه کاسه سره کښېنستلي نه وو، او زه هم ښه خبر يم چې کونډې يتيمان په ده هيڅ باور نه لري، سربېره په دې شاوخوا خلک ټول په خبر دي چې که ميرامد د دوی وصي سي نو دا به د يتيمانو لپاره خورالوی خيانت او غټ نقص وي. د دې علت دا دی چې په خپله ميرامد وايي چې د ده ورور د ده حق خوړلی دی. او له دغه سببه ټول عمر ورسره مرور و. نو بيا دغسي سړی هيڅکله وصي کېدلای هم نه سي، په خپله ميرامد به په کومو سترګو دغسي کار ته زړه ښه کړي، خو ټول ديار به يې په لعنت سترګي وروکاړي.

بله خبره دا ده چې ميرامد د شريعت له خوا هم نه سي منل کېدای، ځکه چې باوله او بې سده غوندي سړی دی. د يتيمانو او کونډو واک او اختيار بايد داسي څوک ولري چې پوره روغ او سليم العقل وي، او هم د دې موټې او قوت ولري چې د هغوی د حق حمايه او دنيا يې د نورو خلکو له تېري څخه خوندي وساتلای سي، يعني هم د سوټي زور ولري او هم د کوټي.

دا خو څرګنده ده چې ميرامد خوار کی په خپله د يوه (کړوپش) زور او طاقت نه لري او هم يې خبره له خولې څخه څڅېږي".

خان:

"هو صاحبه! ميرامد خوار کی خو د هيڅ سي نه دی، خپله خوله ځني لوېږي. نو دا دومره دنيا به څرنګه اداره او خوندي کړی سي.

کتابتون ټولنه (WWW.KITABTOON.COM)

(c) ketabton.com: The Digital Library

بله خبره داده چي سپين په دغو وختونو کي پر ځان کرخېدلي دی او ښه رغدی او غښتلی هلک ترېنه جوړ سوی دی. ډېر يې زړه غواړي چي ژر ځان جلا کړي او بيا په پوره زړه د خپل ځان لپاره کار وکړي، د دنيا ډېر شوقي دی. دی که اوس هر څه وګټي نو هغه به د دانورو يتيمانو هم ورکړه وي. صرف يوه ميره چي يو زوی او يوه لور لري پر ګرانه ده او تل وايي چي هغه له ځان سره کول غواړي نو ځکه ما تاسي ته وويل چي دوی بني دي يوې خواته سي او دوې نوري دي بلې خواته".

صاحبزاده صاحب:

"ښه دی! هر ډول چي دوی خوشحاله وي هغسي وکړئ. خو دغومره وکړئ چي شريعت خوار نه سي او په هغه جهان زموږ او ستاسي غاړي بندي نه وي".

کوم وخت چي خان د ده له حضوره راولاړېده نو بيا صاحبزاده صاحب ورته وويل:

"ښه نو اوس چي د نوي کارېز د مځکو په شا وخوا کي څه ووايه. ما اورېدلي دي چي يو شوارو زيې لس دوولس خرواره غنم کوي او هم يې سوزبر (سبزبرګ) خورا ښه حاصلات لري. مثلاً د بادامو ښه باغونه لري، د پالېز هره هيندوانه يې خر په متې وړي، نو که دغه خبري رښتيا وي بده به نه وي که يو دوه شوارو زونه لاس ته راسي څو البته په دې وپوهېږه چي دغه کار هم بايد په شريعت برابر وسي. موږ نه غواړو چي د نورو په ستوني پښه کښېږدو".

خان:

"صاحبه! شکر دی مسلمانان يو، ولي به داسي کار کوو چي هغه به له شريعته مخالف وي، د دغه کارېز ځيني اوسېدونکي بېخي خوار دي او لږ و ډېر څه چي لري هغه هم د سپين پر کاله او يا په نورو ګرو دي.

(WWW.KITABTOON.COM) کتابتون ټولنه

(c) ketabton.com: The Digital Library

دوی په خپله دومره نه لري چي ماښام يې وخوري او په ډېره منډه خپل ملکونه خرڅوي او غواړي چي بل ولايت ته لاړ سي، که څه هم سپين په خپله ورته غلی دی چي دغه مخکي تر لاس کړي. خو بيا هم که په دې پوه سي چي تاسي ورسره مينه لرئ نو سم دلاسه به ځان تول کړي".

بيا صاحبزاده صاحب لږ څه په غوږ پدلي او ډېر ږغ ورته وويل:

"څه په مخه دي ښه سه. غرمه خونه راسره تېروې؟ خدای دي بر کتونه در کړي. زما دعا درسره ده له خدای څخه دي پر هره بلا برسېره غواړم. که خدای کول توري خاوري به دي په لاس کي سره زر سي. ځکه چي له فقيرانو سره مينه لرې او هم خدای ښه روڼ ستوری در کړی دی.

د سپين د کاله له احوال څخه ما خبر وه. لږ څه په پرېشانه غوندي يم. لوی او د آب کور دی چي ونه شړ تېړي".

خان صاحب د زرو افغانيو نوی لوټ د تخرګ له جيب څخه راوکيښ او هغه يې د ده مخي ته غوړولی کېښود. چي مبارک يې ښه وپېژني او په داسي حال کي چي د وره خواته لږ څه تيټ-تيټ پر شاروان و وويل:

"ما خو دا پلا کوم ځاروی د لنګر لپاره نه و راستلی. نو دغه يو لږ څه غوندي شی دی چي په لنګر کي يې اچول غواړم ډېره هيله ده چي تاسي به يې په ډېر شي قبول کړئ. موږ خو ستاسي قدر لکه چي لازم دی کولای نه سو خو دا ستاسي مهرباني ده چي موږ زړور کېږو او په جرات راځو. زه به ځرنګه چي تاسي وويل تول احوال درته راليږم زه به سعيه وکړم چي ځرنګه چي تاسي راته وويل هغسي وکړم. خدای دي توفيق راکړي. صاحبه! ما ډېر

کتابتون ټولنه (WWW.KITABTOON.COM)

(c) ketabton.com: The Digital Library

وبخښنۍ ستاسي په حضور کي ډېر وخندېدم. د باندي خوږ ډېر دی. لکه چي نور مریدان ناست دي.

کوم وخت چي خان خپل کلي ته راغی نو له ډېر ښه زړه څخه بې پامه نېغ د ملاصاحب کره وراغی او دی یې خبر کړ چي د ده ځای ته ورسي او یوه ګړی ورسره کښېني چي څه ورته وایي.

ملاصاحب په داسي حال کي چي هم په خوله ورته (ډېر ښه) وویل او هم یې سر ورته وښوراوه. خوني ته بېرته ورننووت او خپل څادر یې راواخیست.

ده فکر کاوه چي خان به په انګړ کي ورته انتظار وي. خو کوم وخت چي بېرته له خوني څخه راووت نو خان یې ونه لید. لومړی تر هغه چي تر انګړ ووخي څالي ته وراغی او ماینې ته یې وویل چي د غرمې ډوډۍ به د خان کره ګوندي وخوري او دا دي ورته انتظار نه کوي.

خان ایله کور ته رسېدلی و چي ملاصاحب هم ورپسي وررسېده. څکه چي ګرمي ډېره وه نو پر سر باندي یې خپل څادر کوږه ایښی و او لومړی تر هغه چي دی څه ووایي خان ورته وویل:

"ملاصاحب راشه خدای دي راوله! خورا ښې خوږې او په زړه پوري خبري مې درته راوړې دي. زه اوس دغه یم چي د صاحبزاده صاحب څخه راغلم، سهار ورغلی وم تر اوسه پوري ورسره ناست وم. که یوه پلا د مبارک حضور ته څوک ورسي نو بیا ببخي مشکله ده چي له هغه ځایه څخه دي په اساني راولاړ سي، فقط ته به وا چي په مخکي پوري یې مېخ کړی یم.

ښه یې ویلي دي چي (ښه خلک برکت او فیض و تاثیر لري).

ګهیخ زه ورغلم چي د سپین د کاله د جنجالو په برخه کي ترېنه مصلحت او لاربښودنه وغواړم. په دې باندي ډېر خوښ سوم

کتابتون ټولنه (WWW.KITABTOON.COM)

(c) ketabton.com: The Digital Library

چي مبارک ستاله خولې راته وويل چي زه غواړم له دغه کاله سره مرسته وکړم او د دوی دنيا ورخوندي کړم.

(مبارک) هم دغه مصلحت راکړ چي که غواړم زه وصي کېدلای سم. سپين دي له (ګړدي) سره يو ځای سي. يعني د ګړدي د دنيا واک او کالخوايي دي سپين ولري. خو د دغو نورو وصايت به زه وکړم مبارک ډېر اصرار کاوه چي دغه کار بايد په شريعت برابر وکړم او بس. اوس نو هيله ده چي د شريعت غائبي ورته برابر کړې او په دې توګه د خدای او خلګو رضا حاصله کړو".

په دغه خبره باندي د ملا صاحب زړه ډېر ښه سو چي د خان زړه ښه دی او دا خبره د صاحبزاده صاحب له خولې ورته سوې ده. ملا صاحب هم په خواږه او د ملګرې په برغ ورته وويل:

"زه خو تل ستا دعاګوی يم. د سپين پګړو نور څه په لاسه کېږي پر دوی باندي ويل دي او پر خلکو کول دي. ښه سو چي زما د زړه اخلاص او ښه پيرزوينه تاسو ته د مبارک له خولې معلومه سوه.

له ډېري خوشحالۍ څخه يې په ستوني کي خبره يو څه سره غوټه سوه او بيا يې په داسي حال کي چي خپلي نښتي ناړي يې تېري کړې خپله خبره يې داسي پسې اوږده کړه:

"خان صاحب! د شريعت لمن هم پراخه ده او هم تنګه. په دې کي شک نه شته چي زه خو به په ډېره سعيه او د زړه له اخلاصه له تاسي سره مرسته وکړم خو کور دې خراب سي خلګ ډېر شيطانان دي او له نه څه لوی غر جوړ کړي. برايي مي د يو چا له خولې څخه واورېدل چي د سپين د دريمي ميرې پلار ګنی يو څه خوله ښوروي او په دې خبر سوي دي چي د دوی وصي کېږي نو به څه ماتي ګوډي په کي کوي. (لالو) بزګر ته يې ويلي وچي

کتابتون ټولنه (WWW.KITABTOON.COM)

(c) ketabton.com: The Digital Library

دوی به د خپلې خور او خورپیانو حق په هره توګه چي وي وساتي او نوري داسي ناوړي خبري يې کړې دي چي اوس زما په خوله نه راځي.

دغه خلک د دې وړ دي چي په هره توګه چي کېږي سړی يې خوله ورماته کړي او داسي هیداد ور کړي چي نور هم خپلې پښې ورټولي کړي او د داسي ناوړو فکرو په جال کي رانه سي".

خان لږ څه خپل تندی سره واچاوه او په يوه لاپوکه ږغ يې وويل:

دغه کورنۍ تل زما... ته ګوتي راوړي. څو ځله مي احوال ورلېږلی دی چي زما له کلي او زما له قومه لاس واخلئ او بې ځايه زموږ په کورنيو چارو کي ګوتي مه وهئ. څو دوی دومره سپين سترګي دي چي والله که زما دغه خبري داسي بولي لکه د خره تيز. دې ته مي اړباسي چي شل محکمي وربانددي ووينم او که له خدايه ونه وېرېږم په بنديخانو کي به يې هډوکي وراسته کړم.

نه يم خبر چي دوی په کوم سر ژوندي دي چي دغه ډول خبري کوي".

خان چي دغه خبري کولې ورو-ورو پسې تودېده او په پای کي دومره پسې سور او سين سو چي په يوه پلا يې خورا لويه چيغه وکړه چي ملاصاحب يې خورا وارخطا کړ او و وېرېده چي اوس به په ده باندي ور وغورځي.

ملاصاحب له خپلي دغي پيرزويني او صميميت څخه چي و ده ته يې د هغوی خبري ورسولې پښېمانه و. وروسته له هغسي کلکي چيغي څخه لږ څه په آرامه سو او ملاصاحب ته يې وويل چي:

"په دغو خبرو چرت مه خرابوه دا متل دي اورېدلی دی چي وايي:

کتابتون ټولنه (WWW.KITABTOON.COM)

(c) ketabton.com: The Digital Library

(د وزي چي خان له غاړي وي نو د شپانه ډوډی وخوري).

زه به په دې برخه کي لالو راوغواړم او پوښتنه به ورځني وکړم، بیا که مي لازمه وبلله نو په خپله دوی به راوغواړم او کیفیت به خان ته څرګند کړم، تاسي دومره وکړئ چي ژر د دوی د معاملي په فیصله کولو کي عملي ګام واخلئ. عملي ګام دا دی چي ته په خپله ډوډی وکړه موږ یعني سپین او ما در وغواړه، هلته به خبري په اصل مطلب راواړوه هیله ده چي تر یوه حده پوري کومي فیصلي ته ورسیږو.

که دي صلاح وي دا کار نن ماښام ته وکړه یو چرګ وړی حلال کړه یو چړي ورواستوه او سپین خبر کړه هر څومره چي دا خبره اوږدیږي د خلکو خبري په کي ډېریږي، باید داسي یې فیصله کړو لکه هغه متل چي وایي "انا مړه سوه تبه یې پرې سوه". که دغسي ونه سي نو بلاوي به له هري غاري سرونه راوباسي".

ملاصاحب د ده خبره غبرګوله چي د خان ناظر کونډرۍ (دسترخوان) په لاس رانښووت او د دوی مرکه یې وشلوله. ملا د کونډري په لیدلو خورا خوشحاله سو، د دې لپاره چي خپله خوشحالي د خندا یاد (افرین) ویلو په ډول ورځني ښکاره نه سي نو یې خپل شونډان په غاښو کي خورا کلک ونیول او د هغه خوړله عملي خوشالی څخه راوګرځاوه، او هم د دې لپاره چي ناظر په خپلو خبرو پوه نه کړي نو یوه بله خبره یې منځ ته راواچوله او وي ویل:

"ګرندي اکا خپله لور په ۱۶ زره افغاني ورکړه، دا ښه ولور دی خو ما چي یې انهار ته کتل په خپله دی په دې لا قانع نه و او چاته یې ویلي وو چي ده غوښتل خپله لور په شل زره افغاني یو غټ سوايي خواره ته ورکړي او په هغو خپلي ګرو کړي مخکي خلاصي کړي، نن سهار یې دسمال ورکړ خو د نجلی مور داسي

(WWW.KITABTOON.COM) کتابتون تولنه

(c) ketabton.com: The Digital Library

پرله اېشېبده لکه باندي کتو. او اوښکي يې د سېلاو غونډي بهېدلې، په ژړا مې دومره ورځني واورېدل چي لور يې پر بن ور کړې ده".

د دي وروسته کوم وخت چي ملا صاحب ولاړ. خان په لالو پسي ناظر واستاوه.

لالو په ښه وچ کلک معلومېږي، د ده د مخ او تټر د لوړي برخي څر من لمرو داسي ورېتلې ده چي ته به وايې چا اور پر بل کړی دی. دی د شاوخوا په ټولو بزگرانو کي په خورا غښتلوالي او ښه کار کولو مشهور دی. کوم وخت چي د چا د لو اشر وي نو يوازي دومره لو کوي لکه پنځه عادي کسان چي يې کوي. خو ډوډی هم دغومره ډېره خوري، مګر سره د دغه دومره کار کولو او غښتلوالي تل وايي چي زه په خپل عمر په وچه ډوډۍ په نس موړ سوی نه يم نګولي خو هلته واچوه.

کوم وخت چي په وره را ننووت وروسته له سلام او راشي درشي څخه يو کونج ته پر دوو تلو کښېناست او دواړه سترګي يې د خان په تندي کي ښخي نيولې وې او دې ته منتظر و چي اوس به څه ورته وايي.

خان چي د خپل لاس تسبېې و شرنګولې او غاړې يې تازه کړې وې ويل:

"لالو کا! ته به هم وار خطا سوی يې چي زه دي څه کوم، مطلب دا دی چي تا ته د سپين د ميرې د پلار ګنې له کاله څخه چا زما په خصوص کي څه درته ويلي وو، زه دلته غواړم چي په هغو خبرو ښه و پوهېږم او که دي په ياد وي نو د دوی ټولي خبري بند په بند راته وکړه، کوم تکی در څخه خطا نه سي".

په دغه وخت کي لالو تر خپلو دواړو څنګنو خپل دواړه لاسونه راتاو کړي وو. او خپله زامه يې د څنګانه په سترګه ايښې

کتابتون ټولنه (WWW.KITABTOON.COM)

(c) ketabton.com: The Digital Library

وه او کړوپ غونډي معلومېده. ده خپله ژامه او سر لوړ کړ او په يو ږاده ږغ يې وويل:

"داسي خبري يې کولې چي نږدې ما ورسره وهلي وو. هر څه چي مې ورته وويل چي خپله خوله د خان کړي خو غوږ ته يې نه تله نو ما هم ورته زغملای نه سوای او څو سوکه مې تود کړ، په خبرو پسې به يې خان صاحب نه ګرځې. خکه داسي خبري يې نه دي کړي چي په ويلو وارزي، زما په دې خوا ورته شنه سوه چي ده ښکنځل کول که نه نو هغه نوري خبري خو هماغه خبري وې چي تقريباً هر څوک يې کوي".

خان لږ څه پرله واوښت او په وچ غونډي ږغ يې ورته وويل:

"بې له ښکنځلو څخه يې نور څه ويل؟ يعني خبري يې کوم غوږ درلودل او که هر څه چي په خوله ورتلل هغه يې راغورځول؟".

لالو خپل ځنګونه سره وغوړول او په چارزانه کښېناست او وې ويل:

"که يې ښکنځل يوې خواته کښېږدو نو يې ويل چي (خان او ملا لکه لېوان داسي دي چي په رمه کي لوېدلي وي، دغسي زموږ په کونډو او يتيمانو کي لوېدلي دي او غواړي چي د دوی دنيا تر ګونډو لاندي کړي).

کونډي يتيمان لا څه کوې چي موږ اوپره تول د دوی له لاسه در په دره يو، د دوی ګزران زموږ په وينو او غوښو دی، اوس چي موږ اوپره خلګ يې پر وچ هډوکي و درولو او څه نه راباندي جوړېږي، نو يې پر چاغو کورنيو چي هغه هم د خلګو په غوښو ماړه سوي دي را واچوله، اوس غواړي چي دوی هم پر وچ هډوکي ودروي، دوی بايد پوه سي چي موږ به د دوی په مخ کي کلک

(WWW.KITABTOON.COM) کتابتون تولنه

(c) ketabton.com: The Digital Library

ودرېږو او اجازه به ورنه کړو چې زموږ د خورلني او د هغې د کوچنیانو غوښې وخوري".

د خان طبیعت په هره هغه خبره چې لالو به کوله اووښت.

په پای کې یې وویل:

"زه له دغه سپین سترګي ... سره کار لرم، ته دغه خبري چاته مه کوه چې بیا نور اوپره راخبرېږي او تل به په خوله پوري رامښتي وي او هم به د خلکو په نظر سپک ورسو".

د ماښام پر ډوډۍ چې د ملاصاحب کره یې کړې وه سپین خان ته وویل:

"پخوا مې هم تاسو ته ویلي وو، چې زما ځیني پوروړي حق راکولو ته غاړه نه ږدي، خانونه په یوه خوا او بله خوا کوي، مثلاً د (تور) او (سکاڼ) په خصوص کې مې یوه پلا تاسي ته تر غوږو درتېره کړې وه هغوی تر اوسه پوري زما غوښتنو ته غوږ نه دی نیولی او ځان یوې او بلې خواته کوي، ستاسي هم لکه چې هېر سوي وي چې احوال ورکړئ چې زما سره سم پر لاره ولاړ سي، خو داهم درته وایم چې نور ډېر کسان چې خورا سور سترګي بلل کېدل او حق یې تر ځان نه راتېراوه ستاسي له مرستي اوس لاري ته راشپوه سوي دي. څو کسو خو لا په خپله احوال راستولي و چې باید ناظر ورواستوم چې د اجارې غنم راوړي.

که دي یوه بله پلا تور او سکاڼ ته پېش رو ورکړې او تندی دي ورته تریو کړې، زړه مې راته وایي چې سمدلاسه به خپل غنم تر خان راتېر کړي او بیا به ګوندي پر لاره کاږه وارډه نه راسره ځي".

ملاصاحب پر را درسته کړه:

"خدای مو دي بې له خپله خاته نه کوي، دی خو دغو خلکو ته داسي دی لکه چې پر کتو برغولي پروت وي، یعني هر څوک یې پر خپله لاره باندي سم کړي دي او ساه نه سي کښلای، په ده

کتابتون ټولنه (WWW.KITABTOON.COM)

(c) ketabton.com: The Digital Library

هم د بیابان لیوان گرځېدلي دي او هم د کور و کلي غل وغدي او ناروا او تېری کوونکي. په تېره بیا د خان صاحب زړه خو ستاسي سره چوي، ستا دنیا داسي ګنهي لکه خپله. تل په دې فکر کي دی چي هغه څه ډول له ناروا او خدای ناترسو څخه وساتي چي د بل حق داسي بولي لک پچه.

ګومان کوم چي د ده به هېر سوي وي چي هغو دوو خدای وهلو ته ووایي چي خپله راشه تر خان درتېره کړي".

دا وروستی جمله چي یې تماموله نو یې سترګي او هم خپل سر چي د سپیني پګړی لویه کوته پر پرته وه د خان خواته واړاوه او دا هیله یې درلوده چي خان هم د ده خبره غبرګه کړي او په دې توګه خپله خواخوږي سپین ته نوره هم ثابته کړي. خان غړومب وهل او وې ویل:

سپینه! ته خو لا اوس هم هلک سړی یې، دا خو د دنیا کارونه دي ماتي ګوډي په کي ډېري پېښېږي، لږ څه دي زړه پراخ کړه هر څه به اسانه سي، ته ومنه چي زه تل ستاسي د بښګني او ګټي لپاره فکر کوم که مي هېر سوي وي چي (سکاڼ) او (تور) ته ووایم نو دې علت هم دا دی چي زه ستاسي د نورو ماتو ګوډو په سمولو لګیا وم. مثلاً تا تل راته ویلي دي او اوس هم وایې چي په کور کي په عذاب یې او هم د زړه له کومي د خپلي ګټي هري خواته لاسونه اوږدولای نه سې، ځکه هر څه چي ګټې د دغه نورو یتیمانو هم در ګډ بلل کېږي. له دې جهته غواړې چي ژر خان یوې خواته کړې او په پوره زړه او ویسا خاطر د خپلي دنیا په ډېرولو بوخت سې، نو ته وپوهېږه او په خپله ملا صاحب ته چي زموږ د لمانځه امام هم بلل کېږي معلومه ده چي ما په دغه لاره کي له هیڅ ډول کوښښ څخه ځان نه دی سپمولی، تا ته...".

ملا صاحب یې خبره غوڅه کړه او ورته ویې وویل:

کتابتون ټولنه (WWW.KITABTOON.COM)

(c) ketabton.com: The Digital Library

"ستا خبره دي په ګل بدله سي خان صاحب! اصلي خبره خو دا ده چي موږ ټول په تا ډاډه يو. ته مشر يې او د ټول کلي واک لرې. ته به ځکه زموږ د ښېګڼي او ګټي لپاره فکر وهې، ځکه چي دغه نور خو ټول اميان او اوپره خلک دي، کوم شی هم نه لري چي له هغه سره مينه ولري يعني تش لاسونه ګرځي که ستاسي بزرګي نه وای او ستاسي سيوری نه وای نو به هيڅ نه وای نو و پوهېږه چي ټول به خواستغي وای.

دلته مي مطلب دا دی چي سپين بايد و پوهېږي چي خان صاحب يو په شريعت برابر سړی دی، پنځه وخته لمانځه ته راځي او وظيفه هم کوي. تل د ده ښېګڼه غواړي پشلايي څو ځلي ماته ويلي دي چي څه ډول چل وسي چي سپين ته خپل د زړه مطلب تر لاسه سي".

ملا صاحب بيا لږ څه پر يوه خوا او بله خوا سو او په داسي حال کي چي نسوار يې پر ورغوي تک واچول او خپلي يوې لور ته يې وويل چي د ډوډۍ احوال راوړي چي که تياره وي نو ښه به وي وويل:

"زمانه اوس اخره او خرابه ده. خدای مو دي ايمان ته خير کړي هيڅوک د چا حق ته غاړه نه ږدي او ټول يو د بله سره خوري. ما په خپله څو وخته پخوا د (شينګول) زوی ته يو دېرش منه غنم په سلم ورکړي وو. هغه ورځ مي دا خبره نری تر غوږ ورتېره کړه چي خپل حق تر خان راتېر کړي خو سترګي يې هيښي ونيولې. ناري او بغاري يې وهلې چي د ده خپل تېر خواستغي کېږي، په دې مي هم و وېراوه چي خان صاحب ته به ووايم. خو بيا هم له خپله خره راکوز نه سو. کوم وخت چي مي لږ څه په کلکه ورته وويل نو خورا پر له واپشبده او راته يې وويل چي "موږ علما او دغه خانان چي يو د دين ستن او بل د دنيا ستن

(WWW.KITABTOON.COM) كتابتون ټولنه

(c) ketabton.com: The Digital Library

بلل کېږو د خلکو ويني او غوښي خورو او داسي لېوان يو چي د انسان په بڼه کي راوتلي يو او د ژوري غوندي د خلکو په ښارک مو خوله اېښي ده او ويني يې څښېښو".

که څه هم د دغه هلک د دغه ډول سپين سترګی هيداد د (پتو) اکازوی پر هماغه څای ورکړ او راغورځار يې کړ او څوښي ګونډي يې په نس کي ورکړي څو سره له هغه هم بايد موږ او تاسي د خلکو په سپين سترګي پوه سو او يو څه سوهان ورسره وکړو. که يې تر خوږ ګوتـه ونيسو او هېغ نېغ په لاره کي ورتـه ودرېږو البته د دوی چيغي به نوري هم تر آسمانه پوري ورسېږي. او دانور بزګران او اوپره خلګ به راخبر کړي".

ملاصاحب لا خپله خبره سرته نه رسولې نه وه چي لوري يې ګډوه او چلمچي راننه ايستل او يوې خواته يې کښېښودل. خان صاحب د خپلو دواړو لاسو ګوتي تر له جار کړې او سيخي يې وغځولې او په داسي حال کي چي ارمېږې يې کښل وويل:

"توبه خدايه توبه! ملاصاحب زه هم په دې شپو ورځو کي دغه ډول خبري ډېري اورم په تېره بيا هغه کسان چي په دې وختو کي يې لږ څه تور او سپين زده کړي دي، دوی موږ د دې ملک رښتيني دښمنان ګڼي او په دې نظريه دي چي دا ټولي لوړې، بربنډتياوي، ناروغی موږ و تاسو راوستې دي. که موږ له منځه ووتلو نو ګواکي دا ټول شيان به ورک سي او د دوی د ټولني رښتيني نېکمرغي به شروع سي.

تېره ورځ زموږ زاړه بزګر (ادرو) زما له مشر زوی سره خوړلي وو علت يې دا و چي ده غوښتل سږ کال د يوې رشې پروړه نيمايي ده ته ورکړو څکه چي دهه زموږ د کوز پالېز يوې وړيا راوهلې وه. خو زما زوی هلک سړی دی ورسره کلک سوی و. نو دغه (ادرو) چي موږ وايو له ډېري ناپوهي ډوډی غوږ ته وړي

(WWW.KITABTOON.COM) کتابتون ټولنه

(c) ketabton.com: The Digital Library

اسي خبري سره وي، چي د سري وښتان ورته جګ ودريږي. زما زوی ته يې ويلي وو چي: "دا زموږ د بزګرانو زيار او زحمت دی چي تاسي لا څه چي ټول جهان يې ودان کړی دی. که زموږ لاس او پښې و نه خوځيږي ټول به خواستغي پاست تاسي زموږ د زيار ثمره تښتوئ. خدای مو ورک کړه، کله به هغه ورځ راسي چي تاسي د سرطان مرض زموږ له وجود څخه ورک شئ او موږ به په خپلواکه توګه د خپل ځان لپاره کښت وکر وکړو".

(زما زوی هم دی ښه ټکولي و خو خبري يې خوراستغي او سړی له چتې باسي. او هغه ستا خبره که ورسره وخېږل سي نو نوري بدي بلاوي راوېښوي)".

ملاصاحب پر ډوډۍ باندي دري پلا بسم الله وويل او بيا يې په لږ څه لوړ ږغ د (من اوله ومن اخره) جمله وويله.

د ډوډۍ له له خوړلو څخه وروسته ملاصاحب په اصل ټکي باندي راولګېده او وي وويل:

"پرون مي ستا اکا ميرامد وليد هغه ته مي وويل چي د بتيمانو دنيا لکه ورږي (کيکي) سره غورځي، څوک نه شته چي سره ټوله يې کړي او يو څه زېرمه يې وکړي، بايد يو ډېر بادرده سړی چي هم دعقل خاوند او هم د سوټي زور ولري، او تر محکمو ښه ځغاستلی سي. د وصي په توګه ودرول سي او په دغه ډول د ملکانو نجونو او کونډو دنيا خوندي کړای سي.

هغه راته وويل چي دی په خپله د هيڅ ښې نه دی تر ماجته پوري په خورا زحمت راځي نو د دوی پر دنيا به څه پلو واچولای سي.

خو ما ورته غبرګه کړه چي شريعت ستا د وصي کېدو جواز تر هر چا ډېر درکوي، نو که يې ته نه کوي او سپين هم خپل وېش غواړي او دا د نورو زېرمه په ځان نه مني نو په مصلحت سره بل

(WWW.KITABTOON.COM) کتابتون ټولنه

(c) ketabton.com: The Digital Library

څوک زر ودروئ چې دغه اوسنی لاندي وباندي ماتي ګوډي په بېره سمون ومومي".

هغه وروسته له یو څه فکر کولو دا خبره یاده کړه چې دی له ډېر عمر څخه په دې نیت کې دی چې خان صاحب ته ورسي او دا پېټې د هغه په غاړه واچوي.

خان صاحب بیا سره وغوړېده او تندي یې خورا ورین سو. لومړی تر هغه چې دی څه ووايي سپین وویل:

"په دغو خبرو اترو کې ډېر وخت تېر سو. او دا موضوع زما مېرو هم څېړلې ده، هره یوه غواړي چې خپله پلار ګنی وصي کړي او په دې توګه د دوی په خولو کې یو څه ورواچوي".

ملا صاحب ما پخوا هم درته ویلي وو چې ماته کښته باغ او د کڅ مځکې راکړي او خپل وېش په لاس راکړي. وروسته له هغه هر څه چې کوي ودې کړي او ما پرېږدي چې خپله غریبي وکړم او سبا راسره د چا جنجال نه وي. خو ځرنګه چې پخوا مو هم ویلي وو دا یوه مېره به له ماسره وي دا ځکه چې ډېره سرګرداني نه لري".

خان غوښتل چې څه ووايي خو ملا صاحب یې خبره نابېره او بې ارادې پرې کړه او د خپل دغه کار عذر یې ور څخه وغوښت چې خان د (پروانه لري) په جمله خواب ورکړ، نو بیا ملا صاحب په یو بریالي غونډي برغ په داسي حال کې چې سترګي یې د خان په تندي کې ښخي کړې وې وویل:

"زما په خیال خو معامله ښخي فیصله غونډي ده، سبا به بیا دلته زه تاسي ته ډوډۍ وکړم. مېرامد او دوه درې نور د کلي سپین ږیري بزګران به هم راوبولم او دا کار به په شریعت برابر فیصله کړو او په دې توګه به تر دې خبري سوک وباسو".

خان له لږ ځنډ څخه وروسته وویل:

(WWW.KITABTOON.COM) کتابتون ټولنه

(c) ketabton.com: The Digital Library

"زه خو په خپله هیڅ په کي نه وایم که سپین کومه خبر؛ کول په کي غواړي اوس دي لا ووایي چي که غواړي نور څوک هم په دي معامله او فیصله کي کښېني نو د هغه او یا د هغوی نوم دي واخلي".

سپین سره وخوځېده او د خان خبري یې ځکه بښي نه واورېدلې چي د ده فکر بلي خواته تللی و، یعني د کڅ په مخکو کي یې خیالي باغونه کرل، نو یې له خان څخه په ډېر ادب پوښتنه وکړه چي هغه خپله خبره بیا ورته وکړي هغه هم لږ څه نور تفصیل ورته وویل.

-سپین یه-یه! هیڅوک نه رابولو، زما زړه و چي صاحبزاده صاحب هم په دغه جرګه کي کښېني چي کار بښه پوخ غوندي سي، خو هغه راته وویل چي تاسي ته یې کامله لاربښودنه کړې ده او د ده راتګ ته کوم خاص ضرورت نه سته همدغه بښه دی چي له سبا ته دغه کار همدلته د دغه عالم په کور کي فیصله سي. چي کوندي دغه فیصله نېکمرغه سي، او د ټولو په کټه وي".

ملا صاحب:

"زما فکر خو لا داو چي که د شریعت له اړخ څخه ورته ضرورت نه لیدل کېدای ما به مشوره ورکړې وای چي دغه دوه سپین ږیري بزګران لا هم مه رابولئ. دا ځکه چي زمانه له فساد څخه ډکه ده، جوړ او روغ کارونه سره ورانوي. خو ځکه چي شاهدانو ته ضرورت دی نو دغه کار بد نه دی".

خان خپله یوه پښه پر بله واړوله او وې ویل:

"د شریعت کارونه خو دومره اسانه نه دي تر هغه چي بښه سم شاهدان نه وي او نور ترتیبات یې برابر نه وي کله دغسي کارونه فیصله کېدای سي، خو دا باید وویل سي چي دغه دواړه سپین ږیري او هم میر امد عاجز خلک دي زموږ او ستاسي له

(WWW.KITABTOON.COM) کتابتون ټولنه

(c) ketabton.com: The Digital Library

خبري څخه نه تېرېږي. راغلو دې ته چې وروسته بيا شرعي وصايت خطونه واخلو اسانه خبره ده زه به قاضي ته يوه نخښه ورولېږم هغه به دواړه خطونه راواستوي. او په دې ډول به يو غوږ په بل غوږ هم خبر نه سي".

د دې بډای تولـه شته. مځکې دي او که باغونه نغدي دي او که د کور لوښي او لرګي په يو څو ورځو کې سره ووېشل سول. لومړی فيصله سوې وه چې د دوو کونډو او د هغوی د يتيمانو وصايت به خان کوي او يوه کونډه سره له يوه زوی او يوې لور به د سپين سره ژوند کوي. او د هغوی د شتو زېرمه به هم د سپين په غاړه وي. خو کوم وخت چې د عمل ډګر راغی د يوې کونډې او يتيمانو زېرمه ملاصاحب ته ور په غاړه سوه. په وېش کې سپين ته ټول هغه باغونه او مځکې په برخه سوې چې ده غوښتلې او په دغه سبب د ده پښې له خوشحالي څخه مځکې ته نه ورځي.

يوه ورځ د چمبر په هغه برخه کې چې سپين په کې اوسي خورا ځوږه او شور ماشور دی. د باندې د انګړ د وره په خوله کې دوه اوښان چوک دي. خان او ملا په بېړه هغې خواته درومي، دوی چې په وره ور ننوتل نو داږغ يې تر غوږ سو:

"نه يې کوم مېږه نه کوم! زور او جبر ولې راباندې کوئ. څه نه مې له دغه خپله وطنه ورکوئ. او له خپلو ماشومانو مې بېلوئ. زه غواړم چې پر خپل دغه يو زوی باندې سر سپين کړم".

د مېلمنو په کوټه کې څلور کسه نور ناست دي. دوو تنو يې نر څه ښوی کالي اغوستي دي او سپيني لنګوټې يې په سر دي. دوو نورو زلميانو رنګه پټکي د مول په ډول تړلي دي او کالي يې خېرن غوندي دي چې يوه توره او بل سره سدري اغوستې ده او د کار توسو قطاروزمې يې تر ملا دي. او هم يې پر غبرګو اوږو باندې د کارتوسو څخه ډک قطارونه راچولي دي دوی دواړه له

(WWW.KITABTOON.COM) کتابتون ټولنه

(c) ketabton.com: The Digital Library

حاضرینو سره په لاس روغبړ وکړ او د خوني په سر کي له دوو سپین پگړو سره کښیناستل او ملا صاحب په خپل ځادر کي نغښتي ناست دی. له وضعیت څخه دا ډول معلومیږي چي په اصل کي ټول سره خبر دي. خو خان د خبرو د شروع کېدو لپار، په دوستانه ډول پوښتنه تربنه وکړه:

"خدای مو راوله ستړي مه شئ څه وخت را ورسېدلاست... خیر خو و څرنګه راغلي یاست؟ موږ څه مرسته درسره کولای سو که یه؟"

یوه په ... پوخ ... چي حوزا غتیه لنګوټه یي ول-ول پر سر اچولي وه وویل:

"په دي کي څه شک نه شته چي موږ وتاسي ټول یو پښتانه یو. خو موږ ارت غوندي یو یعني زموږ ځای په (بوري) کي دی موږ ته ځو شپي پخواستا او د سپین د خولي څخه چا احوال راووړ چي یوه کونډه ده او غواړي چي هغه زموږ په خوا کي خرڅه کړئ. څرنګه چي موږ ته ویل سوي دي کونډه د سپین میره کېږي نو موږ دا یو له هر څه سره چمتو راغلي یو هیله لرو چي ډېر ونه ځنډول سو، او زموږ کار ژر خلاص سي نبه به وي. ځکه چي وخت د غریبي او خواري دی هر یو خورا ډېر کارونه لري چي باید وي یي کړي. هغه بل ملګري یي پر رادرسته کړه:

"موږ غواړو چي په دي تکي پوه سو چي دغه کونده په غاښ ځو ده ځو پلا لنګه ده؟ او هم به بده نه وي چي د هغه پیټي انداز راته ووایاست چي تاسي یي غواړئ پر موږ یي له دي در کېږ کښېږدئ. موږ هم غریب خلک یو که مو له وسه پوره نه ود چي دغه پیټي واخلو نو څرګنده ده یي له دي چي ځان او یا تاسي سرګردانه کړو له دي خبري څخه به مخ واړوو او خپله لاره به... وهو."

(WWW.KITABTOON.COM) کتابتون ټولنه

(c) ketabton.com: The Digital Library

خان:

"خورا تلوار مو دي، خپر دی! دا هم ستاسي خپل كور او خاى دی، ليري والي خو موږ پښتانه سره بېلولای نه سي، پښتون كه د نړۍ په هر كوټ كي وي بيا هم د پښتنولي په كلك مزي تړلي دي. تاسو ته به څرګنده وي چي د سپين بل داسي څوك خپل نه سته چي هغه ته دا كونډه وركړي نو ځكه موږ په مني چي پونده دوري در تلل احوال درولېږه چي كه د چا كونډه په كار وي رادي سي. ښه سو اوس به په خپله سپين درسره رغېږي".

سپين ملاصاحب ته مخ ورواړاوه:

"ته او خان صاحب زما له خوا درېمان ياست، هر څه چي تاسي سره غوټه كړه هغه زما خوښه ده".

په دغه وخت كي يو له بوري والو څخه رغ كړ:

"دا لا اوس درته وايو چي زموږ يواځي كونډه په كار ده له چيچيانو سره يې زموږ كار نه شته، يعني وروسته بيا دا خبري نه منو چي دا كوچني پر تي دي او بايد تر هغه وخته پوري له مور سره وي څو چي دغويو له ښو وخي، موږ نه پر دي يتيمان ساتلای سو او نه يې پر خان چغولای سو".

د سپين مخ لږ څه سور غوندي سو او وې ويل:

"يه كاكاجانه! خپل يتيمان د بل چا پر اوږو نه باروو، له دې اړخه ښخي بې غمه اوسه، خو دومره راته ووايه چي كونډه چاته كوئ؟ ميړه يې كوم يو دی؟".

يوه ورته وويل چي:

"ميړه به يې پيدا سي تر هر څه لومړی بايد د هغې ولور فيصله سي".

خان:

(WWW.KITABTOON.COM) کتابتون ټولنه

(c) ketabton.com: The Digital Library

"تاسي ته خو ځرګنده ده چي پېغلي په ۲۰-۲۵ زره افغاني دي نو پر کوزده که سپین له تاسي څخه لس زره واخلي نو تاسي باید خوشحاله اوسئ".

بوري وال:

په ۲۰-۲۵ زره خو هغه پېغلي ورکوي چي د پلرو جوغي يې تر آسمانه ختلي وي. دا نوري پېغلي خو په لس پنځلس زره هر چېري پیدا کېږي".

بل ملګري يې خبره غوڅه کړه او وې ویل:

"په ولور ډېر نه درسره اوړو خو... ".

خان:

"يوه خبره به لا اوس فیصله کوو هغه دا ده چي کوزده د سپین په کور کي هیڅ حق نه لري او نه به يې تاسي غواړئ، دي خپل حق خپلو دوو چنګوټیانو ته وربخښلی دی".

ملا:

"پر شریعت يې برابره کړئ باید یو دوه تنه شاهدان تېر سي. خبره باید پخه سي".

سپین:

"شاهدان خو اسانه دي یو په خپله خان صاحب او بل به زموږ ناظر راوغواړو".

ملا:

"سمه ده مقصد مي دا دی چي شریعت خوار نه سي".

بوري وال:

"ستاسي لا څه خبرو ته پام وي د ښځي حقونه هیڅ وخت موږ نه غوښتي دي او نه يې غواړو. په موږ کي دغه ډول رواجونه له سره نه شته. له دې پلوه بېخي ډاډه اوسئ یوه پلا چي زموږ و

(WWW.KITABTOON.COM) کتابتون ټولنه

(c) ketabton.com: The Digital Library

ستاسي خبره جوته سوه نو وپوهېږئ چي بيا به کلونه وروسته سره وينو. يا شايد چي بيا په قيامت سره ګورو".

خان:

"زه غواړم چي يوه منصفي وکړم خو په دې شرط چي تاسي ټول يې ومنئ".

ډېر ږغونه راپورته سول چي ويل يې:

"موږ يې منو وواياست".

خان:

"لاس پورته کړئ او دعا وکړئ زموږ بوريوال ورونه دي اته زره افغاني تر خان ورتېري کړي".

ټولو وويل:

"امين. خداى دې نېکمرغه کړي".

ملا:

"مېره يې معلوم کړئ چي نکاح شرعي سي".

يو سپين ږيري چي سپينه لنګوټه يې ترلې وه خپل ټټر ته ګوته ونيوله او وې ويل چي:

"مېړه يې دغه زه يم".

تر اوسه پوري په خبرو کي داسي بريښېدله چي دى د بل لپاره روبياري کوي، خو د ده (دغه زه يم) پر چا عجبه او نا اندوله نه ولګېده، صرف سپين خان او بيا د ملا صاحب مخ ته وکتل چي ګواکي پر دوى دغه ټکي څه اثر وکړ. د دوى د خبرو په ترڅ کي کله-کله باد له نورو خونو څخه د ښځو د ژړا او خوږ ازانګه راوړي، چي د دوى غوږو ته خورا ضعيفه ورسېدې. کوم وخت چي سپين پوه سو چي خان او ملا تندى تريو نه کړ نو سره وغوړېده او وې ويل چي:

(WWW.KITABTOON.COM) کتابتون ټولنه

(c) ketabton.com: The Digital Library

"ښه دي خوښه مي ده دماغ مې نه پر ځوړوو. پيسې له ملا راخلاصي کړه او خپله ښځه مو ولي".

خان:

"ملا صاحب! لاس پورته کړه او يوه ښه دعا وکړه چې دغه وصلت نيکمرغه وي..."

د خان خبره د زوم له خوا داډول غوڅه سوه:

"موږ اوريدلي دي چې د دې ښځي پلار ګني خورا غښتلي او زورور خلګ دي. که څه هم نېستمن دي خو وايي چې تکړه دي. نو تاسي له هغوی سره هم کومه مشوره کړې ده او که يې لازمه نه ګڼئ؟"

خان:

"د پلار ګني يې په دې خبرو څه؟ خپله کونده مو ده هر څه چي په کوو په کولای يې سو. پلار ګني خو يې يو پلا ولور واخيست نو بيا به په چپه لار کي راته ولاړ وي. خو که چيري ودريږي هم ورسره ولاړ يم دا غمونه او چمونه په موږ راپرېږدئ. ستا د دعا له برکته دغسي شيان مي نسوار نه دي. چې ژوندي يې ښخ کړم والله که څوک مخ راواړوي. او که يې په کلو-کلو بندي کړم نو هم مي دلاسه کېږي. خو زما په فکر دوی به هيڅ ونه وايي داڼه او سئ ضامن مو زه يم".

سپين له مجلس څخه ولاړ سو خو زوم ورته وويل چې کښېنه دا خپل پور دي درخوندي کړه بيا نو هر چيري چي ځې سه".

زوم سمدلاسه جېب ته لاس کړ او يو سپين زړو کی يې له جېبه چي سپين والي يې د ډېرو خيرو له لاسه ورک سوی راوکيښ. په دې کي د پنځوسو افغانيو څو لوټونه وو. چي هغه په زړوکو کي نغښتي سپين ته ونيول.

(WWW.KITABTOON.COM) کتابتون تولنه

(c) ketabton.com: The Digital Library

سپين وروسته له شمېرلو څخه بيا ولاړ سو او د ښځو د خونو خواته رهي سو. د سپين مور مخ ته وراغله په خورا بېړه او وارخطايي يې ترېنه پوښتنه وکړه بن يې (چي همدغه اوس يې خرڅه کړه) هم تر شا ورته ولاړه ده او لوی-لوی سوتونه کوي سترګي يې له ډېري ژړا داسي ښکارېږي ته به وايې چي سره مرچ يې په کي اچولي دي. د دې لور او کوچنی زوی هم دومره کريږي وهي چي ته به وا په آسمانو کي به يې اوري. د دوی کريږي هغه وخت لا پسي لوېږي چي د دوی د مور سوتونه نور هم پسي لوړ سي

سپين مور ته وويل:

"فيصله وسوه په خير ..."

ده چي دا ټکي پای ته رساوه نو مېرېي يې تر ګرېوان ونيو او نومړی تر هغه چي څه ووايي ژر يې زړه ډوب سو او سمدلاسه په ځمکه پر مخي ولوېده. دواړه کوچنيان يې هم پر وغوړېدل او داسي شور ماشور يې جوړ کړ چي د فولادو زړه يې لا ويلاوه.

سپين بې له دې چي وارخطا سي او حيران سي خپله خبره يې پسي اوږده کړه:

"له دې بلا مي هم خلاصه کړې مور! که خدای کول د دوی بر خه هم زموږ په برخه ده سبا وختي به يې په اوښ در څخه سپره کړي. بيا په زربي (پسخانه) ورننووت او يو صندوق ته پر دوو تلو کښېناست او د پرتوګ ښ له سره نه يې کلي وروغځوله او قلف يې خلاص کړ. وروسته له هغه چي پنځه زره افغاني يې په صندوق کي کښېښودلي درې زره افغاني يې په هغه خای خان او ملا ته ورکړي. نو بېرته ژر راووت مور ته يې وويل: "پرېږده! دا د ښځو نکرونه دي زياتي اوبه مه پر پاشه يه حيله چي ستړې سي سمه به

(WWW.KITABTOON.COM) کتابتون ټولنه

(c) ketabton.com: The Digital Library

سي. تـانـه دي اورېـدلي چـي وايـي لـه (هـري ښخـي سـره څلوېښت اوښان په مکر بار وي).

مېـږه مـو ور وکـړ دا لا نـه ده خوشـحاله. تـه ورسـه د خپـښانو لپـاره يـو څـه برابـر کـړه د دوړي سربښـته وکـړه او هـم څـو دانـې دسـمالونه او دوې لنګـې او څـو سـپيني لنګـوټې د خـان صـاحب ملاصـاحب او د دې نـورو لپـاره مونـده کـړه. چـي ژر يـې دنـده کوتـا سي او مخکې ته ولوېږو او د آرامي ساه وکاږو".

ګهيـځ پـه سـپېدو داغ يـې خپلـه ميـره پـه زور لـه خپلـو دوو کوچنيانو څخه بيله کړه او (بوريوالو) ته يې په اوښ ورسپره کړه.

د هلـک او نجلـى دواړو څـو ورځـي خـورا زوروري تبـي وسـوې چـي د دوی دولونـه ژړا اړولـي وو. خـو وروسـته لـه ۱۰-۱۲ ورځـو بيرتـه خپل طبيعي حال ته راوګرځېدل.

د سـپين زړه تـر پخـوا اوس ښـه پـوره سـوی دی. او خـان خپـل مقصد تـه يعنـي چـي د دغـه يـوه ميريـز ورور ميـراث هـم ور پاتـه سي. نـزدې بـولي. دی تـر پخـوا ډيـر فعاليـت کـوي او هـري خواتـه خـوې لګـوي. دی صـاحبزاده صـاحب تـه تـر پخـوا ډيـر ورځـي او خپـل اخلاص يې نور هم ډير ورته ښودلی دی.

(مبارک) پـه دې خـورا خوشحاله سـو چـي لـه سـپين څخـه يـې داسي واورېدل:

"ستـا د دعـالـه برکتـه وېښ هـم زمـا پـه زړه وسـو او نـور کارونـه هـم زمـا د مقـصد سـره سـم روان دي مـوږ خـو ستاسـي ښـو خلګـو د پـښتو خـاوري يـو کـه ستاسـي مرسـته او کومـک نـه وي نـو مـوږ خـو د بيابان تـوري خـاوري يـو او دااوپـره خلـک بـه مـو داسـي غـرچ وهـي لکـه دلـم ګوله".

(مبـارک) لـه دې املـه چـي خـان او مـلا ورسـره څرنګـه دي پوښتنه ترينه وکړه. او ورته وې ويل:

(WWW.KITABTOON.COM) کتابتون ټولنه

(c) ketabton.com: The Digital Library

زموږ د فقیرانو لنګر خو تل تاسي غوندي سخیان او شتمن خلک تود ساتي. په دانورو پوري خو یوه خوله مړې نه شته او خپل ځانونه په خوندي نه دي. که مي رښتیا پوښتې نو ډیر امکان لري چي (جنت) نه به هم تاسي سخیان په بیړه او پتهو ستر ګو روان یاست. دا ځکه چي تاسي د خیر او خیرات څښتنان یاست".

سپین مسکی سو او په خورا خواږه ږغ او روښو ستر ګو چي د خورا ډیر اخلاص بخر کي ترېنه غورځېدل ور ته وویل:

"صاحبه! که موږ ستاسي غوندي ښو خلکو او پیرانو په لنګر کي خپل سرونه کښېږدو نو هم لږ ده. دا ځکه چي زموږ ټوله شتمني او نېکمرغي هوسا ژوند لکه چي پخوا مي هم وویل ستاسو د دعا او مرستي نتیجه ده. خدای دي د خان صاحب او ملا صاحب سیوری هم زموږ له سره نه کموي. که دغه علما او با تدبیره خلک نه وای نو هم به مو ژوند تریخ وای دوی دواړه له ما سره نه ناست دي او نه ولاړ. زموږ د کاله د نېکمرغي لپاره هر ډول مرسته کوي، بلکه خبره خو دا ده چي تاسو هم په خبر یاست چي دوی دواړه وصیان سوي هم دي، ښه دي د ملا صاحب خو اوس ګزاره شکر دي ښه سوې ده په دې وختو کي یې یو دوه شواروزه مځکه هم رانیولې ده".

صاحبزاده صاحب:

"رښتیا د مځکي خبره دي وکړه، یوه ورځ خان صاحب راته ویلې وو چي تاسي په نوي کارېز کي څه مځکه لرئ. نو ما ویل چي دا زموږ هلکان هم هوسېږي او غواړي چي هلته یو څه نیوکه وکړي، که تاسي ته کوم تکلیف نه وي نو...".

هو - هو صاحبه! زموږ خو هلته ښه ډېر شواروزونه دي، خان صاحب ماته ویلي هم وو، ښه سوه چي تاسو راپه یاد کړل، که څه

(WWW.KITABTOON.COM) کتابتون ټولنه

(c) ketabton.com: The Digital Library

هم هغه مخکه زموږ د ټولو ګډه بلله کېږي خو بیا هم وصیانو ته به یې ووایم چې له منځه یو څه تاسو ته درجلا کړي، صاحبه!.
مخکه او شوار وزونه دي ستاسي بلا واخلي ستاسي ناز خو موږ د سر په سترګو منو هر وخت چې وایې نو قوالې به یې درته راواستوم. خان صاحب ته به ووایم چې د دغه کار سربښته دي په خپله وکړي".
څه موده وروسته په کلي کي دا چوک چوکه سوه چې له څو ورځو را په دې خوا (ګردی) یعني د (سپین) میرېزی ورور ورک دی او هیڅ پته یې نه سته، سپین خورا کښته و پورته وخغاست چې هغه مونده کړي، ډېر خلک یې پسې واچول چې په یې وباسي خو د ده دغو ټولو ځغاستو او لاس و پښو وهلو کومه به زره پوري نتیجه ورنه کړه او ګردی ژوندی زاني ورک سو.
د کلي نورو هلکانو چې دی یې د وروستي پلا لپاره لیدلی و وویل چې هغه موږ ته وویل چې: "اوس به د سپین لالا سره د کوترو د مرغانو د ښکار لپاره ځم چې د زړو کارېزو په سپرغو کي خورا ډېري دي. ګردي د دې کار او ښکار کولو لپاره خورا ډېر هوس کاوه".
په لنډه موده کي د ګردي د ورکېدو خبره سړه سوه او هیچا یې بیا نوم وانه خیست چې څه سو.
د ګردي انا ګانو ډېره سعیه وکړه چې مونده یې کړي خو هیڅ په لاس ورنه غلل، دوی سپین په دې تومتي کړ چې هلک یې په لوی لاس چېري په بلا خوړلی دی. او سپین یې په دې تهدید کړ چې ژر به وربانددي عرض وکړي، خو خان صاحب هغوی راوغوښتل او ورته یې وویل چې د ده د کلي کور کاله په چارو کي لاس و نه وهي، که نه وي بیا به پښېمانه سي که یې عرض

(WWW.KITABTOON.COM) کتابتون ټولنه

(c) ketabton.com: The Digital Library

وکړ نو به خپل هيداد وويني خو ... ون له خوا پرله پسي ...
ورته راتلل چي ژر به رپوټ وکړي او حقايق به ډګر ته راوباسي.

د ګړدي د اناګانو په دوري او را دوري منډو وهلو دا خبره بيا شنه سوه او د شاوخوا کليو خلګو په هغه کي ډول-ډول خبري کولې.

سپين او خان له دغو خبرو څخه په تنګ سول او د هغه د تريو ترلو لپاره يې سره مشوره وکړه. بيا خان صاحب ور وغوښت او هغه ته يې وويل:

"ته يوه ورځ دغه خداى خوار کړى کور ته راوبوله او ښه يې خرپامه کړه چي د مار او غالبوزو په غارو لاس او ګوتي نه منډي که نه وي بيا به پښېمانه سي، او د دې په ځاى چي لاس ته څه ورسي خپل غوږونه به بايلي، موږ بايد غاړي پر خلاصي کړو".

سپين د خان په دې وينا چي د ده طرفداري په کي څرګنده وه خورا خوشحاله سو. او ملاصاحب ته يې ډېر اصرار وکړ چي ژر د دې بلاوو دفع وکړي. ملاصاحب په لږو شپو کي د ګړدي ماماګان راوغوښتل او ورته يې وويل:

"د خوارۍ او نيستي تکليفونه مو لږ وو چي اوس خلک هم په آرامه نه پرېږدئ؟. خداى مو نور پسي خوار کړه! تاسي او سيالي او تربور ګلوى دا څه حال مو اچولى دى؟ خپلي خولې او خپل لاسونه مو درتول کړئ. له دې ناوړو کارو څخه چي په خلګو پسي مو څراغ اخيستى دى لاس واخلئ، که له خپل خره نه کوزېږئ نو ويوهېږئ چي د خان صاحب طبعه به تر له واوړي. او خوشي به مو زوبل کړي، ما خپلي غاړي درباندي خلاصي کړې که بيا هم زما خبره نه منئ نو مظلمه دي په خپله غاړه".

(WWW.KITABTOON.COM) کتابتون ټولنه

(c) ketabton.com: The Digital Library

صاحبزاده صاحب چي ستا په چار لنډيو خبر سوی دی خوا يې شنه سوې ده هغه هم ماته وويل چي تا ته ووايم له دغسي ناپېيتو څخه لاس واخله او خلک په بدی کي مه سره اچوئ".

د ګرېدي ماما (سپين ګل) خورا پرله واوښت او ورته يې وويل:

"يوه پلا خو په خپله د سپين پلار له موږ سره خورا لويه پېره وکړه. زموږ دغه خور که يې په نه څه پور کي داسي را څخه وشړله لکه څوک چي څاروی له چا څخه بيايي. اوس چي بيا کونډه سوه نو د مچلو غزي ډېره مو کړه او هيڅ درک يې نه معلومېږي چي چېري وغورځېدله له وړو څخه مو بيله کړه. دريم ځل مو بيا داسي په سپکه ورته وکتل چي د هغې يواځيني کوچني زوی مو ژوندی زاني ورک کړ. زه ښه پوهېږم او خلک هم ښه پوهېږي چي ښځه مو ولي د مچلوغزي ډېره کړه او هلک مو ولي تری تم کړ.

دغه دواړه ناوړه کارونه د دي لپاره وسول چي سپين ډېر ميراث ټول کړي. او زما د خور برخه هم په خپله غړچ وهي.

دا مي په ټينګه پتېيلي ده چي زه د خپلي خور او خوريي کسات وانه خلم نو په آرامه به کښېنه نم. هغه کسان به چي په دې ناوړه کار کي يې برخه اخيستي ده په اوو محکمو ګرځوم. که چېر ته هغه کومه نتيجه ورنه کړه نو په خپله له دغه وطن څخه بل وطن ته ورکېږم او بيا چي مي په هر چا لاس بر سو هغه به ور ووژنم".

ملا صاحب:

"اوس چي ما غاړه دربندي خلاصه کړه نو وبال دي په خپله غاړه هر څه چي کوې کوه يې. خو دومره در ته وايم چي له خان صاحب سره نه په شريعت کي څه کولای سې او نه په ټوپک کي".

(WWW.KITABTOON.COM) کتابتون ټولنه

(c) ketabton.com: The Digital Library

غواړم چي په ډانګ پېیلې درته ووایم چي خان صاحب پر سپین باندي کلک ولاړ دی، پر هغه باندي مچ نه پرېږدي چي کښېني.

خان چي د سپین ګل له نېت څخه خبر سو نو سمدلاسه یې یو داسي چل جوړ کړ چي پر سپین ګل باندي یې د دې تور و لګاوه چي دی علما ته ښه نېت نه لري، او هم په قوم کي شر اندازي کوي، په لږه موده کي یې دی بندیخانې ته بوت، وروسته له دغه کار څخه سپین په آرامه نفس و کیښښ او هیڅوک یې د خپلي ګټې په لاره کي حایل او مانع نه ګاڼه او په خورا پراخ لاس او پوره زړه یې ژوند شروع کړ.

خان صاحب او ملا هم خورا ډېر بډایان سول، او ښې-ښې مځکې چي ډېرو یې په صغیرانو پوري اړه درلوده، د خپلو زامنو په نامه قواله کړې.

کوم وخت چي به سپین ولیدل چي دوی د ده د میرېزو ورونو په شتمنۍ کي بډایان سول نو یو بل ته به یې د دوی د بې انصافۍ څخه خوله وهله. د ده په دغو شکایتونو خان ډېر غوږ نه ایست. خو په پای کي د سپین شکایتونه نور هم پسې ډېر سول او خان یې په تنګ غوندي کړ. نو یوه ورځ یې دی وروغوښت او ورته یې وویل:

"سپینه! ستا خبري ډېري سوې دي، تل هر کس او ناکس ته وایې چي ما او ملاصاحب ستا په حق کي ظلم کړی دی خو ته باید وپوهېږې چي ستا شتمني تر پخوا خورا ډېره سوې ده. ستا اکثرو ګرویو او اجاره قوالې او اجاره خطونه نه درلودل. ډېرو پوروړو درته پښه ونیوه او پر اصل سر درته پښېمانه سول. خو دا زه او ملاصاحب و چي دوی ټول مو درته تابع کړل او ستا حق مو تر پښه حصول کړ.

کتابتون ټولنه (WWW.KITABTOON.COM)

(c) ketabton.com: The Digital Library

دا زموږ په موټه او برکت دی چې هر کال ستا شته تر تېر کال ډېرېږي، که موږ نه یو او لاس در څخه واخلو نو وپوهېږه چې دا اوپره بزګران به دي غوښې اومې او خوري، سر بېره پر دې په وېښ کې لحاظ خورا ډېر وکړه او هم د سپین ګل خور او خوریې دي دواړه په بلا وخوړل او پر میراث یې تا غبرګ راوګرځوله. اوس بیا هم موږ بې انصافه بولې او هر چاته دي خوله وازه کړې وي او زموږ بد ورته وایې. د ګړدي په خور دي هم خورا غټې ولور واخیست، که چیرې ستا د مړه پلار لحاظ ونه کړم نو وپوهېږه چې د ګنګا خاورې به دي کړم. پر لاره سم څه چې خدای برکت درکړي".

یو ورځ په داسې حال کې چې د خان هیڅ فکر او توقع نه وه ملاصاحب د هغه په انګړ ور ننووت. خان دباندې په انګړ کې ولاړ و او سمدلاسه یې ملاصاحب خپلې خونې ته بوت وروسته له عادي روغبړ څخه ملاصاحب ورته وویل چې:

"زه پوهېږم چې په دغو وختو کې ستا او د سپین سپې ښه نه سره غاړې د لیل یې هم ماته څرګند دی".

سپین یو اخې پر تاسې غورځنګ نه کوي ما هم درسره مل بولې خدای دې ده ته انصاف ورکړي، خو چې بیا زه فکر وکړم له خان سره ووایم چې اوس لا هم زلمی دی او د دنیا سړې تودې باندې تېرې سوې نه دي، ګوندې سم سي، خدای به هدایت ورته وکړي، د دې لپاره چې ستا او د سپین په منځ کې روابط سم سي ما یو فکر کړی دی که ستا راسره خوښه وي نو زه به د هغه د اجرا لپاره کوښښ وکړم. هغه دا دی چې د سپین یوه کمندره غونډې خور ده هغه به ستا زوی (ژړ) ته وغواړو او هم به ستا لور (وړانګو) په خپله سپین ته ورکړو چې په دې توګه د دواړو کورنیو په منځ کې دوستې او ملګرې نوره هم ډېره سي او دغه اوسنې تول

(WWW.KITABTOON.COM) کتابتون تولنه

(c) ketabton.com: The Digital Library

جنجالونه او سيالي به ورکي سي، او تر پخوا به لا ډېر ستا او د دوی په مابين کې د تګ راتګ مزي ټينګ سي. زه خو بې له دغو خبرو ستاسو د دواړو دعاګوی يم او د دواړو خير غواړم. ستاسي بې اتفاقي ما خوارووي نو زه څکه سعيه کوم چې ستاسي تر منځ د خير ((سرې اوبه توی سي))، او موږ ټول په کرار سو".

خان صاحب دغه ډول دوستي نوره هم په خپله ګټه وګڼله نو څکه يې ملا ته وويل:

"زه خو د دغسي دوستي لوری کوم، خو لومړی د دې کار تر کېدلو بايد له صاحبزاده صاحب سره هم مشوره وسي، د هغه مبارک زړه خورا راته پوست دی يعني د نوي کارېز په مخکويې چې موږ او تاسي او سپين ورکړي، زړه خورا خوږ سوی دی، خدای دې موږ او تاسي د ده له شره وژغوري ببخي خوشحاله دی".

ملا صاحب:

"کور دې ودان چې زما خبره دې نرمه ومنله. زه به سپين هم دغه کار ته چمتو کړم او ډېره هيله ده چې هغه هم دغه خبره ومني، په دې دوستۍ کې زموږ او ستاسي خورا ډېري ګټې دي که څه هم موږ و تاسي د يوې ولي خلګ بلل کېږو او ګټه مو سره شريکه ده او په دغو موقتي خوابديو موږ نه سو سره جلا کېدلای خو بيا هم دغه مازي د طبيعت خړوالی به هم له منځه ووځي، او په دې توګه به اوېره خلک او بزګران زموږ او ستاسي له اختلاف او بې اتفاقي څخه ګټه وانه خيستلای سي".

پای

کتابتون ټولنه (WWW.KITABTOON.COM)

(c) ketabton.com: The Digital Library

د ځینو کلمو او تر کیبونو خواته مو پام اړوو

لغت	مانا
اړار–	انهار، ځېره بڼه
اوېره–	نیستمن، لا جایداده
باوله–	باوله، ساده بوده
باولي–	اشنا کول روږدول، هغه میدان چي ښکاري مرغانو یا ښکاري سپو ته یکي د ښکار نیولو چل ښودل کېږي
بچه ګرو–	خړمنی هغه موسم چي زړه غله خلاصه او نوې نه وي رسېدلي
بدودي–	تاوان، نقص، بدي
بړبزی–	کلنګک کول، د نروز یا پسه د مستي په وخت کي اواز
بوربېدل–	اواز کښېناستل، مرئ کښېناستل، بغېدل
پرېبل–	وهل، تکول، توبیخ کول، رټل
پرین–	پېروان هغه نری جالي چي په هغه کي بچي د مور په ګېډه کي نغښتي وي او د بچي له پیدا کېدو سره د مور له ګېډي نه بهر ته راوزي
پشلا–	پسي شا، په غیاب کي
پنړکی–	پټی، دسماله، جبیره
پوېره (زړه)–	ارام، مطمئن، خاطر جمع، سود، تسلي، جمیعت، تسکین
په سر وتل–	په جنګ اخته کېدل، په کش و ګیر اخته کېدل
پلیته–	باتي، پلته

کتابتون ټولنه (WWW.KITABTOON.COM)

(c) ketabton.com: The Digital Library

پیتلي چاینکه- حلبي چاینکه
ترو ښل- تښتول، ترو ړل، تو ړل
تري تړل- چاره کول، تدبیر کول، چاره
چمبر- قلعه
چیته- فیصله روغه
ځنګوانړ- متکاء، تکیه، بالښت
ډري- خندا، نامناسبه ټوقي، مسخره کول
زړه پر پښتي کول- رامول، ډاډه کول
زړ مه- غمخواري، پاملرنه
سوایي خور- سود خور
سوتونه- فریادونه
سور- د چایو د ښبلو غږ
سوک وهل- پړینګ وهل
سوکه- ورو کرار ارام
سوهان- مراعات
سېک- قوت توان
شخول- شور ماشور، هیاهو، ځوږ
شناوې- توره شنه بړیره، مې وریجي بړیره
شو په شو- خوره وره، تیت و پرک شیند پر شیند
ښیلي- بدعمله، عاق شوی
غاړه باسل- قرض ادا کول، پور ور کول
غرېب یا غریو- د ناکامي ژړا، افسوس او ژړا په پټه پټه د زړه ډکېدل
کالخواې- واکمن، خېر خوا، ولي او سرپرست

(WWW.KITABTOON.COM) کتابتون تولنه

(c) ketabton.com: The Digital Library

سپین	ناول
کبډي –	د یوې لوبې نوم دی
کړوپش –	کته پیش، ترینګی
کوتی –	سر، ککری
کوندری –	د سترخوان
ګـدلی –	پینــه شـــوې جامـــه، زوړ لبـــاس، زړه او څیـــري شوې خرقه
ګډوه –	میسي لوښی، کوزه، لوټکه
ګزیاري –	ګونډي، د غنمو میده شوي وړی
ګوړانه –	جیب بغل جیب، ګوډي، انباچه، خولی
لاس سـرۀ –	حـــق الزحمـــه، شـــکرانه، د مرســـتي بـــدل لـــه بیابانه ساتل، له بهره ساتل، له بهرني دښمنه ساتل،
ماره –	مساله، موضوع، غنیمت، ښکار، لوټ، تاراج
ماغوت –	وړین ټوکر، بخمل ته ورته یو ډول ټیکه
مظلمه –	ګناه، داد خواهي
ملونه –	واګي
موټ ښه کول –	ډېره استفاده، ګټه کول
موټ کول –	خپل مطلب تر لاسه کول لاس ښکل کول
مـول –	نمبـوزک، تربـوزک، د پګـړی پـه شـمله خولـه پټول
نهام –	پټ له نظره غایب
وکر –	بڼه، څېره قیافه، رنګ وضعه
ویړه –	هواره، خوره، ارته پراخه

کتابتون ټولنه (WWW.KITABTOON.COM)

(c) ketabton.com: The Digital Library

ستو ادبي غورځنګ، کوټه

(WWW.KITABTOON.COM) کتابتون ټولنه

Get more e-books from www.ketabton.com
Ketabton.com: The Digital Library